

Občani in občanke Pirana ste v letošnjem letu s 668 tonami ločeno zbranega odpadnega papirja rešili **1336 odraslih dreves**, 121 več kot lani.

HVALA.

Cittadini e cittadine di Pirano, avendo raccolto in quest'anno ben 668 tonnellate di carta, avete contribuito a salvare **1336 alberi adulti** ovvero 121 in più rispetto all'anno scorso.

GRAZIE.

ŽUPANI

Boris Šuligoj: Po jutru se dan pozna, pravi slovenski pregovor. Medtem ko v Kopru in Ankaranu že delajo z zavihanimi rokavi, pa v Izoli in Piranu novi oblastniki še niti županskih stolčkov niso ogreli. Nekatere je tako upehala predvolilna kampanja, da so si morali vzeti nekaj dopusta.

Stran 2-5

POLICIJA

Igor Jadrič: Mislim, da je zaupanje v policijo veliko, saj nas ljudje kličejo za stvari in nam prijavljajo tudi zadeve, za katere sploh nismo pristojni. Pogosto se tega zavedajo, vendar nam vseeno zaupajo svoje stiske in težave.

Stran 6-7

Piran - Izola - Koper - Ankaran
vsak mesec brezplačno v gospodinjstva

števila 47
januar 2023

OBALA[®] *plus*

www.obalaplus.si

časopis in portal za slovensko Istro
s pogledom na morje

SREČNO 2023

MOJCA FATUR

Stran 25

MISTER SLOVENIJE

Stran 34-35

FRANCOSKA SOLATA

Stran 46

COCKTAILI

Stran 28-29

TRENDI OBDAROVANJA

Stran 30-31

COMUNITÀ AUTOGESTITA COSTIERA DELLA NAZIONALITÀ ITALIANA

Stran 10-11

Spoštovani bralci!

Za novo leto si je lepo zaželeli vse najboljše, zato imam tudi jaz nekaj želja, za katere bi bilo lepo, če bi se uresničile. Vsem politikom, ki smo jih v tem letu izvolili, še posebej novim, želim, da se čimprej naučijo svoje obrti. Politika ni kar tako in že velikokrat smo se opekli, ker smo mislili, da če nekdo lepo govori v predvolilnem času, je to že samo po sebi dovolj, da bo znal vladati. Ni dovolj tudi, če je na svojem področju velik strokovnjak, gradbenik, bančnik, podjetnik. Politika ima svoja pravila in časa za se jih naučiti ni na pretek.

Še več. Ko izvolimo nove politike, od njih pričakujemo, da začnejo svoje obljube izpolnjevati takoj. Zgodb o tem, da potrebujejo čas, da spoznajo stroj in način delovanja mehanizma na vrhu, na katerem so se znašli, smo se naveličali.

Prvi znaki, ki kažejo, koga smo zares izvolili na volitvah, so seveda ljudje, s katerimi se izvoljeni obkrožijo. Če so tudi med njimi sami novi obrazi, brez vsakršnih izkušenj v politiki, vodenju občin ali države, se nam ne obeta najbolje. Da ima politika svoja pravila, je še najbolj pokazal primer Greblove liste v Kopru. Težko, da bi našli toliko sposobnih, na svojem področju izjemnih profesionalcev in intelektualcev, na katerikoli volilni listi. Pa jim to znanje ni pomagalo, da bi pravilno izpolnili svoje liste. Tisti, ki ste izvolili stare ljudi, seveda teh želja ne potrebujete. Izvolili ste posameznike, katerih delo poznate in jim zaupate in samo upamo lahko, da jih novi mandati ne bodo spremenili in da ne bodo poleteli previsoko. Pustimo politiko za nekaj časa pri miru.

Pred nami je vsaj nekaj dni namenjenih zabavi, dobri volji, družini in prijateljem. Naučite se jih in vse lepo v novem letu. Bodite z nami vsaj malo na spletu, pogovornih večerih in ob prebiranju časopisa tudi naslednje leto.

Tomaž Perovič

NOVO POLITIČNO POGLAVJE V ISTRI

Eni že delajo na polno, drugi šele prevzemajo oblast

Po jutru se dan pozna, pravi slovenski pregovor. Medtem ko v Kopru in Ankaranu že delajo z zavihanimi rokavi, pa v Izoli in Piranu novi oblastniki še niti županskih stolčkov niso ogreli. Nekatere je tako upehala predvolilna kampanja, da so si morali vzeti nekaj dopusta, v Piranu pa imajo toliko dela sami s sabo, da ostajajo pred javnostjo skrivnostni. V Ankaranu in Kopru so imeli srečo, da so župane izvolili dva tedna prej, toda občinski sveti so bili izvoljeni istočasno. Ali ge res za zgolj začetno zaspanost in ali ter, kako se bodo politične spremembe poznale v življenju Istranov?

V Kopru so novo politično poglavje začeli bistveno hitreje kot v prejšnjem mandatu, ko so se še dva meseca po volitvah prerekali, kdo je pravzaprav zmagal. Zamenjava oblasti je leta 2018 in v začetku 2019 pobrala kar nekaj politične energije v prvih mesecih tedanjega mandata, zdaj ostajajo naloge jasno začrtane, kadri v polni pripravljenosti. Poleg župana **Aleša Bržana** bodo morda imenovani trije isti podžupani. Zagotovo bosta to odvetnik Janez Starman in Jasna Softić. Na tistega iz vrst italijanske narodnosti (doslej Mario Steffe) še čakajo na odločitev Samoupravne narodnostne skupnosti. Tokrat bo župan dodal še vsaj četrtega podžupana, ki bo iz vrst Gibanja Svobode, vendar nam imena še ni želel izdati. To bo predvidoma edina večja kadrovska novost. V Kopru so že imenovali komisijo za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja, ki jo vodi Janez Starman. Boris Popovič se jezi, ker vanjo niso imenovali niti enega

iz stranke Koper je naš, vendar mu Janez Starman odgovarja, da so stranko dvakrat povabili, naj predlaga svojega kandidata, a se na povabilo niso odzvali. Janez Starman bo še naprej zadolžen za pravna vprašanja in vodenje projektov. Jasna Softić bo nadomeščala župana.

Nobenih sprememb ne pričakujejo niti iz vrst direktorjev občinskih zavodov in podjetij. Na čelu Rižanskega vodovoda so štirje župani še tik pred volitvami ponovno imenovali Martina Preglja, ker je uspešno vodil Rižanski vodovod tudi v najbolj kritičnih trenutkih. V Pokrajinskem muzeju Koper je tik pred volitvami nekaj mesecev pred koncem mandata iz osebnih razlogov odstopil Luka Juri, ki ga je kot vršilec dolžnosti nadomestil Marko Bonin iz Pokrajinskega muzeja. Na čelu komunalnega podjetja Marjetica ostaja Davor Briševac, enako v Zdravstvenem domu Igor Hrvatini, direktor Gasilske brigade Koper ostaja Denis Glavina, Zavoda za šport Dušan Madžarevič in podobno je pri vseh ostalih zavodih v občini. V službi odnosov z javnostmi sta osrednja stebra Mitja Volčanšek in Tanja Rudl.

Aleš Bržan se političnega dela ne boji, saj ima vladajoča koalicija udobno večino, čeprav nima podpisane nobene formalne pogodbe. Popovičev Koper je naš je sicer v tem mandatu dobil 11 sedežev, natančno tretjino vseh sedežev v mestnem svetu, Bržan pa računa, da bo imel vsaj od 20 do 22 glasov podpore. Še posebej, ker je Jure Colja (SDS) zatrdil, da bo konstruktivna opozicija in ne bo vnašal političnih razdorov z državne ravni v lokalno okolje. Tudi Popovič je napovedal, da bodo konstruktivna opozicija, vendar zelo glasni kritiki, ko bo to treba. Sicer pa je Boris Popovič napovedal, da bo čez čas najverjetneje zapustil svetniško funkcijo.

KATERIM PROJEKTOM BODO POSVETILI NAJVEČ POZORNOSTI V KOPRU?

Na prvem mestu bodo pozorni na oskrbo z vodo. Če se bo v letu 2023 ponovilo podobno sušno poletje, kot je bilo letošnje, bodo spet v težavah. Začeli bodo urejati namakalni sistem za kmetijske površine v Vanganelški dolini iz doslej skoraj povsem neizkoriščenega Vanganelškega jezera. Bržan računa, da bi iz tega umetnega jezera lahko namakali skoraj sto hektarjev kmetijskih površin. Do poletja bodo dokončno usposobili stari priključek koprškega omrežja na italijansko omrežje pri Sv. Barbari. Staro omrežje so opustili že davno. Po letošnjem preizkusu so ugotovili, da bi lahko preko njega iz sosednje italijanske miljske občine prejemali kakih 27 litrov vode v sekundi. To pa je več, kot so si v najbolj kritičnem mesecu zagotovili vode s precej dražjimi prevozi s cisternami po cesti. Država bo Rižanskemu vodovodu zagotovila še kakih 800.000 evrov za odpravo izgub v nekaterih starih cevovodih. Toda to v seštevku pomeni, da bodo v primerjavi z letošnjim poletjem na boljšem le kakih 30 do 40 litrov na sekundo. Potem še vsaj dve leti ne bodo imeli nobenega novega, izdatnejšega vodnega vira. Še najbolj se zanašajo na hrvaški Istrski vodovod, ki je napovedal dograjevanje vodnega zajetja Butoniga, kajti rešitve s Krasa še nekaj let ne bo. Prihodnje leto bo država sicer namenila denar za četrto vrtino v Klaričih, ki bo zgrajena v poldrugem letu (torej do poletja 2024). Toda sama vrtina ne zadošča, saj bodo morali v naslednjih letih bistveno prenoviti kraške cevovode, če bodo hoteli pridobiti več vode s Krasa.

OD 300 STANOVANJ DO SKORAJ 50 SONČNIH ELEKTRARN

Občina Koper edina v Istri zdaj gradi 166 najemniških stanovanj ob Dolinski cesti, ki bodo zgrajena čez eno leto. Tedaj bodo začeli graditi še približno 170 najemniških stanovanj ob Dolinski cesti med Mercatorjem in Hoferjem. Poleg tega naj bi v naslednjih nekaj letih v starem mestnem jedru poskrbeli za manjše število kadrovskega stanovanj za najbolj deficitarne poklice (denimo zdravstvene).

Nad obstoječo garažno hišo Prisoje bodo dogradili še eno etažo za parkirišča in skušali urejati parkirišča še na Markovcu, kjer je zdaj stiska največja. V dveh letih Aleš Bržan obljublja dvigalo na Markovec, ki naj bi bilo podobno (le pomembno večje), kot je dvigalo med

Vergerijevim trgom in potniškim terminalom. Dvigalo na Markovec se še načrtuje, je povedal Bržan, snujejo pa že zamisli za nadaljnjo povezavo med šolo na Markovcu in višjim predelom Markovca.

Občina obdeluje pripombe na občinski prostorski načrt, ki ga bodo prihodnje leto še enkrat razgrnili. V prihodnjem letu bodo izpeljali arhitekturni natečaj za prostorsko ureditev obalnega pasu med Koprom in Izolo (od Moleta do Izole), za kar ima občina Koper obljubljene tri milijone evrov evropskih sredstev. Bržan napoveduje začetek gradnje novega zdravstvenega centra (v neposredni bližini nove garažne hiše ob Barki). Kakih deset milijonov evrov vlagan bo šlo v infrastrukturo na podeželje, od tega vsako leto po dva milijona za urejanje kanalizacije. V delu Žusterne zdaj urejajo kanalizacijo za 25 hiš, ki so priključene na greznice in bi jih morali urediti do poletja. Postopoma pa bodo več kot deset let preurejali mešani sistem v ločeni sistem meteorne in fekalne kanalizacije.

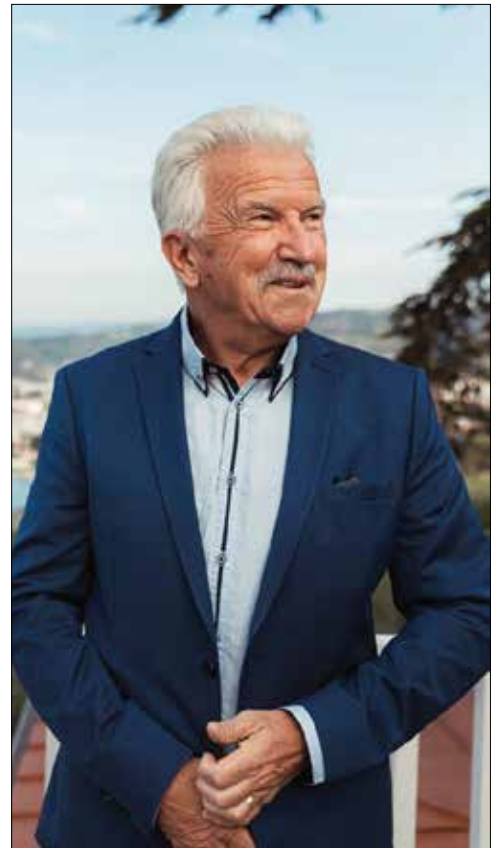
Glede ceste župan ponovno obljublja le širitev Bertoške vpadnice iz sedanje dvopasovnice v štiripasovnico. Projekti zanjo so nared, v naslednjih nekaj tednih bo objavljen razpis za izvajalca del in po njegovi izbiri bodo en kilometer ceste gradili približno leto dni. Srminske vpadnice še ni »na obzoru«. Za tranzitno cesto v Istro je prejšnji minister obljubil sprejetje državnega prostorskega načrta leta 2024, vendar si župan ne upa potrjevati takšne obljube.

Pomembna obljuba je, da naj bi v naslednjih štirih letih na strehah 47 javnih objektov postavili sončne elektrarne, prvo večjo bodo začeli graditi prihodnje leto na novi garaži Sonce.

IZOLSKI KORENIT PREOBRAT

Kako velik preobrat je uspel Izoli, bodo Izolani ugotovili že v nekaj naslednjih mesecih. Volitve so očitno pokazale, da so bili ljudje nezadovoljni z vodenjem občine. »Naposlušal sem se pritožb nad vodstvom, ki je takoj po prejšnjih volitvah pozabilo na obljube in se zaprlo v svoje kabinete,« je povedal novi župan **Milan Bogatič**, ki je kar štiri leta predsedoval nadzornemu odboru in dobil odličan vpogled v to, kako deluje občinska uprava.

»Preveč izkušenj imam na področju vodenja financ, v upravnih in finančnih postopkih, pa tudi v vodenju državne službe, da bi me lahko peljali žejnega čez vodo,« nas prepričuje Milan Bogatič, ki meni, da sicer ni potrebno zamenjati

vseh ljudi zato, da se doseže boljše delo. »Bolj je pomembno, da se doseže učinkovitost. Če te učinkovitosti ne bo, bo seveda potreben tudi kadrovski poseg v upravo,« razloži župan in dodaja, da ima eno leto čas, da preveri učinkovitost dela občinskih uradnikov.

Kdo bodo novi kadri, nam do zaključka redakcije še ni mogel povedati, ker so glavni dogovori in usklajevanja potekala vse do včerajšnjega prevzema poslova v upravi. Novi župan trdi, da bo za podžupana iz vrst narodnosti sprejel tistega, ki ga bo določila italijanska samoupravna skupnost. Iz vrst Gibanja Svoboda pa bodo izbrali nekoga in se še dogovorili, ali bo to funkcijo opravljal poklicno ali ne. Tudi zase je odločitev prepustil dogovoru. »Ker sem upokojenec, bom zagotovo lahko ves čas delal kot župan. Odločitev o tem, ali naj poklicno opravljam funkcijo, ne bo posledica materialnih interesov, ampak presoje, kaj je bolje za občino.« Bogatič je povedal, da bo službo za odnose z javnostmi vodila Eva Krajnc, ki jo že pozna in ve, kako deluje.

Na kadrovskem področju čaka Izola objava razpisa za novega direktorja Komunale Izola, zato bodo med prvimi potezami v občinskem

Časopis in spletni portal **OBALaplus**® sta vpisana v razvid medijev Ministrstva za kulturo pod zaporedno številko 2216. ISSN 2670-4609. Izdajatelj MBM MEDIA d.o.o., Portorož. Distribucija preko Pošte Slovenije v gospodinjstva občin Ankaran, Koper, Izola in Piran. Število izvodov 25.500. Uredništvo: Pristaniška 14, 6000 Koper, urednistvo@obalaplus.si, 05 9045 710, 040 600 700. Oglaševanje: marketing@obalaplus.si, 040 771 000. Odgovorni urednik Mauro Belac, mauro.belac@obalaplus.si. Urednik Tomaž Perovič, tomas.perovic@obalaplus.si. Člani uredništva: Boris Šuligoj, Bojana Leskovar, Nataša Benčič, Dorjan Marušič, Manca Hribovšek, Sabrina Simonovich, Sašo Mejak, Maja Orel Jakič, Katja Pegan, Eva Branc, Andreja Comino in Petra Mežnarc. Oblikovanje in prelom tiskane izdaje Tedy Grbec, GT-design d.o.o. Urejanje spletnega portala Elvis Dobrilovič. Stališča avtorjev prispevkov ne izražajo nujno stališč uredništva. Za točnost podatkov v podpisanih vsebinah odgovarjajo avtorji oz. naročniki objav. Za nepodpisane vsebine je avtor uredništvo. Komercialna sporočila so ločena od uredniških vsebin. Naročene objave so označene z oznako ☎ - promocijsko sporočilo. Datum izida 21. december 2022.

svetu imenovali nove nadzornike komunalnega podjetja. Maja 2024 bo potekel mandat tudi direktorju Zdravstvenega doma. Vendar ni pretirane bojazni, da bi si kdo želel njegove težke in nevhvaležne funkcije. Evgenij Komljanec še ni mogel povedati, kako bo Lista Vasilija Žbogarja sodelovala z novim županom.

Milan Bogatič trdi, da za delovanje občinskega sveta ne bo treba imeti posebne koalicijske pogodbe. Gibanje Svoboda premore osem in Lista Mef in Izolani še tri člane, torej polovico vseh svetnikov. Na tiho računa na podporo pripadnikov narodnosti in ugibamo lahko, da se bodo skušali uskladiti tudi z Listo Vasilija Žbogarja. V primeru konstruktivne podpore še nekaterih drugih strank ali list bi to pomenilo, da županu v novem izolskem svetu ne bo težko uresničevati zastavljenih ciljev.

PROSTORSKI NAČRT, STANOVANJSKI SKLAD IN KULTURNI CENTER

Med nalogami je na prvem mestu sprejetje občinskega prostorskega načrta, ki je pred slabim letom padel na referendumu. »V postopek popravka OPN bomo vključili predstavnike civilne iniciative in lastnike degradiranih območij ter kmetijskih površin. To bo ena naših prvih nalog, ki bi jih morali zaključiti že v 2023.

Protipoplavne ukrepe bomo pripravili skupaj s strokovnjaki, ob tem bo nujno ustrezno preurediti kanalizacijo. Izola je veliko denarja vložila v urejanje pristanišča, vendar smo ob zadnjih poplavalh videli, da morje poplavlja tudi del obale, ki ga so nedavno zgradili. To pa ni v redu.

Naslednja naloga bo ustanovitev stanovanjskega sklada in načrt gradnje prvih 60 najemnih stanovanj za izolane in ne vikendaše. Ustanovili bomo svetovalno pisarno za mlade podjetnike ter postavili temelje tehnološkega parka, da ustavimo odliv kadrov iz Izole. Na območju Ladjedelnice moramo čim prej sprejeti OPPN. Tam bi lahko zgradili dodaten dom upokoencev, pa nekatere druge dejavnosti,« pravi župan Bogatič. Drago Mislej Mef meni, da bi tja lahko umestili kak manjši hotel, morda pomol in priveze za policijske čolne ter škver, ki bi ga preselili z bližnjih površin.

V kratkem bo Izola lahko naročila projektiranje Kulturnega centra po nagrajeni idejni zasnovi. Bogatič pričakuje, da bi nekaj denarja prejeli tudi iz evropskih skladov, najverjetneje tudi od drugih treh istrskih občin. Predvsem pa bi morali priti do dogovora o pridobitvi zemljišča podjetja Riba.

Precej hitro bi se morali odločiti tudi glede garažne hiše, najverjetneje na območju velikega parkirišča med Ladjedelnico in Stadionom. Ob novi garažni hiši bi morali določiti prostor tudi za novo avtobusno postajo, dodaja Bogatič.

Menda ni nobenih ovir glede načrtov širitve izolske bolnišnice. Ob njej naj bi gradili prostore za Zdravstveno fakulteto in prostore za Medicor zato, da bi bolnišnica lahko prevzela prostore za

svojo dejavnost. V prihajajočem mandatu bi radi sprejeli tudi odločitev za območje nekdanjega Argo. Doslej je bilo več pobud, da bi stavbe namenili kulturnim inštitucijam, na primer muzeju ribištva. Nekatere pa skrbi, kako občina skrbi za nekdanji tovarniški dimnik, ki je spomeniško zaščiten, vendar propada. Nekateri so že predlagali, da bi dimnik obnovili, v njem zgradili dvigalo, na vrhu pa uredili razgledno ploščad.

PIRAN SE ŠE PREŠTEVA IN UREJA VRSTE

V Piranu so bili nadvse zadržani z informacijami. Župana **Andreja Korenika** in njegove najtesnejše sodelavce smo več dni prosili za vsaj nekaj vsebinskih misli in za kak oprijemljivejši podatek o tem, kako korenito bodo spremenili delo v občini, kako hitro se bo to zgodilo, česa se lahko volivci najprej veselijo, vendar se je župan uspešno izognil konkretnim odgovorom. S koalicijskimi partnerji se še dogovarjajo, zato bodo o kadrovskih spremembah in načrtih odgovorili šele po prevzemu funkcije, to bo menda ta teden. Želijo sestaviti čim širšo koalicijo in projektno sodelovati z vsemi svetniki.

Šele po natančnem pregledu položaja v občini (kdaj bo to, niso povedali) bodo lahko povedali, katere projekte bodo izpeljali. Roman Bažec bo vodil županov kabinet, član kabineta bo še Mitja Troha. Podžupanja z Liste Andreja Korenika (LAK) bo Barbara Imenšek. Samo ta imena so bili pripravljeni sporočiti do zaključka redakcije. Mi pa iz neuradnih virov sklepamo, da bo druga podžupanja skoraj zagotovo Manuela Rojec, ki je to funkcijo opravljal že doslej in vodi največjo svetniško skupino v Piranu iz Gibanja Svobode. Nas je seveda zanimalo, kdo bodo vsi podžupani, kdo bo direktor občinske uprave, glede na govorice, da naj bi sedanji direktor že dobil namig o zamenjavi. Zanimalo nas je, kakšen bo odnos župana do vodenja javnega podjetja Okolja Piran, kjer direktorski mandat Gašparju Gašparju Mišiču poteče junija prihodnje leto.

Prav tako nas je zanimalo, kakšna bo usoda vseh ostalih občinskih zavodov in podjetij, kako bo z zastavljeno reorganizacijo Turističnega združenja Portorož, z Avditorijem in drugih zavodov. Kdo bo vodil odnose z javnostmi? Niso nam odgovorili, kako se bo občina odzvala na zamude pri protipoplavnem projektu, kjer bo Piran izgubil namenjenih 14 milijonov evrov. Kako bodo urejali ribiško pristanišče v Jernejevem kanalu? Kako bodo razpletli zastavljeni odkup teniškega centra Portorož? Kdaj bodo uredili kolesarsko pot skozi Portorož, kdaj bodo uspeli pripraviti za večino sprejemljiv prostorski načrt? Katere garažne hiše bodo najprej zgradil v tem mandatu? Kakšno bo stališče župana do tranzitne ceste v Istro? Kdaj in kako namerava občina zgraditi prvih 20 ali 30 najemnih stanovanj? Ali bo občina končno uredila kakšno kopališče, promenado v Portorožu, uspela vzpostaviti večje

sodelovanje med različnimi turističnimi akterji v kraju ... ? Očitno preveč pretežkih vprašanj na kupu. In očitno je na ta vprašanja lažje odgovarjati, ko si šele kandidat za župana.

ANKARAN IZPELJAL ŽE DVE SEJI OBČINSKEGA SVETA

Ankaranska občinska uprava se pripravlja na sprejem proračuna za 2023. Tega naj bi sprejeli predvidoma v treh mesecih, župan **Gregor Strmčnik** pa je sprejel sklep o začasnem financiranju občine za obdobje naslednjih treh mesecev. Očitno so volitve nekoliko presekale običajen proračunski ritem celo takih občin, kot je Ankaran, kjer je kontinuiteta vodenja občine več kot na dlani. Gregor Strmčnik je namreč imenoval dve novi županji, ki sta že doslej opravljali ti funkciji. To bosta še naprej Barbara Švagelj in Martina Angelini, slednja kot predstavnica italijanske narodne skupnosti. Barbara Švagelj ima tudi pooblastilo za vodenje krajinskega parka Debeli rtič ter za medobčinsko in regionalno sodelovanje za področje kulture in drugih nalog. Martina Angelini je zadolžena za urejanje in zastopanje vprašanj italijanske narodne skupnosti ter za mednarodno sodelovanje.

Na drugi seji so ankaranski svetniki soglasno imenovali člane desetih odborov in komisij, v katerih delujejo tudi zunanji predstavniki iz vrst prebivalcev občine. Občinska uprava pa se bo v naslednjih mesecih poleg priprave proračuna najbolj ukvarjala s sedmimi večjimi projekti, ki že potekajo. Na prvem mestu so gradnja ankaranskega pokopališča, gradnja parkirišča ob Bevkovi ulici, ureditev prve faze Vinogradniške poti, sodelovanje pri dograjevanju kanalizacijskega omrežja z občino Koper v projektu Čisto za Koper in Ankaran, ureditev krožišča med Železniško in Jadransko cesto (tega izvajajo skupaj z državo). Skupaj z državo pa bodo gradili še podporni zid Ankaran, kjer bodo dela začeli januarja prihajajočega leta. Poleg tega komunalno urejajo območje Dolge njive.

V PORTOROŽ NA NAJBOLJŠE PENINE

€ - promocijsko sporočilo

Izbrane penine, šampanjci in kulinarčni presežki – to je zlata nit letošnjega Festivala penin, ki bo 26. decembra v Portorožu poskrbel za razvajanje ljubiteljev vsega dobrega. Ne zamudite svečanega programa v parku s koncertom italijanske zasedbe Operapop.

Kristalna dvorana hotela Kempinski Palace Portorož bo 26. decembra prizorišče okusov in aromatik z več kot stotimi vzorci penečih vin iz Slovenije, Hrvaške, Italije, Španije in Francije. Zlate mehurčke bo spremljala tudi izbrana kulinarika – od trisa Piranskega brancina Fonda (brancinov karpačo, namaz iz dimljenega brancina in mediteranski kaviar – bottarga) do ostrig Sparkling Oysters, likerjev Limoni Šik in istrskih klasik, kot so pršut in fuži s startufi. Obiskovalci s posebno vstopnico Festival penin Gourmet bodo večer zaključili s pethodnim menijem ob spremljavi izbranih penin v restavraciji Sophia.

NAJ PENINA PORTOROŽA 2022 IN KONCERT V PARKU

Za Naj penino Portoroža 2022 se letos poteguje 23 peničarjev s skupno 48 vzorci penin. Zmagovalne mehurčke bodo v parku pred hotelom razglasili **slovenski vitezi vina** skupaj z županom Občine Piran **Andrejem Koreniko**, v. d. direktorjem Turističnega združenja Portorož **mag. Aleksandrom Valentinom**, predsednico Društva vinogradnikov slovenske Istre **Ingrid**

Mahnič in vinsko kraljico slovenske Istre **Niko Glavina**. Podelitev s pričetkom ob 17. uri bo pospremil koncert italijanske zasedbe **Operapop**, ki bo očarala z opernimi arijami v modernejši preobleki.

IZBERITE MED VEČ KOT STOTIMI VZORCI PENIN IN ŠAMPANJCEV

Obiskovalci bodo lahko izbirali med več kot stotimi vzorci penin in šampanjcev iz 40-ih kleti. Predstavilo se bo **32 slovenskih peničarjev** iz vseh treh vinorodnih dežel – Primorska, Posavje in Podravje: največja istrska klet Vinakoper,

ki svojo zgodbo vinogradništva in vinarstva ustvarja že od leta 1947, Anima Istra, Kmetija Mahnič, Posestvo Klenar, Vina Bordon, Vinarstvo Rodica, Vina Gordia, Rojac Wine, Santomas, Zaro, Vinakras, Vinarstvo Rebula, Vina Sanabor, Vina Štoka, Vina Žvokelj, Jamšek 1887 Posestvo, Movia, Silveri, Klet Brda, Kristalvin, Istenič, Vinska klet Mastnak, Winery Mihelin, Klet Krško, Hiša penin Frangež, M – enostavno dobra vina, Puklavec Family Wines, Radgonske gorice, Aleksander Kavkler, Kobal Wine Estate, Gora pod lipo – Prig in Ptujka klet. **Hrvaške peničarje** bosta predstavljali kleti Vina Prelac (Momjan) in Vina Vuglec (Krapinsko-Zagorska županija), **iz Italije** bomo lahko okusili penine Le Monde iz okolice Pordenona. Prvič pa bomo letos na festivalu lahko okusili tudi špansko penino iz kleti Cavas Codorniu in štiri ekskluzivne **francoske šampanjce** – Pommery, Vranken, Pierre Mignon in de Venoge, ki jih bo ljubiteljem penečih vin predstavil najboljši sommelier Slovenije 2022 **Valentin Bufolin**.

Karte za festival, ki ga prireja Turistično združenje Portorož, bodo na voljo še na dan dogodka, od 16. ure dalje, na festivalski blagajni. Program v parku s podelitvijo nagrad in koncertom pa bo brezplačen. Več o dogodku si lahko preberete na www.festivalpenin.si. Do konca decembra se v Portorožu in Piranu nadaljuje tudi **Mesec penin**, v katerem deset lokalnih restavracij ponuja posebne degustacijske menije s spremljavo penečih vin.

Fotografije: Omar Palakovič, Jaka Ivančič

IGOR JADRIČ, DIREKTOR PU KOPER

Morje je tisto, ki to upravo dela drugačno od drugih

V zadnjih letih je koprška policijska uprava doživela kar nekaj vodstvenih sprememb, med direktorji pa je (bil) tudi Igor Jadrič, ki s polnimi pooblastili upravo vodi tudi od prvega decembra letos. Poleg morja pokriva »njegova« policijska uprava še mejo s Hrvaško in Italijo, zelo priljubljena pa je tudi pri turistih.

V policiji je Jadrič sicer zaposlen od leta 1992, ko je začel delati najprej kot policist na policijski postaji Cerknica, potem kot kriminalist. Leta 2002 je postal pomočnik komandirja na policijski postaji Postojna, kjer je delal do leta 2003, ko je postal inštruktor za samoobrambo, saj je mojster borilnih veščin. Od leta 2005 do 2011 je na takratni Policijski upravi Postojna opravljal dela in naloge inšpektorja za notranjo zaščito in pritožbe. Po ukinitvi PU Postojna je bil premeščen na PU Ljubljana, kjer je na začetku delal kot samostojni policijski inšpektor, potem pa kot vodja Oddelka za notranje preiskave.

Na koprški policijski upravi se je v zadnjih letih vodstvo pogosto zamenjalo. Kako po vašem mnenju te spremembe vplivajo na delovanje takšne institucije?

Vsekakor ni dobro, da so spremembe prepogoste, saj policija kot institucija za svoje delo potrebuje stabilnost, kontinuiteto, vendar pa je treba vedeti – in to je dobro – da ima vsaka taka menjava le določen vpliv, in sicer se pozna predvsem z upravljalškega vidika, medtem ko mora samo operativno delo policistov in kriminalistov vedno teči nemoteno in strokovno, ne glede na to, kdo je direktor. Po upokojitvi direktorja Danimirja Rebca, ki je bil pred tem direktor šest let oz. od leta 2013 do junija 2019, je PU KP začasno nekaj mesecev vodil Tomaž Čehovin, vodja Sektorja uniformirane policije. Zatem je kot direktor nastopil Igor Ciperle in PU KP vodil skoraj eno leto, do 1. 9. 2020. Od takrat dalje sem sam po pooblastilu kot tedanji pomočnik direktorja PU KP vodil PU Koper do 15. 11. 2021, ko je bil za direktorja imenovan Boris Korasa, ki mu je delovno razmerje prenehalo junija 2022. Julija sem bil tako imenovan za vršilca dolžnosti direktorja, 1. decembra pa za direktorja. S tem želim zgolj pojasniti, da sem dejansko šele tretji direktor od upokojitve Danimirja Rebca in ne peti, kot mi pripisujejo.

Kako poteka delovni dan direktorja policijske uprave (Koper)? Katere so njegove naloge, pristojnosti?

Razpored dela si, seveda v okviru zakonskih zahtev, pišem sam. Ker sem bolj jutranji tip, začnem ob 6.30 in zaključujem delo v Kopru ob 14.30. Najprej pregledam dnevnik dogodkov

Operativno komunikacijskega centra (o vseh pomembnih dogodkih me sicer sodelavci obveščajo preko sms sporočil ali me pokličejo), pregledam službeno pošto in ob kavi začnem z odgovori ter ostalimi aktivnostmi, ki jih terjajo vsebine le teh. Vsak dan imam ob 8.30 sestanek z vodji služb oz. sektorja, nato sledi pregledovanje in pošiljanje službene pošte. Praviloma poleg tega opravim še najmanj en pogovor z zaposlenimi zaradi različnih potreb. Potrudim se, da obiščem eno izmed enot oz. lokacij, kjer zaposleni opravljajo svoje naloge. Skorajda pa ne mine teden brez udeležbe na dveh ali več sestankih znotraj naše policijske uprave ali Generalne policijske uprave.

Najbrž niti ni potrebno posebej poudarjati, da se moje delo z odhodom domov ne konča. Popoldan se vrstijo telefonski klici in sporočila zaradi operativnega dela. Delam tako rekoč ves dan, večkrat tudi ponoči, ko je brez odlašanja potrebno sprejemati različne odločitve.

Katere so glavne težave, s katerimi se srečujete pri vašem delu?

Mogoče težave niso pravi izraz, raje bi rekel različne situacije in vrste dela, pred katere smo postavljeni. Dejstvo je, da je PU Koper že zaradi območja, ki ga obsega, zahtevna uprava. Morje je tisto, ki to upravo pač dela drugačno od drugih. Morje ne pomeni samo turistične destinacije ter s tem povečanega prometa, kršitev javnega reda in miru ter kaznivih dejanj v času turistične sezone, temveč tudi naloge, povezane z varovanjem državne meje na morju in izpolnjevanja vseh zahtev in nalog na državnem nivoju. Poleg tega poteka tu meja z dvema državama, z Republiko Hrvaško in Republiko Italijo, ki pa, ne glede na

to, da mejni prehodi na tem območju že davno nimajo več svoje prvotne vloge, še vedno obstaja in zahteva od nas opravljanje različnih nalog. Tu govorim predvsem o nezakonitih migracijah. Migranti, ki prihajajo iz Republike Hrvaške, poskušajo prečkati Republiko Slovenijo, cilj pa jim je največkrat Republika Italija oz. ostala Evropa. Tretje dejstvo pa je, da je Policijska uprava Koper od leta 2011 združena z nekdanjo Policijsko upravo Postojna in da je območje obeh po kvadraturi ostalo od takrat enako, število zaposlenih pa se je v teh letih zmanjšalo za 500. To pomeni, da moramo poskrbeti za varnost in opraviti vse ostale naloge na istem območju s toliko manj ljudmi, kar pa nam, sicer s trdim delom, uspeva. Seveda je naš poglavitni cilj ohraniti varnost, tako za prebivalce kot tudi obiskovalce.

Sodeč po poročilih, ki jih mediji dnevno dobivamo od policije, se na območju koprške policijske uprave soočate predvsem z vlomi, vinjenimi v prometu ter tistimi, ki kršijo javni red in mir. Gre za specifikko tega območja, zakaj? PU Koper se srečuje z največ ilegalnimi prehodi državne meje. Kako vi ocenjujete to situacijo?

Ne, to se dogaja povsod po Sloveniji in po tem prav nič ne izstopamo. So le določena obdobja, ko je tega več in spet lahko omenim turistično sezono in obdobje pred koncem leta. Specifika pri nas so nezakonite migracije, na katere nimamo vpliva, in zasegi prepovedanih drog oziroma substanc za njihovo izdelavo. Tu bi izkoristil priložnost in bi še javno pohvalil naš Sektor kriminalistične policije ter se zahvalil ostalim službam, predvsem FURS, s katerimi na področju prepovedanih drog

dosegamo izredne rezultate. Prav tako bi javno pohvalil vse policiste, ki so se zadnje mesece soočali z delom, povezanim z nezakonitimi migracijami in kljub velikim številkam uspešno obvladovali situacijo ter seveda vsem prebivalcem na kritičnih območjih, ki so nam tako ali drugače pomagali.

Dodal bi samo to, da so migracije vedno potekale iz takšnih ali drugačnih razlogov. Naloga policistov pa je, da moramo to jemati zgolj kot trenutno bolj izpostavljeno obliko dela.

Kakšno je po vašem mnenju zaupanje ljudi v policijo in zakaj?

Mislím, da veliko, saj nas ljudje kličejo za stvari in nam prijavljajo tudi zadeve, za katere sploh nismo pristojni. Pogosto se tega zavedajo, vendar nam vseeno zaupajo svoje stiske in težave ter upajo na našo pomoč ali posredovanje pri pristojnih organih. Je pa na splošno zaupanje stvar, ki jo gradiš leta, izgubiš pa čez noč in tega se zavedamo.

S čim bi nagovorili mlade, naj se odločijo za poklic policista?

Vsak vidi delo policista le na cesti, intervenciji ali obravnavi kaznivega dejanja. To so res osnovne oblike dela, kljub temu pa zahtevajo poleg

strokovne usposobljenosti tudi razna druga znanja in sposobnosti, ki jih težko pridobiš le v šoli. Celotna organizacija temelji na široki izbiri znanja in sposobnosti, zato veliko vrednost za policijo predstavljajo tudi zaposleni številnih drugih poklicev. Potrebujemo ljudi različnih znanj in profilov. Zagotovo je poklic policista že sam po sebi zanimiv, razgiban in zelo raznolik. V zadnjih letih imamo modernejši sistem izobraževanja na Višji policijski šoli, ki je priznan višješolski program. Poleg tega naši študenti že ob vpisu v šolo dobijo plačo in so hkrati tudi že zaposleni.

Služba je redna, pa tudi plača se je v zadnjih letih bistveno izboljšala, kar je za veliko mladih zagotovo določena prednost.

Na tem temeljijo tudi moji pogovori z mladimi in mojimi učenci pri karateju.

Ste mojster borilnih veščin. Kje ste se izurili? Kako vam to znanje pride prav pri delu v policiji?

Sem mojster karateja 5. DAN in tega drugače ne poudarjam. Karate sem treniral že v osnovni šoli in ga zaradi sile razmer za nekaj časa zamenjal za kolo, potem pa nadaljeval s karatejem od dvajstega leta dalje. Nekaj časa sem treniral v karate klubu Emona v Ljubljani, potem v Postojni ter od leta 2007 v Karate klubu Cerknica. Veliko stvari, ki sicer niso povezane s karatejem in izhajajo iz drugih borilnih veščin, sem se naučil v času, ko sem bil inštruktor za samoobrambo in praktični postopek na takratni PU Postojna. Dele znanja sem in še vedno prenašam na svoje učence, sicer bolj kot zanimivost oz. popestritev treninga, pa vseeno. Trening katerekoli borilne veščine in nasploh športa je dodana vrednost v vsakem poklicu, ne samo v policiji, saj gre pri športu za razvijanje delovnih navad, organizacije dela in socializacije.

Eva Branc

*Spoštovane občanke in občani,
božično-novoletni čas je tisti del leta, ki ga v nekoliko večji meri namenimo ljudem, ki so nam pri srcu.
Zato vam želim, da bi v letu, ki prihaja, v svojo bližino spustili čim več tistih, ki vam bodo z dobro
voljo in iskrenostjo olepšali vse letne čase.*

Srečno!

*Care cittadine, cari cittadini,
il periodo delle festività natalizie è quella parte dell'anno che dedichiamo principalmente a coloro che
ci stanno a cuore. Pertanto, nell'anno a venire vi auguro di avere accanto le persone che con la loro
gioia e la sincerità renderanno più belle tutte le stagioni dell'anno.*

Auguri!

**Župan – Il Sindaco
Aleš Bržan**

MESTNA OBČINA KOPER
COMUNE CITTÀ DI CAPODISTRIA

NAD OBALO SE JASNI - O PRIHODNOSTI, PRETEKLOSTI IN VSEM VMES

Nad obalo se jasni: O prihodnosti, preteklosti in vsem vmes z Milanom Kučanom, Leonom Magdalencem, Elen Batisto Štader in Goranom Vojnovičem

Gledališče Koper je bilo včeraj zvečer ponovno in še zadnjič v tem letu obarvano v barve časnika ObalaPlus. Urednik Tomaž Perovič je v pogovornem večeru Nad obalo se jasni gostil prvega predsednika Republike Slovenije Milana Kučana, pisatelja, režiserja, pedagoga in kolumnista Gorana Vojnoviča, novinarka Leona Magdalenc in novinarko, voditeljico in glasno aktivistko za spremembe na RTV Slovenija Elen Batista Štader. Večer pa je z glasbo začel ansambel Tomija Puricha in Teo Collori. Nekaj najbolj zanimivih izjav smo strnili v nadaljevanju, ves pogovor pa si lahko že ogledate na YouTubeu. V prvem delu večera je na zanimiva in na trenutke tudi provokativna vprašanja Peroviča odgovarjal **Milan Kučan**. Pogovarjala sta se o skupni prihodnosti in o tem, zakaj nas pretekli konflikti ovirajo pri hitrejšem razvoju. Pogovor je potekal tudi o tem, kako ocenjuje svoj vpliv, ki ga ima na volivce oz. na razpoloženje ljudi v državi: »Od osemnajstega leta naprej je politika način mojega življenja. Ljudje so se imeli priložnost prepričati, koliko je moja beseda verodostojna in koliko je moje ravnanje skladno z mojimi besedami. In to je ves vpliv, ki ga imam, drugega nimam. Nimam nobenih orodij, nobene tajne organizacije, niti ne ambicij. Ko sem še bil aktiven v politiki, se mi je zdelo, da je potrebno biti do konca pošten in da je potrebno narediti vse, da se uresniči tisto,

kar misliš, da je prav. Ljudje me poznajo kot star denar, saj svoje podobe nisem mogel in niti nisem želel spreminjati. Zdaj sem upokojenec, ki mu ni vseeno, kaj se v državi dogaja, zato sem se udeleževal tudi kolesarskih protestov. Visoko cenim sodobna komunikacijska sredstva. Če uporabljaš Instagram za prepoznavnost, da ljudem lažje stopiš v dušo, lažje uveljavljaš to, kar ti misliš, da je prav, potem so ta orodja zelo priročna. Če jih uporabljaš za lastno promocijo, je pa politično gledano to prtiproduktivno. Mene ne motijo ljudje, ki imajo različna mnenja, ampak nekompetetni ljudje, ki teme, o katerih govorijo, ne poznajo. Zaupanje v politiki je občutljiva zadeva. Previsoka stopnja zaupanja je naivnost, prevelika skepsa do zaupanja, je pa osamitev. Moraš vedeti, komu zaupaš. Ko sem jaz postal predsednik, sem želel imeti ob sebi ljudi, ki so bili pametnejši od mene in tako preverjati svojo pamet, stališča. V čem vidim razliko med diktaturo in demokracijo: pri diktaturi volk izbere ovco, ki jo bo požrl. Pri demokraciji pa ovca izbere volka, ki jo bo požrl. Mokra želja vsake oblasti je podrediti si televizijo, predvsem informativni program. Je pa televizija več kot samo informativni program.« **Elen Batista Štader**: »Novinarji ne moremo biti tihi, ko nas kdo stiska, tre, uničuje in demolira naš medij. Jaz lahko delam karkoli, lahko grem tudi v drugo službo in bom zavzeto delala tudi tam. Ampak želim še naprej ostati novinarka, ker ljubim svoj poklic. Mi zagovarjamo strokovnost, profesionalnost našega poklica. Jaz se ničesar ne bojim. Mi si ne želimo nobenih politikov, ki bi vodili RTV. Mi si želimo, da RTV vodijo ljudje, ki

novinarstvo znajo opravljati. Želimo si strokovne avtonomije. Želimo tako RTV, da nas pustijo delati, da politika ostane zunaj te ustanove, da vabimo ljudi po naši strokovni presoji. Ta oblast iz ene same stranke je umaknila vse pomembne novinarje, ukinila celo vrsto najbolj gledanih oddaj, zaposlila armado svojih ljudi, ki sploh niso novinarji. Moji sodelavci so v ozadju in gledajo, kako se uničuje informativni program, ki smo ga desetletja postavljali na noge. Za novinarje je žalitev, da nekdo s ceste opravlja naše delo, za katerega smo se kalili in urili kar nekaj let.«

Leon Magdalenc: »Moja rešitev za RTV je, poleg tega, da se ukinejo oglasi, ukinitve TV naročnine. Da bi bil to res en segment javnega. Tako kot imamo javno šolstvo in javno zdravstvo. Prihodnost televizije je zagotovo to, kar ni preteklost. Mi imamo preveč politikov in premalo državnikov.«

Goran Vojnovič: »Vse, kar se ti zgodi v otroštvu, te zaznamuje. Dve ključni stvari me ločujejo od drugih: odrasčanje na Fužinah kot otrok priseljencev ter razpad države in vojne, ki je uničila svet, v katerem sem jaz takrat živel. Danes nimam občutka, da sem tujec, razen ko pridem v Koper. Tu se počutim Ljubljančana. Pišem o stvareh, ki se mi zdijo vredne pisanja, družbeno relevantne. Nočem razmišljati, da ima tisto, kar jaz počnem, na koga vpliv.«

Pogovorni večeri Nad obalo se jasni se bodo nadaljevali tudi v prihodnjem letu, do takrat pa si lahko vse pogovore ogledate na YouTube kanalu ObalaPlus.

Google Pay™

Prvi med slovenskimi bankami
ponujamo to varno in hitro
obliko plačevanja
z mobilnim telefonom.
Pridružite se nam.

**SKRBIMO ZA VSE,
KAR VAM POMENI NAJVEČ.**

INTESA SANPAOLO BANK

VISA

G Pay

LE ATTIVITÀ DELLA CAN COSTIERA

ELEZIONI 2022- ELETTI I CONSIGLIERI COMUNALI AL SEGGIO SPECIFICO E LE CAN COMUNALI

I connazionali dei quattro comuni costieri domenica, 20 novembre oltre a votare per i rispettivi sindaci e consiglieri comunali, hanno scelto anche i propri rappresentanti sia a livello municipale sia in seno alle Comunità autogestite della nazionalità italiana nei comuni di residenza.

Buono è stato l'interesse per gli incarichi a livello locale, il primo livello di rappresentanza politica che per una comunità piccola come quella italiana è indubbiamente molto importante per la tutela dei propri diritti, lo sviluppo delle attività e il funzionamento delle istituzioni. Al momento di

andare in stampa si sono costituiti tre dei quattro consigli comunali in regione, mentre tre CAN Comunali hanno svolto le sedute costitutive e nominato i propri dirigenti, tranne quella di Pirano.

CAPODISTRIA- PREDOMINIO DEI CANDIDATI LEGATI ALLA LISTA "LA NOSTRA VOCE PER CAPODISTRIA"

Ai candidati legati alla lista "La nostra voce per Capodistria per Capodistria" sono andati molti degli incarichi disponibili a livello comunale. In Consiglio comunale, su sette candidati presentatisi, ai tre seggi specifici, sono stati eletti Mario Steffè, che correva da indipendente, Alberto Scheriani e Roberta Vincoletto, anch'essi formalmente indipendenti, ma con il chiaro appoggio di "La nostra voce per Capodistria". Ambedue hanno corso su questa lista per il Consiglio della CAN comunale, venendo eletti assieme a sei loro colleghi: Fulvio Richter, Noemi Stancich, Gianfranco Stancich, Sandra Vitošević, Marco Apollonio e Damian Fischer. Il nono e ultimo seggio disponibile è andato a Ondina Gregorich Diabatè, sostenuta da un gruppo di elettori. Dopo la riunione del Consiglio municipale, con la conferma dell'elezione del sindaco, Aleš Bržan, la CAN capodistriana ha provveduto ad eleggere a presidente Roberta Vincoletto e a suo vice Damian Fischer, mentre della presidenza farà parte ancora Fulvio Richter. Questi è stato delegato al Consiglio della CAN Costiera, dove sono stati cooptati ancora Alberto Scheriani e Marco Apollonio.

PIRANO- ELETTI I TRE CONSIGLIERI AI SEGGI SPECIFICI IN COMUNE, COSTITUITA LA CAN COMUNALE

Molte conferme, ma anche qualche nuovo nome nelle rappresentanze dei connazionali del Comune di Pirano. In consiglio municipale tornano così Andrea Bartole e Nadia Zigante, del loro gruppo farà parte ancora Christian Poletti. Per la CAN Comunale sono risultati eletti: Andrea Bartole, Kristjan Knez, Christian Poletti, Nadia Zigante, Gianfranco Giassi, Onelio Bernetič, Manuela Rojec, Aldo Zigante, Valter Lovrečič, Maurizio Rosso e Aleksandra Rogič. L'organismo si è regolarmente costituito, ma i consiglieri divisi in tre liste non hanno ancora fatto convergere i voti necessari, otto in tutto, sui candidati a presidente e vicepresidente. Per il disbrigo delle questioni correnti è stato incaricato il presidente uscente Andrea Bartole.

ANCARANO- GIOCHI FATTI PRIMA DELLE ELEZIONI CON LE LISTE DI CANDIDATURA CHIUSE

Per i connazionali di Ancarano le elezioni di novembre sono state una formalità. Il numero dei candidati proposti alle varie cariche comunali coincideva con il numero dei posti disponibili. Al Consiglio comunale è stata così riconfermata Martina Angelini, che nel quadriennio precedente era anche vicesindaco. Alla CAN continueranno a sedere la presidente Linda Rotter, la sua vice Daniela Pirš, Francko Železnjak, Maia Nerina Bertoch e Sergio Angelini. Quest'ultimo assieme alla Rotter è stato delegato a rappresentare i connazionali di Ancarano alla CAN Costiera.

ISOLA- RICONFERME E NOMI NUOVI PER I CONNAZIONALI

L'interesse per l'elezione negli organi dell'autogoverno locale è stato scarso tra i connazionali isolani. Per i due seggi specifici in Comune erano in corsa quattro candidati. La scelta è caduta sulla consigliera e vicesindaco uscente, Agnese Babič e su Marko Gregorič, negli ultimi anni presidente della CAN Comunale. Ha passato la mano alla guida di quest'organizzazione a Vita Valenti, che potrà contare sul sostegno di altri otto colleghi, tutti eletti sull'unica lista di candidatura presentatisi: Felice Žiža (vicepresidente), Selene Mujanovič, Massimiliano di Nardo, Dario Degrassi, Raffaella Scotto Di Minico, Kevin Božič, Jan Pulin ed Evelin Zonta. I rappresentanti di Isola nella CAN Costiera non sono stati ancora designati.

LA CAN COSTIERA TRA I RELATORI DEL CONVEGNO "UNA LINGUA MIGLIORE PER UNA MIGLIORE COMUNICAZIONE TRA ISTITUZIONI E CITTADINI"

Si è svolto lunedì, 28 novembre, presso la sede del Dipartimento IUSLIT dell'Università di Trieste, il convegno promosso dalla Direzione generale della traduzione della Commissione europea tramite la rete REII (Rete per l'eccellenza dell'italiano istituzionale) e il forum OIIFI (Osservatorio dell'italiano istituzionale fuori d'Italia). I diversi relatori, provenienti da Paesi, oltre all'Italia, in cui l'italiano è lingua ufficiale (Svizzera, Croazia e Slovenia), hanno esposto le problematiche relative al linguaggio giuridico-

amministrativo italiano utilizzato dalla pubblica amministrazione di tali Paesi. Argomento del convegno anche la traduzione verso l'italiano di testi a carattere amministrativo e le relative criticità. Nel corso del convegno sono state proposte le soluzioni già adottate e gli obiettivi futuri volta a migliorare il livello della lingua italiana nel proprio Paese di appartenenza, soprattutto sul fronte istituzionale. Centrale l'obiettivo di armonizzare ed uniformare il linguaggio e promuovere la collaborazione transfrontaliera.

La CAN Costiera ha presentato il lavoro svolto fino a ora dall'Ufficio per il bilinguismo per quanto riguarda il lavoro di traduzione e le segnalazioni provenienti dai connazionali. Particolare attenzione è stata posta alla collaborazione e al dialogo con l'amministrazione intercomunale e con le istituzioni della CNI e della pubblica amministrazione presenti sul territorio.

Ufficio per il bilinguismo
Kim Jakopič

TUTELA DELLE MINORANZE NAZIONALI, VISITA DEL CONSIGLIO D'EUROPA

Si è svolta il 28 e 29 novembre la visita a Lubiana della delegazione del Consiglio d'Europa che verifica l'attuazione della Convenzione sulla tutela delle Comunità nazionali. In base alle proprie constatazioni stilerà il quinto resoconto regolare sul grado di tutela garantito ai gruppi minoritari in Slovenia. I funzionari hanno conferito con il direttore dell'Ufficio per le nazionalità del governo sloveno, Stane Baluh, con gli esponenti delle Comunità nazionali

autoctone, italiana ed ungherese, nonché con i rappresentanti di altre minoranze presenti nel Paese. Per quanto riguarda la CNI e gli ungheresi è stato scelto di verificare da vicino il comparto informazione e soprattutto i programmi radiotelevisivi. Da parte di Radio e Tv Capodistria è stata fatta presente la necessità di continuare con il processo di recupero dei numerosi posti di lavoro perduti negli ultimi anni. L'avvicinamento dei giornalisti e del personale tecnico collocato

a riposo deve diventare automatico, trovando strumenti adeguati sia in seno alla RTV nazionale che nelle sovvenzioni statali. In caso contrario sono a rischio i diritti acquisiti nel campo dell'informazione. Sulla posizione della Comunità nazionale italiana agli ospiti è stato consegnato un promemoria del vicedirettore generale della RTV per i programmi italiani, David Runco e del segretario della CAN Costiera, Andrea Bartole.

JAGODNI IZBOR 2022

januar
BORIS KOPILOVIČ

Doktor medicine, specialist epidemiolog in specialist medicine dela, prometa in športa, predstojnik enote Nacionalnega inštituta za javno zdravje v Kopru, regijski epidemiolog ter vodja delovne skupine za nalezljive bolezni v Enoti Koper.

Na epidemijo smo odgovarjali sproti, odločali smo se glede na okoliščine. Nismo vnaprej izbrali model, prilagajali smo se, preverjali nove znanstvene dosežke, opazovali, kaj delajo druge države ... Ni odločala samo stroka, ne pri nas in tudi ne v tujini. Ker je bilo ukrepanje tako pomembno, je odločala tudi politika in do določene mere tudi sodstvo, ki se je vključevalo v sprejemanje ukrepov.

Res je, anticepilsko gibanje je pri nas zelo močno, ker imajo svojo resnico, svoje razlage. S številnimi med njimi sem se pogovarjal in res jih je težko prepričati. Enostavno ne verjamejo strokovnim člankom, mislijo, da so glavne strokovne revije takšne, da jim ni mogoče verjeti, vse je zarota in podobno. Z njimi je res težko. Ne uspeš jih prepričati. Lažje je z ljudmi, ki dvomijo, omahujejo, z njimi se da pogovoriti. Trdi anticepilci pa vztrajajo.

februar
UBALD TRNKOCZY

Izpeljanih projektov je brez števila (v zvezeku štiri gosto napisane strani). Fotografske razstave: Skriti piranski vrtovi, Štirje elementi, sol, olje, vino in voda, Violina in Piran, (violina je simbol Pirana), Carpaccio ... Knjige: monografija občine Piran, Modro zelena tišina (na uvodni strani otipamo v Brailovi pisavi sol), knjiga 115 pesmi o angelih (v piranskih cerkvah je poslikal 350 angelov in ilustriral pesmi, vsak angel čuva nekoga, pravi, tudi fotografi imamo svojega) ...

Filmi: Trilogija treh filmov in videospotov na Tartinijevo glasbo (kar je zelo težko, pravi, v enem filmu je Piran posnel v refleksu valovanja morja, samo dva kadra sta realna, začetni, na Tartinijevem trgu in končni, ki je enak), film Dotik (o tem, kako je piranskemu angelu odletelo krilo), pa film Mare liberum (balet na vodi), Uglášena različnost, Exodus, Kamnito mesto, Piran Underground. Vsi našti projekti so nastali v zadnjih desetih letih, odkar živi v Piranu.

Ponosen sem na svojo idejo fotogalerije pod Bernardinom, pod oboki, ob najbolj obljudeni poti med Piranom in Portorožem. Zgodbe na fotografijah morajo biti iz teh krajev, morajo govoriti o tem prostoru, teh ljudeh in tradiciji. Ljudem, ki hodijo mimo, morajo nekaj povedati o prostoru, v katerega stopajo. Letos je Tartinijevo in Plečnikovo leto in že lani smo postavili razstavo o Tartiniju. Čez dve leti bomo poslikali novo zgodbo, zgodbo zaledja, zgodbo teh prekrasnih vasi. Fotografije so pomaknjene v obok, tako da niso preveč nasilne, ponoči so osvetljene, osvetljeni so tudi oboki in tako nastane arhitektura. Upam, da se bo projekt nadaljeval, boril se bom zato, da na teh mestih ne bomo gledali kakšnih Lidlovih ali Hoferjevih reklam.

marec
VANJA PEGAN

Prvo slikanico Citronček in Giovanin je napisal leta 1999, nato Mesto 2000. Potem je izšla zbirka kratkih zgodb Kopanje mornarjev v topli vodi, romana Čoln ter Pisatelj, Adam in pilot, nato spet kratke zgodbe Nebo davnega poletja. Roman Potovanje na začetek poti in slikanica Tonin sta izšla leta 2009. Tri leta kasneje je izšla zbirka kratkih zgodb Štiri morske milje, leta 2015 pa roman Svetilnik, ki je bil lani preveden v srbski jezik in je izšel pri založbi Prometej v Novem Sadu. Pisal je tudi scensko glasbo za gledališke predstave. Tri zbirke haiku poezije je izdal v samozaložbi.

Star je 54 let in ima dve hčerki.

Mislim, da živimo v moškem svetu, v svetu destrukcije, v svetu, ko se ženskam pokriva obraze, šprica s kislino, v svetu vojn, ekonomske premoči, skratka, fantje si merijo lulčke. Najbolj banalno. Ženske, tako jih doživljam, so varuhinje ognjišča, moški pa bodo prišli in vse razsuli. Živimo v takem svetu, kjer bi bilo res treba prisluhniti ženskam v tem varovanju ognjišča. Pa ne mislim v nekem domačijem smislu, v filozofskem. Kaj pa vloga pedagogov, učiteljev? Otroci preživijo v šoli več časa kot doma. Njihova vloga je pomembnejša, kot je bila kdajkoli. Žal je ogromno učiteljev, ki hodijo samo v službo in imajo za to razloge. Pogoji za učiteljsko delo so res slabi. Dobesedno zanič.

april
GORAN VOJNOVIĆ

Režira filme, gledališke predstave, piše knjige, kolumne. "Posledica življenja v majhnem prostoru je, da zagrabiš vsako priložnost. Ne morem vsako leto režirati filma. Če bi, morda ne bi bil pisatelj." Čefurji raus! je bil njegov prvi roman o življenju otrok migrantov v Ljubljani, v Fužinah. Nemudoma so ga razglasili za jugonostalgika, "prislužil" si je tudi policijsko preiskavo. Nadaljeval je z Jugoslavija, moja dežela. Oba romana so uprizarjali tudi v gledališčih. Režiral je filma Čefurji raus! In Piran, Pirano, pred kratkim pa v gledališču Meje sneženja.

Še bolj se mi zdi zanimivo razmišljanje Vladimirja Sorokina, ki je v romanu Opričnikov dan opisal ta sistem v vsej svoji grozljivosti. Opisal je piramidno strukturo ruske oblasti, ki se vleče od Ivana Groznega, odtlej pa menja le preobleke. Enkrat je caristična, enkrat komunistična, zdaj je pač klerikalno konzervativna, a v resnici gre oblastnikom vselej samo za moč. To potem neizogibno vodi do tega, da se človek, ki je na oblasti nekako izolira, da ga ta moč požre. Ne glede na to, kdo je bil Putin v tistem trenutku, ko je stopil na oblast, bi ga ta slej ko prej požrla in preobrazila v človeka, kot ga vidimo danes. Sorokin pravi, da v Rusiji struktura oblasti ustvari diktatorja in ne obratno.

A še nekaj je. Nedavno je bilo celo v poročilu CIA zapisano, da je Putin užaljen človek, jaz pa sem o njegovi slovanski užaljenosti pisal že pred leti. Vselej se mi je zdel globoko užaljen človek. Zahod tega čustva, ki je samodestruktivno, po mojem, ne razume najbolje.

maj
RADO PIŠOT

Kineziolog, raziskovalec in univerzitetni učitelj, znanstveni svetnik. Na začetku leta je dobil drugi mandat vodenja Znanstveno-raziskovalnega središča Koper (ZRS). ZRS je med šestnajstimi javnimi raziskovalnimi zavodi edini v Sloveniji, ki ni v Ljubljani.

Ta naš del je zgodovinsko in tudi sicer specifičen, tukaj je bil vedno določen prepis kultur, jezikov. Manj kot včasih se sicer zdaj po ulicah govori italijansko, otrokom težimo, da morajo poleg angleščine govoriti še jezik sosedov, a to ni več, kar je bilo. Ta specifičnost, ki je nastajala skozi zgodovino, nas je izklesala drugačne, bolj odprte. Tudi na področju znanosti je tako. Če pogledam moje projekte in članke, je veliko sodelavcev Italijanov, Nemcev, Avstrijcev, Angležev, tudi Hrvatov. To nas na nek način oblikuje. Dobro je, da ohranimo svojo avtentičnost, hkrati pa moramo biti odprti. Pogrešam, da naša ZRS ni bolj prepoznavna v tem okolju, po anketi (500 ljudi je odgovarjalo po telefonu) nas pozna polovica vprašanih, po moje premalo, med njimi jih morda trideset odstotkov ve, kaj raziskujemo.

junij
MAGNIFICO

V resnici mu je ime Robert Pešut. Letnik 1965. Študiral je ekonomijo. Če bi dokončal fakulteto, bi bil najslabši ekonomist na svetu, pravi. Pri desetih letih je imel prvi koncert in zaslužil prvih sto mark. Po odsluženju vojske je ustanovil bend U'redu in posnel prvi album Goli. Nato pa so se zvrstili hiti od Silvije, s katero je nastopal na EMI 1998, Kdo je čefur, Hir aj kam hir aj go, bil je avtor skladbe Lahko ti podarim samo ljubezen, ki so jo peke Sestre na EMI 2002, pa hita Magnifico je peder.

O samoironiji govorimo takrat, ko govorimo v prvi osebi in moja besedila so vedno v prvi osebi, vse leti name. Jaz sem čefur, Magnifico je peder, vedno prva oseba ednine. Zadržim svobodo izražanja, nikogar ne želim, sicer pa tega ne maram, tudi v življenju ne. Ironijo jemljem kot instrument duhovitosti. Rad imam glasbo, pa tudi ves art, ki nosi v sebi, ne smešnost, ampak nekaj duhovitega. Tudi Laibach znajo biti duhoviti, čeprav jih imajo za mračnjaške, večkrat sem se ob njihovih besedilih lahko nasmejal. No, del družbe nikjer ne razume ironije, kar pa ni povezano z nacionalnostjo, to velja tudi tukaj.

Okoli glasbe sem si vedno predstavljal hude mačke, oboževalce in publiko, ki pada v nezavest. Pri punku tega ni bilo, niti hudih mačk. Raje sem šel v disko. Zdi se mi, da me je čas povozil, še preden sem začel. Nisem bil v stiku z glasbo svoje generacije, ker se mi je zdela zanič. Rad sem imel novi val, ska, oboževal sem jugo novi val, Paket aranžma je plošča, ki jo cenim tako kot Beatlese. To me je definiralo, Beatlesi, jugo novi val in narodnjaki.

Bojana Leskovar

julij
SLAVKO IVANČIČ

Doma je iz Crikvenice, kjer je pri osemnajstih letih ustanovil svojo prvo klapo Crikvenica, se leta 1980 preselil v Piran in se priključil Faraonom. Leta 1983 je bil pianist v spremljevalni skupini Danijela Popoviča, ki je s skladbo Džuli nastopal na Evroviziji. Sledijo leta nastopov v tujini, sodelovanje v skupini Bazar. Na Melodijah morja in sonca je bil njegov največji uspeh Črta in Ko mene več ne bo. Kasneje je postal umetniški vodja tega festivala in mu skušal vrniti nekdanji blišč; spremljevalne skupine so nastopale v živo. Vsako leto je v portoroškem Avditoriju prirejal avgustovski koncert, a ga zdaj že nekaj let ne več. Leta 2015 je namreč imel prometno nesrečo, nekaj mesecev preživel v komi in nato v rehabilitacijskem centru Soča. Zdaj nastopa bistveno redkeje, kot je.

Velikokrat sem nastopal na Prince of Venice do Črne gore in nazaj. Nekega dne izstopim v Portorožu, vidim žensko s kratkimi svetlimi lasmi in rdečimi kavbojkami. Bendu Dani, s katerimi sem nastopal, sem rekel: »Fantje, zdaj boste brez mene nekaj časa,« poklical sem mamo v Crikvenico in ji povedal, da pridem šele čez tri dni. In pripeljal sem Ireno, kmalu se je rodil Marko in po Crikvenici se je razširila zgodba, da je Slavko dobilsina. To ni kar tako.

Vedno je na prvem mestu znanje, potem pa vse drugo. Znanje prepoznam takoj, potem pa kmalu ugotoviš, ali boš z nekom tudi pil kavo in kako boš končal večer. Je pa res, da sem dopuščal marsikaj. Jasno mi je, da najamejo bend, ne pa posameznika in kot šef benda sem skrbel tudi za to. Recimo v Münchenu, v hotelu Bayerische Hof, sem bil kralj, ampak to sem si izbral sam, brez menedžerskega posredovanja.

avgust
ANTON BALOH

Človek, ki štirideset let dela v šolstvu. Mnogi ga imajo za legendo. Sam sebe ne. »Kamor sem prišel, sem opravil svoje delo in to je to,« pravi. Začel je v Kortah, nato dolgo delal v Kopru, odšel v Ljubljano in se vrnil v Koper in nato v Izolo, kjer je ravnatelj osnovne šole Vojke Šmuc. Nagovarjali so ga, naj kandidira za župana. »Za funkcijo župana so potrebni kompromisi, ki bi jih osebno najbolj težko sprejel. Še najbolj me k odmiku od te funkcije nagovarja moj čustveni del, po horoskopskem znamenju sem škorpion, znak, ki gori in tudi trpi, sem občutljiv, kar se tiče žalitev, pritiskov, neresnic, trdno stojim za svojimi vrednotami ...»

V vseh teh letih, odkar spremljam šolo, je izobraževanje vedno kakšnih deset let »nazaj« – zaostaja. Potrebe časa, otrok in mladih, potrebe družin, spreminjanje generacij, tehnologije, ekonomije, izzive ekologije, spremembe družbenih vrednot šola zazna z zakasnitvijo. Je pa v vsem tem času šola odlična »skrbnik« udejanjanja in ohranjanja vrednot enakih možnosti, vključenosti in ne izključevanja, socialnih možnosti in priložnosti. Javno šolstvo v Sloveniji odlično skrbi za socialno-ekonomski status enakosti, kar se je dobro videlo prav med covidom. Otroci imajo enake možnosti obiskovanja pouka, poslušajo iste vsebine in sledijo istim izobraževalnim ciljem, enako uporabljajo telovadnico in drugo športno infrastrukturo, jedo po najnižjih cenah zagotovljeno izbrano in kakovostno šolsko prehrano, medtem ko imajo eni kosilo doma, drugi ne, eni imajo računalnik, drugi ne, eni imajo internet, drugi ne, eni imajo mame, ki skrbi zanje, drugi ne. Zagotavljanje enakosti v šoli je zelo pomembno.

september
LOTOS VINCENC ŠPAROVEC

Njegova zgodba je na meji resničnosti. Pri 21 letih (danes je star 50) je šel za tri mesece na ladjo. Nekje ob afriški obali je padel v morje. Ko so na ladji to ugotovili, se je obrnila in šli so ga iskat. Po skoraj štirih urah so ga potegnili na krov. Splet srečnih naključij, saj voda ni bila mrzla, ni bilo nevihte, ne morskih psov. To, da ga je ladja našla, pa je, kot pravi star rek, kot bi našli iglo v kupu sena. Od takrat o dogodku ni govoril, lansko leto pa je v Mestnem gledališču ljubljanskem, kjer je zaposlen, ustvaril avtobiografsko predstavo/gledališki dokumentarec Človek v morju. Potem, ko sta s partnerko in dojenčkom nepričakovano doživela nevihto, na jadranju s prijatelji.

Za njim je uspešna in bogata kariera gledališkega, filmskega in televizijskega igralca. Pred kratkim sem bil star petdeset let in z leti se človek nauči živeti z jezo. Jo obvladati. Za večino jeze si odgovoren sam, ukvarjaš se s stvarmi, na katere ne moreš vplivati in jeza je posledica tega. Ukvarjaš se ali s preteklostjo ali prihodnostjo, politiko, življenjskim slogom, ki ga vidim okoli sebe ... V glavnem s stvarmi, ki se me ne tičejo in pri petdesetih bi se s takimi stvarmi moral nehati ukvarjati. Teoretično to vem že dlje, zdaj pa sem na dobri poti, da bo tako tudi v praksi.

Na begu sem bil vse življenje, pa ne bi govoril o družinskih razmerah, v katerih sem odrasčal. Dejstvo je, da sem imel zelo čustvena starša, nezrela, premlada sta imela otroka. Odkar pomnim, sem bil na begu. Zame so bile vojska ali potovanje ali ladja pravzaprav počitnice. Vojsko sem služil v Nišu, pri specialcih. Tam so ljudje trpeli, si rezali žile, jaz pa sem bil na počitnicah. Spoznaš nekaj novega. Najbrž ni naključje, da sem igralec.

oktober
BORUT FAKIN

Primorec, letnik 1978. Rojen v Kopru in živi v Portorožu. Ekonomist z magisterijem iz mednarodne ekonomije, ki je najprej delal v turizmu, v marketingu, Hotelih Piran, Hotelih Bernardin, HIT Gorica. Od leta 2018 je direktor Vinakoper.

Ko sem prihajal v Vinakoper, sem želel storiti korak naprej v svoji poslovni karieri, iz zgodbe trženja in prodaje, videti, spoznati in voditi podjetje kot celoto, se ukvarjati in prevzeti odgovornost za več področij, nabavo, prodajo, proizvodnjo, kadre, finance itd.. Zakaj vina? Ne vem. Ni pravil. Res morda po eni strani mora to biti nekdo, ki se spozna na vinski sektor, če pa se ozrem nazaj, vidim, da je uspeh možen tudi brez tega predznanja. Zakaj bi nekdo pil vina Vinakoper? Pri tem so pomembni mehki elementi, zgodba o vinu je v ozadju, a je to zgodbo treba ustvariti in predstaviti potrošniku. Zgodba pa mora imeti vsebino, če je nima, je vse zaman. Zgodba o Vinakoper je zgodba o tradiciji, nadarjenih ljudeh, ki so tukaj pustili desetletja svojega življenja in imajo znanje. Trudimo pa se, da bomo v koraku s časom, kdaj pa kdaj pa ga tudi prehitevamo in ja, naša želja, vedno znova, je biti drugačen od ostalih. Če si drugačen, te ljudje hitreje opazijo.

Ugotoviti moramo, kateri tipi ljudi ne pijejo našega vina in kaj moramo storiti, da ga bodo. Starejši ljudje pijejo refošk že štirideset let in so naši zvesti kupci, od njih živimo, a jih čez štirideset let ne bo več. Naš izziv je, kako narediti tako transformacijo, da se skozi našo blagovno znamko približamo nekomu, ki je star 25-35 let in je za refošk slišal od očeta, babice ali deda, ki ga pijejo pri kosilu.

november
TATJANA ROJC

Po poklicu je literarna zgodovinarica, pisateljica in pevka. Pela je v zboru stolnice Sv. Justa v Trstu, posebna vrednost stolnega zbora – Cappella civica je, da je to najstarejša tržaška institucija, ki jo je ustanovil škof Bonomo in v kateri je prepeval tudi Primož Trubar. Na prejšnjih volitvah, leta 2018 v Italiji je bila veliko presenečenje, saj je kot popolna novinka slovenskega rodu kandidirala na listi Demokratske stranke in bila izvoljena. Na letošnjih volitvah je ponovno kandidirala, stranka ji je celo dodelila mesto nosilke kandidatne liste in bila izvoljena. Ne bomo dopustili krčenja pravic, pa tudi ne poseganja v specifiko slovenskega šolstva v Italiji ali umanjkanja finančne podpore medijem, kar se je že skoraj zgodilo na začetku prejšnje zakonodajne dobe. Če bi se karkoli spremenilo, pomeni, da bi resno tvegali, da postanemo nekakšna getoizirana folkorna skupina. To pa nismo. Mi smo živa, organizirana, klenska skupnost in zato je zelo pomembno, da imamo možnost ohranjanja svojega jezika, ki je živ, ki se razvija preko medijev in v šolskih programih ter pri vsej kulturni in športni dejavnosti, ki sta pri nas izjemno pomembni za rast zavesti o neki pripadnosti. Mi smo tista manjšina v Italiji, ki je najbolje organizirana. Imamo stotine društev, kar pomeni, da si prisoten na ozemlju, da si živ, da obstaja stik s človekom, ki živi in dela, tudi cerkev. Zdaj smo v hudih škripcih, ker primanjkuje slovenskih duhovnikov. Za Benečijo je to izjemnega pomena, tam so naši Cedermerci zaradi svoje narodne zavesti pretrpeli veliko gorja v vsej povojni zgodovini. Ko škof iz Vidma našim otrokom ni dovolil katekizma v slovenščini, sem se zgrozila. Kako je to mogoče? To je pravica, mi smo zaščiteni z republiško ustavo in imamo od leta 2001 tudi zaščitni zakon ... vsaj zaenkrat. Ker vemo, da se zakone lahko tudi spreminja.

december
VINCI VOGUE ANŽLOVAR

Film Dedek gre na jug podpisuje režiser Vinci Vogue Anžlovar. Najprej je režiral prvi slovenski film Babica gre na jug (1991), ki je imel za tiste čase neverjetno gledanost 80.000 gledalcev, potem je posnel še Gipsy eyes, Poker, Vampir z Gorjancev in Selfie (film o samem sebi).

V tridesetih letih torej pet celovečercer, kar ne pove veliko o njem, a vse o slovenski kinematografiji. Vmes je snemal reklame, spote in režiral kulturno Našo malo kliniko v Srbiji in na Hrvaškem. Živi sam v hribih nad Višnjo goro.

Ko sem pisal scenarij za Dedka, sem bil jezen, razočaran, žalosten, ker je minilo toliko časa od mojega zadnjega filma. Ta, ki smo ga posneli nazadnje, Vampir z Gorjancev, smo morali posneti za polovico predvidenega proračuna in je bil bolj skica kot film, veliko mu je manjkalo. Vedno sem si želel, da bi imel takega prijatelja, kot ga ima Dedek v filmu, ki pride ponj v bolnico in ga odpelje, ker če že umiraš, umri na soncu tam, kjer imaš razgled, ne pa v mrtvašnici. Prijateljstvo in ljubezen sta zame osnovna motivacijska elementa v življenju in tudi filmu, vsi moji filmi govorijo o tem. Njuna pot na jug se zaplete ... S tem sem začel. Od vsega začetka sem imel v mislih za vloži Borisa Cavazzo in Vlada Novaka. Ko sem začel pisati scenarij, sem šel na predstavitev pesniške zbirke Zale Djurić. V začetku se mi je zdela nekako afnasta, ko pa sem prebral njene pesmi, sem videl razpoko v lupinici, v kateri je bila vsebina. Odločil sem se, da bo igrala v mojem filmu. Glavna igralka naj bi bila Neda Arnerić (umrla je januarja 2020), druga igralka, s katero smo bili že dogovorjeni, je bila Mira Furlan (umrla je januarja 2021) ... Potem sem se že bal komu ponuditi vlogo, ker se mi je že zdelo, da imam nek urok ...

ZA GLEDALIŠČEM KOPER JE USPEŠNO LETO

Matej Sukič

V Gledališču Koper se od starega leta poslavljajo v velikem slogu. Pred dnevi sta publiko navdušila Tutošomato (Iztok Mlakar) in Tartif (avtorski projekt Igorja Vuka Torbice po motivih Molièrovega Tartuffa), ki je na gledaliških festivalih doslej prejel več kot dvajset nagrad, srbski kritiki pa so ga označili za predstavo desetletja. Prav tako pestro bo čisto na koncu leta, ko v Koper prihajata najbolj vroča stand up komedija ta trenutke Fantovščina in pop opera trio Eroika.

December je prinesel tudi novo premiero za otroke. Z Igorjem po svetu (Igor Štamulak, Jaka Ivanc) je gledališka nanizanka za starejše od treh let. V njej nastopata Igor Štamulak in mladi koprski igralec Mak Tepšič, ki se skupaj z otroki odpravita na popotovanje okoli sveta, na poti pa spoznavajo znamenitosti, navade in stereotipe posameznih držav. Prva postaja je bila Anglija,

kjer so med drugim spoznali Beatlese, pili čaj in obiskali domovanje britanske kraljeve družine. Odličen obisk in navdušeni otroci na premierni uprizoritvi so dali vedeti, da bo to še ena gledališka uspešnica iz koprskega teatra za najmlajše.

Vse ostale generacije pa bodo na svoj račun prišle zadnja dva večera v iztekajočem se letu. Pravzaprav je program, ki nam ga ponujajo v istrskem hramu kulture, namenjen vsem. V petek, 30. decembra na oder velike dvorane prihaja Fantovščina, v kateri so moči združili že uveljavljeni stand up komiki Gašper Bergant, Sašo Stare in Žan Papič ter režiser Dejan Batočanin. Večer zatem bodo iz istega prostora zazvene skladbe Volare, Ko mene več ne bo, Dan ljubezni, Ti si mi u krvi, Grande Amore, Granada in druge, ki bodo polepšale silvestrski večer. Pop opera trio Eroika Aromatika so Mihael Strniša, Gašper Banovec in Blaž Gantar, vodi pa

jih maestro Patrik Greblo. Silvestrski koncert v Gledališču Koper se bo začel ob 19. uri.

PREGLED LETNIH ŠTEVILK

Čeprav se gledališka sezona, tako kot športna ali šolsko leto, začne jeseni in konča tik pred poletjem, je za ugotavljanje uspešnosti neke kulturne institucije pomemben tudi pregled koledarskega leta. Nenazadnje to od gledališč, muzejev, knjižnic in ostalih ustanov zahtevajo njihovi finančni podporniki in ustanovitelji; država, ministrstva, občine. V Gledališču Koper so na domačem odru odigrali 123 lastnih predstav, ki si jih je ogledalo skoraj 18.000 obiskovalcev. Na gostovanjih po Sloveniji in tujini so odigrali 67 predstav, ki si jih je ogledalo preko 10.000 obiskovalcev. Imeli so 50 gostujočih predstav drugih gledališč, ki si jih je ogledalo 6.723 obiskovalcev.

V STISKI SMO

Tako je sklenil svoje razmišljanje Leon Magdalenc na zadnjem letošnjem pogovornem večeru Nad obalo se jasni v koprskem gledališču in prav vsi, ki smo bili takrat tam, smo se strinjali. Biti v stiski je zelo pogost pojav, ki se od korone dalje pojavlja pri skoraj vseh ljudeh in družbenih skupinah; o stiski in s stisko se polnijo družbena omrežja pa ambulate in bolnice. V stiski je oblast, izobraževanje, kultura, televizija, tudi policija, slišimo. Družba – polna infantilizma, navijaštva in vernikov različnih političnih smeri, ki so v nizkem štartu, da opravijo s staro politično šaro in navlečejo novo – ta družba se ne zna več pogovarjati. Ne zna slišati in ne zna postavljati vprašanj. Ni več sposobna. Ker je v stiski, seveda.

Pogovorni večer, ki ga omenjam, je edini na Obali, ki si to ime zasluži. Pa ne samo zato, ker je Tomaž Perovič svetlobna leta naprej (ali nazaj – ta hip ne moremo vedeti, kaj je kompliment) od drugih, ki se trudijo s podobnim nastopanjem – ampak tudi zato, ker je svetlobna leta stran od prazne vlnudnosti, dih jemajoče omladnosti, neokusnega parketarskega boja za pravice malih ljudi, humorističnih obič mest (beri: malo pa mora biti šovinistično in nacionalistično, a ne?), predvsem pa premore refleksijo, znanje in državljanski pogum. Pa še duhovit je, kar pa je tako ali tako zunaj dosega vseh preostalih pogovorjeval(k)cev.

ln še zadnje, vendar najpomembnejše! Njega res zanima, ali zmorete prispevati misel, ki bi lahko pripomogla k izboljšanju našega življenja in bi jo potem poslali v svet. Njega res zanima, ali znate misliti, pomisliti, razložiti in osvetliti obzorja; in če boste njegovi gostje, vam bo pri tem pomagal. Seveda, če ne boste tako duhamorni, kot so bili gostje na enem od predvolilnih pogovornih večerov. Duhamornost in izguba spemina ubije tudi Tomaža Peroviča. In verjetno hitreje od česar koli drugega. Kot tudi nas vse. V stiski smo in piše se december dvatisočdvajset.

STRIC IZ AMERIKE

Na vrata naše hiše je pozvonili tehnik podjetja Xfinity – internetni ponudnik, lastnik hiše v našem najemu pa je brez napovedi poslal handy mana, ki je nekaj vrtal po kuhinji. Da bi bila mera polna, smo za tisti dan naročili čistilni servis, ki se običajno pojavi v troje. Kakorkoli že, znašel sem se na cesti in počasi odjadral v lep jesenski dan do prve Chase bank in se tam založil s kešem, edino oblike plačila, ki so ga voljne prejeti snažilke. Za pot domov sem izbral mirno ulico, ki je brez lokalov in trgovin. Med hojo sem razmišljal, kako sovražim čiščenje, a ker ljubim snaznost, poskrbim, da je pri hiši vedno dovolj denarja za delovno pomoč. Več kot je denarja, bolj je hiša snažna. Vrhunec ugodja smo dosegli v Italiji, kjer nam je neprecenljiva gospa Maria celo urejale omare za perilo in mi likala srajce. Nenadoma me je nekaj močno dregnilo v levo nogo. Bil je srednje veliki pes, bel z nekaj črnimi lisami. Njegova mlada gospodarica je buljila v telefon. Pocuknila je psa, nekaj zamoljela in me prehitela. Ustavil sem se. Sem 188 centimetrov visok moški, ki bi si že zaradi let zaslužil spoštovanje. Tega dne sem imel oblečen dolg črn plašč, črne hlače in Noka udobne športne čevlje. Po mojem mnenju nisem zgledal kot terorist. Nasprotno, kot da bi zaslužil nevarnost, sem obstal sredi pločnika in razmišljal o tem, kako so psi, zdaj ko so vsi gospodarji obsedeni s telefoni, postali zmedeni. Ljudje jih ne potrebujejo več, nič več jih ne kličejo sweet heart, degradirali so jih v status štirinožcev na vrvi. Moja teza je, da so se osamljeni psi nalezli depresije njihovih gospodarjev, ki nenehno buljijo v telefone in jih ne opazijo več.

Ko je, zdaj že precej oddaljena mlada dama, opravila s telefonom, se je obrnila in začela precej odločno gestikulirati. Ženska se je ozirala, kot da ji nekdo sledi, jo preganja. Bila je predaleč, da bi razumel njene besede. Ko sem zakoračil v mojo ulico, se je nenadoma pojavila za mano. "Vi moški ne bi smeli biti na cesti in strašiti žensk," je začela vpiti name. Obnemel sem stal, medtem ko so okoli mene frčale obtožbe, ki jih nisem razumel. "Kaj pa sem storil," mi je vendarle uspelo zaustaviti točo obtožb. "Stali ste tam in gledali, vaš pogled je bil grozljiv," je nadaljevala gospodična, me fotografirala, jaz pa sem ji predlagal, naj pokliče policijo. Ni mi uspelo ugotoviti, kaj je obsedlo to žensko. Za vsak slučaj sem jo tudi jaz fotografiral, se usedel na stopnišče hiše na drugi strani ulice in se prijel za glavo. Le kaj bi zgodilo, če bi bil temne polti? Še dobro, da smo se odločili, da zapustimo Washington, sem pomislil, ko sem opazil, da je histerično bitje izginilo. Imel sem prav: belo črni pes med vso zmedo ni bevsnil niti ene. Bil je depresiven.

OBILO ZDRAVJA IN SMEHA

Leto je spet naokrog. Med številne obračune in ocene preteklega leta bo marsikdo lahko dodal oceno sadov dodeljenih glasov v iztekajočem se super volilnem letu. Na vseh ravneh smo prevetrili vse hrame demokracije, sedaj opazujemo rezultate in obirajmo sadove. Morda se vseeno izogibajmo ugrizom, da ne bo preveč kislega okusa. Vrednote slovenskega zdravstvenega sistema so predvsem solidarnost, enakost in pravičnost, organizacijsko pa temelji na primarni ravni kot ključni vstopni točki pri razreševanju zdravstvenih težav in vstopu v obravnavo. In prav primarna raven se nam sesuva pred očmi, vzdrževanje stabilnega ravnovesja ni več možno. Zdravniki zapuščajo primarno raven, brez izbranega zdravnika državljeni, potrebni oskrbe, ne morejo vstopati v sistem. Kako ukrepati in preseči več kot sedemletno apatijo? Ali je resnično potrebno najprej reševati problem Ljubljane? Mimogrede, delež občanov brez izbranega osebnega zdravnika je tam pod slovenskim povprečjem. Res mi ne preostane drugega, kot da zapojem s Pankrti: »Ljubljana je bulana!« V kolikor spregledam predvolilno potezo, pa pristop spominja na tisto o bogu, ki je najprej sebi uredil brado. Vztrajna centralizacija vodi v pogubo! Enaka je iskanju izgubljenega ključa pod lučjo, kjer je svetleje in ne na mestu, kjer smo ga izgubili. Zavedati se moramo, da bo do konca desetletja vsled naraščajoče mobilnosti, migracij in koncentracij svetovne populacije v velikih mestih, kar sedem od desetih prebivalcev živel v urbanih okoljih, ruralna okolja bodo opustošena. Zdravstveni sistemi bodo pred popolnoma novimi izzivi – kako globalne probleme reševati lokalno, kako na večkrat manjši poseljenosti regij zagotoviti kakovostno in varno zdravstveno oskrbo ob upoštevanju temeljnih vrednot in gradnikov sistema. Skratka, z zgodovinskim spominom vseh dosežkov se lotimo reševanja absolutno in relativno največjih problemov z uporabo znanja in previdnostjo prenosa mednarodnih dosežkov. Morda pa pri nas mednarodno priznan pilot (ni projekt) ne bo poletel, samo razburil javnost. Naj spomnim, pred sedmimi leti je takratna ministrica lansirala strokovno podprt projekt reorganizacije dežurne službe in spravila Slovenijo na okope. Strojna skupina v verjetno primerljivi sestavi pa sedaj ponovno z nožem v mrežo. Zakaj rušiti lokalno, zakaj majati temelje? Počakal bom na uradni predlog, kolumna je že v obrisih. Izhajam lahko iz dosežkov. Desetletja smo iskali kompromisno rešitev dežurne oskrbe na Obali, naredili pomemben korak naprej, a poti žal nismo dokončali. Povezovanje, več mobilnih enot in reševanje na morju so izzivi prihodnosti. Želim vam obilo smeha in zdravja ter predanega izbranega zdravnika oziroma zdravnico čim bližje domu!

ALEKSANDER BATIČ, AVTOR KNJIGE VSEENO – VSE JE ENO USTVARJALNI »BLEFER«

Andreja Comino

Aleksandru Batiču so vile rojenice v zibelko položile nemirnega duha, odprto srce, nepopoljšljivo radovednost, željo po (samo) odkrivanju in globljem razumevanju sveta. Spraševal se je, kdo smo, od kod prihajamo, kam gremo. Veliko odgovorov je našel v naravi, s katero je še vedno tesno povezan. Zavzema se za sonaravno življenje, uživa v pisanju in branju. Njegova knjiga Vseeno – Vse je eno je

bogata zakladnica razmišljanj, staroverskih modrosti in odlična popotnica v svet zavedanja in novega.

»Odraščal sem v Gorici, moja žena je s Tolminskega in ko sva načrtovala najino skupno življenje, sva razmišljala, kje bi se najbolje počutila, kje so prijetni ljudje, prijazno okolje, krasno vreme in tako sva prišla v Koper. Ko sva

se preselila, sva začela poganjati korenine in tudi po več kot dveh desetletjih na Obali lahko rečem samo, da se imava krasno. Ravno tako tudi najina najstniška otroka,« pripoveduje Aleksander, diplomirani ekonomist iz mednarodnega poslovanja in financ, ki je že v študentskih letih deloval na vodstvenih položajih in več let samostojno organiziral ter financiral največje študentske prireditve. Še pred diplomoj se svetoval

vrhunskim športnikom in delal v menedžerskem, kasneje še v informacijskem svetovanju. Odlično je zaslužil še z vlaganjem na borzo. Dolgo je bil uspešen v poslovnem svetu, a je vedel, da v življenju obstaja nekaj več, ne zgolj pehanje za denarjem in dobičkom. »Kar naenkrat sem se znašel na področjih, kjer je bilo vse podvrženo profitabilnosti. Rekel sem si, da to ni zame. Brskal sem in raziskoval, kako bi se dalo stvari

početi tudi drugače. Ko človek išče, tudi najde. Meni je pod roke prišel odličen članek o družbeni odgovornosti podjetij. To je bilo v časih, ko se o tem sploh še ni govorilo, kaj šele uvajalo v prakso in odločil sem se posvetiti dimenziji podjetništva, ki je res usmerjena v človeka. Počasi so se stvari začele spreminjati. Danes mi je simpatično videti starejše menedžerje, ko se združujejo in delujejo s pravo energijo – ne samo z željo po dobičku,

temveč narediti nekaj dobrega. To je pomembno. Če se ljudje ne bomo obračali v pravo smer, nas bo narava odpihnila,« pravi Aleksander, ki je tudi sam želel prispevati svoj kamenček v mozaik trajnosti. Ustanovil je »naravovarstveno« organizacijo INTERSO Koper, s pomočjo katere ozavešča o prijaznem in sodelujočem življenju, o osebnih in kolektivnih odgovornostih, o integraciji ekonomije, razvoja, okolja in človeka. S temi

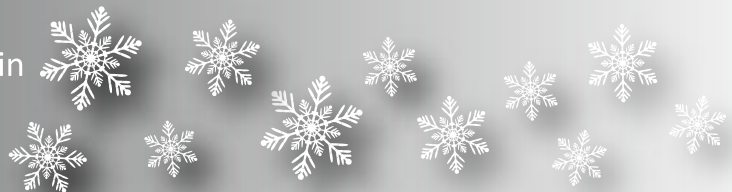
GEOTIM
www.geotim.si

Geodetske storitve

Geotim 89 d.o.o. Vojkovo nabrežje 4, 6000 Koper
tel.: 041 600 145 mail: aljosa@geotim.si

OČRT z.o.o.
Očrt, zadruga pooblaščenih
arhitektov in inženirjev, z.o.o.

arhitekturno
projektiranje in
prostorsko
načrtovanje
info@o crt.si

vrednotami se vedno bolj povezuje s podjetji, šolstvom, državnimi službami, številnimi organizacijami v Sloveniji in mednarodno ter z ozaveščenimi posamezniki. Bil je tudi zadnji (in edini iz vrst civilne družbe) podpredsednik državnoborskega Sveta za varstvo okolja RS, štiri mesece samotni pastir v tolminskih hribih, pisec člankov (Delo, Dnevnik, Finance, splet), soustvarjal je akcijo Očistimo Slovenijo v enem dnevu 2010. Kot prostovoljskega ambasadorja Evropske mreže ekoloških naselij ga navdihuje sonaraven način življenja.

»Pri mojem delovanju je dejansko izhodišče človek, vendar se zavežem za harmonijo vseh elementov. Izoblikoval sem kopico delavnic za otroke in odrasle na temo prijaznega življenja, sonaravne gradnje, energije ... Prav navdihujoče je videti tako otroke kot odrasle, ko začutijo, kako pomembno je skrbeti za naš planet, pa kako lahko tudi sami pripomoremo k temu,« pravi Aleksander, ki ne prireja delavnice samo v Sloveniji, temveč tudi čez mejo, v Italiji.

POSADITI DREVO, ZAPLODITI SINA, NAPISATI KNJIGO

In če je nekdaj veljalo, da mora »pravi« moški storiti vse zgoraj omenjeno, se je Aleksander lotil tudi tega, vendar ne s tem zavedanjem. »Moj namen je bil, kako mehko ozaveščati ljudi in postaviti prava vprašanja. Zdi se mi, da je to možno skozi literaturo. Nočem dajati odgovorov, vsak ima svoje, vendar je lepo početi nekaj ustvarjalnega in koristnega. S knjigo sem se ukvarjal tri leta. Na začetku si nisem predstavljal, kako bo videti, a sem sedel v domačem atriju in pisal. Nato sem si vmes nekajkrat, ko sem šel znova in znova, rekel, da je to zahtevno in ko sva z urednico popravljala končno verzijo, mi je bilo srčno všeč. Ko enkrat intuitivno padeš v ustvarjalno zgodbo, se ti začnejo odpirati novi svetovi,« pravi sošolec Tadeja Goloba, ki je tudi prišel na predstavitev in Aleksandru čestital za odlično opravljeno delo. Knjiga odpira oči glede sonaravnega življenja, ki ga je mogoče udejanjiti skozi odprto srce, zavest in pogum. Zgodba o sonaravnem življenju in dolgočasju

vesolja je zanimiv preplet domišljije, "realnosti", ki črpa navdih iz staroverstva in avtorjeve vizije o sonaravnem življenju. Zamislil si jo je kot "pobeg" iz kaotičnega zemeljskega sveta na oddaljeni planet Vesna, kjervlada harmonija, kar pa je lahko tudi naš notranji svet, ki ga negujemo v skladu z vizijo o Življenju, ki ga želimo živeti ...

KAMOR USMERJAŠ SVOJO POZORNOST, TJA GRE TVOJA ENERGIJA!

Aleksander je prepričan, da se bogastvo in lepota življenja »skrivate« onkraj trdnih (materialnih) struktur, ki naj nam služijo le zato, da se lažje usmerimo k uresničevanju svoje vizije. Spremenjen pogled in drugačen odnos do vsega, do česar čutimo odpor, nas osvobaja ujetosti v iluzijo nemoči. Življenje je neskončno bogato. Ves čas nam ponuja priložnosti, da zgrabimo usodo v svoje roke in se »teleportiramo« tja, kamor si želimo, tudi na drugi planet, če je to potrebno. V idealnih življenjskih razmerah na planetu Vesni se prebivalci lažje razvijajo in hitreje napredujejo. So daleč pred nami, saj se znajo teleportirati, najraje se sporazumevajo telepatsko, svoje sposobnosti in znanja pa samo še bolj razvijajo. Med sabo si pomagajo po svojih najboljših močeh, pri tem pa se ne vpletajo v življenje drugih. Tudi življenje na Zemlji večinoma samo opazujejo ter občasno posredujejo s šepetom, ki kot piš vetra pride prepričan misli Zemljana in mu pomaga razbrati prave odločitve, ki ga bodo vodile po poti srca. Dodana vrednost h knjigi so tudi spretno umeščeni zapisi o staroverstvu, ki jih je pokojni Pavel Medvešček zelo podrobno predstavil in nam omogočil dostop do pomembnega vira znanja, da se spomnimo, kdo smo bili in kam želimo naprej.

BODIMO PRIJAZNI DO SEBE IN DRUGIH

Aleksander hitro navrže, da se zaveda, da s svojo knjigo ne bo rešil sveta, a rad odpira kakšna kakovostna vprašanja. Njemu so najboljše tista o načinu našega življenja, odnosih, človečnosti, skratka o prijaznem življenju. Le-tega se sam

uči živeti tudi Aleksander. Sprijaznil se je s tem, da popolnoma prijaznega ne bo živel nikoli. »Moja največja ugotovitev je, da nimam pojma. Ko si to na glas priznam, mi je lažje, nisem več tako zahteven do sebe in do drugih. Z drobnimi prijaznimi besedami poskušam živeti ta trenutek in pustiti ob strani spremembe, saj terjajo energijo, ampak biti res v sedanjem trenutku. Da si ne lažem, ampak se iskreno trudim, da mi je lepo. Kajti če mi ni zdaj, kdaj bo ta jutri. Običajno nikoli ne pride. Mi pa vse življenje po malem blefiramo in se prepričujemo v razne zgodbe, a čeprav blef, mora biti iskren blef,« se muza Aleksander.

FAKULTETA ZA POMORSTVO IN PROMET - MOBILNOST VSEGA POVEZUJE SVET

€ - promocijsko sporočilo Petra Mežnarc

Fakulteta za Pomorstvo in promet Univerze v Ljubljani je predlani praznovala šestdeset let obstoja. Znanje in kadre prihodnosti, ki jih gospodarstvo potrebuje, oblikujejo s pedagoškim delom, povezanim z znanstvenim raziskovanjem ter s projektnim delom. Fakulteta se lahko pohvali s sodobnimi simulacijskimi orodji, informacijskimi programi in sodobnimi predavalnicami za kakovosten študij in raziskovanje. Študentje imajo v prenovljenih predavalnicah priložnost poslušati predavanja domačih in mednarodnih strokovnjakov, prav tako so podaljšali pomol, ki ga uporabljajo študentje navtike.

O študijskih programih smo se pogovarjali s prodekanom za študijske zadeve doc. dr. Francom Dimcem ter dekanom izr. prof. dr. Petrom Vidmarjem. Dekan je poudaril, da so v zadnjih letih prenovili nekatere študijske programe. »Fakulteta je skupaj z drugimi fakultetami Univerze v Ljubljani vključena v pilotni projekt Načrta za okrevalje in odpornost, ki ga preko Ministrstva za šolstvo in šport ter Univerze v Ljubljani financira Evropska komisija. Vsebine železniške in letalske mobilnosti v visokošolskih programih v pilotnem projektu prilagajamo uveljavljanim praksam trajnostnega razvoja,« razlaga prodekan Dimc.

VELIKO ZANIMANJE ZA DODIPLOMSKE ŠTUDIJE FPP

Navisokošolskih strokovnih programih Prometna tehnologija in transportna logistika, Navtika in Pomorsko strojništvo ter univerzitetnem programu prve stopnje Tehnologija prometa in logistika poleg rednega študija izvajajo tudi izredni študij z zaposlenim študentom prilagojenim urnikom. Svoje študijske programe so nadgradili tudi v smeri izobraževanja pripadnikov Slovenske vojske, zato zdaj ponujajo poleg Splošne tudi Vojaško smer izobraževanja. »Študentje univerzitetnega programa Tehnologija prometa in logistika pridobijo znanje za oblikovanje razvoja prometnega in logističnega sektorja ter upravljanje procesov v različnih prometnih, pomorskih in logističnih podjetjih ter v organih državne uprave. Na študijskih programih Navtika in Pomorsko strojništvo, ki sta bolj usmerjena v pomorstvo, je poudarek na znanju

za operativno in vodstveno delo v pomorski industriji. Alumnii oz. diplomanti so usposobljeni za odgovorno operativno delo na ladjah trgovske mornarice, za delo v gospodarstvu na kopnem, kot so pristanišča, v ladijskih prevozi, v marinah, ladjedelnih, za upravljanje in vzdrževanje jaht, v razvojnih oddelkih, za vodenje energetske procesne sistemov ipd. Na tretjem dodiplomskem visokošolskem programu Prometna tehnologija in transportna logistika pa študenti pridobijo znanje za strokovno delo v različnih prometnih, pomorskih, logističnih ali proizvodnih podjetjih ter za razvoj sodobnih transportno-logističnih procesov,« pojasni Dimc.

NADALJEVANJE ŠTUDIJA NA DRUGI STOPNJI IZOBRAŽEVANJA

Po koncu prve stopnje lahko alumnii nadaljujejo študij na drugi, po prenovljenih dvehletnih programih Promet ali Pomorstvo in kasneje na doktorskem študiju tretje stopnje programa Pomorstvo in promet. Poleg alumniov/ diplomantov FPP se na magistrski študij lahko vpišejo tudi študentje drugih dodiplomskih programov. Podiplomska magistrska študija druge stopnje se izvajata v popoldanskem terminu, kar omogoča aktivno sodelovanje v študijskem procesu tudi zaposlenim študentom. Dekan Vidmar ob tem poudarja, da je temeljni cilj drugostopenjskega podiplomskega magistrskega študijskega programa Promet nadgradnja strokovnega znanja in zagotavljanje usposobljenosti za reševanje zahtevnih strokovnih problemov s področja prometnih ved, razvijanje strokovne kritičnosti in odgovornosti, iniciativnost in samostojnost pri odločanju in vodenju. »Pridobljeno znanje omogoča interdisciplinarno razumevanje problematike,

predvsem prometnih tehnologij, transportne logistike, varnosti v prometu in drugih procesov, ki zagotavljajo učinkovito delovanje prometnega sistema. Študentje pomorstva pridobijo predmetno specifične pristojnosti, ki zajemajo predvsem sposobnost analitičnega, kritičnega ter samostojnega postavljanja in doseganja ciljev na področju pomorstva, sposobnost vodenja dela in povezovanja znanj različnih področij. Naši diplomanti oz. alumnii so sposobni odgovornega dela na področju pomorstva in sorodnih panog ob upoštevanju vseh zakonskih in etičnih meril,« dodaja dekan. Oba programa se zaključita podveh letih izobraževanja z izdelavo magistrskega dela. Po končanem drugostopenjskem študijskem programu lahko študij na UL FPP nadaljujejo tudi na tretji stopnji izobraževanja.

DOKTORSKI ŠTUDIJ

Cilj doktorskega študijskega programa Pomorstvo in promet je izobraževati nadpovprečno uspešne magistre študijskih programov druge stopnje s širšega področja pomorstva-transporta-prometa-transportne logistike ter jih usposobiti za samostojno znanstveno raziskovalno delo in ustvarjanje novega znanja na tem področju. Doktorski študij traja štiri leta.

MEDNARODNO SODELOVANJE IN ŠTUDIJSKA IZMENJAVA

Fakulteta s sodelovanjem v mednarodnih programih izmenjav svojim študentom omogoča, da del svojih študijskih obveznosti opravijo na partnerskih institucijah v tujini. V program Erasmus+ se lahko vključijo že študentje prvega letnika.

V zadovoljstvo nam je bilo vgraditi zadnji kubik betona v iztekajočem se letu, v katerem smo nanizali mnogo načrtanih ciljev in nepozabnih izkušenj.

Srečno 2023!

Makro5

MAKRO 5 GRADNJE d.o.o.

JAKA IVANČIČ

Prve fotografije je posnel z aparatom iz praška

Jaka Ivančič je v domačih logih sila znan obraz, s svojimi fotografijami pa žanje tudi mednarodno slavo. Mnogi se ga še spominjajo, ko je igral trobento v priljubljenem bendu Pudding fields, s katerimi so med drugim nastopili tudi na Rock Otočcu. Prepoznaven član ekipe Radia Capris skrbi za fotografijo in produkcijo, mnogokrat pa ga s fotoaparatom ujamemo na katerem izmed dogodkov v slovenski Istri.

Za svoje fotografije je bil Ivančič tudi večkrat nagradjen. Med leti 2016 in 2020 je bil uvrščen med top deset slovenskih Instagram fotografov, s samostojno razstavo na temo kulinarčnih dobrot Istre in Krasa se je leta 2015 predstavil na svetovni razstavi Expo v Milanu. Njegova razstava Doživi Istro, ki je bila maja premierno predstavljena v Pokrajinskem muzeju Koper, je bila julija in avgusta na ogled tudi v v Muzeju Moskva. Razširjena različica razstave z imenom Doživeta Slovenija je bila na ogled v Haaški knjižnici na Nizozemskem. Avgusta 2018 je bil uvrščen na seznam najboljših pokrajinskih fotografov leta na National Geographicu, kjer tudi objavljajo njegove fotografije. Dve leti zapored (2018 in 2019) je bil uvrščen na Oneeyland WORLDS TOP 10 krajinskih fotografov. Leta 2019 je bil imenovan med zmagovalce prestižne nagrade IPA (International photo Awards). V začetku leta 2019 je bil imenovan za prvega ambasadorja novonastalega Krajinskega parka Debeli rtič. Nazadnje, maja letos, pa je prejel prvo nagrado na mednarodnem natečaju Sarajevo Photography Awards.

Se spomniš svoje prve fotografije? Kdaj si jo posnel, s čim?

Ko sem bil otrok, sem dobil v roke kompakten fotoaprat, ki so jih takrat prilagali kot darilo ob nakupu pralnega praška. To so bili poceni plastični ali celo kartonasti fotoparati za enkratno uporabo, s katerim si na film lahko posnel 12 oz. 24 fotografij. Spominjam se, da sem s tem štrkaličem posnel nekaj fotografij prijateljev na ulici, med igranjem uličnih iger, kjer smo s kredo risali polja na asfalt. Verjetno so te fotografije še vedno nekje pri starših v zaprašenih fotoknjigah. **Zdi se, da ti je uspelo združiti prijetno s koristnim (delo na Radiu Capris). Kdaj se je hobi prelevil v profesionalno ukvarjanje s fotografijo in kako?**

Tudi delo na radiu se je začelo kot hobi pred skoraj 20 leti. Fotografija se še zdaj prepleta med hobijem in profesijo. Predvsem zato, ker še

vedno uživam, kot bi bil to moj hobi, čeprav ob fotografije živim. Začelo se je preprosto tako, da sem svoje krajinske fotografije začel objavljati na Facebooku, kasneje na Instagramu. Ob pozitivnih odzivih pod objavami so prihajale tudi ponudbe za delo. Od fotografiranja dogodkov, izdelkov do prodaje krajinskih fotografij za tisk. Čeprav na začetku velikokrat nisem bil prepričan, če bom sposoben, sem se vedno suvereno odzval: "Seveda lahko!" Čeprav sem se neke zvrsti lotil prvič, sem enostavno dal vse od sebe in je uspelo. **Kakšne so razlike med naročenimi fotografijami (na primer z dogodkov) in tistimi, ki jih posnameš za svojo dušo? Se ti zdi, da te slednje kdaj kar same kličejo, da jih posnameš?**

Če sem iskren, vedno poskusim uživati ob fotografiranju tudi, če mi tip fotografije ne leži. Tudi ob fotografiranju dogodkov je prav zabavno, seveda odvisno od vrste dogodka. Najbolj uživam ob koncertih. Pa tudi ob kakšnih kulinarčnih dogodkih, ko ti vedno kot fotografu dajo kaj dobrega za poskusiti ... Zagotovo pa najbolj uživam ob krajinskih fotografiji, kjer se nasploh najbolj počutim doma. Že samo dejstvo, da si nekje v naravi, je navdihujoče. Potem pa vse nastane spontano, opazuješ in skeniraš okolico za optimalen kader. Ko se poklopijo še optimalni pogoji, pa je kot bi zmagal na loteriji. **Kako izbiraš motive za svoje fotografije?** Če govorimo o krajinski fotografiji, je "načinov" več. Včasih se enostavno odpravim na neko lepo lokacijo, kjer v osnovi uživam in če se srečam

s kakšnim zanimivim pogledom, škljocnem. Veliko spremljam druge fotografe, včasih se tudi dogovorimo in gremo skupaj fotografirat in si tako izmenjujemo predloge lokacij, ki bi imel potencial za zmagovalno fotko. Zagotovo je to način življenja, v katerem nikoli ne zmanjka novih izzivov.

Kateri so tvoji trije najljubši istrski motivi?

Najljubši so morda tisti, ki so ti tudi najbolj uspeli, ali si jih prvi ujel v objektiv. Ena ljubših je večerna fotografije Čevljarske ulice s koprškega turna, ki jo najdete tudi v letošji izdaji dobrodelnega koledarja 2023. Morda ker gre za moj domači kraj, pa tudi zato, ker je ena prvih, ki mi je (po mojem mnenju) tako dobro uspela, da mi je še danes všeč. Ob pogledu na marsikatero fotografijo, ki je nastala pred desetimi leti, samo naslonim roko na čelo, zaprem oči in si rečem: "Kako mi je to ratalo!". Črnokalski viadukt je tudi ena izmed mojih ljubših, ker mi je prinesla veliko mednarodnih nagrad. Zelo so mi všeč fotografije Pirana in Izole z Alpami v ozadju. Vsakič, ko jih objavim, se najde kdo, ki mi očita, da se Alpe na Obali ne vidijo tako lepo in je to zagotovo zmontirano.

Si kdaj stehal fotografsko opremo, s katero odhajaš na teren? Najbrž moraš biti v formi za fotografiranje gore, tvojega priljubljenega motiva.

Ja, moja hrbet in ramena nista vesela te teže, čeprav nisem še nikoli tehtal polnega nahrbtnika. Sicer vsa moja oprema ne gre v en nahrbtnik. No edino, ko je bilo treba na letalo in sem moral iz nahrbtnika zmetati nekaj stvari v "velik kovček", da je lahko šla moja foto torba z mano kot ročna prtljaga. Veliko kolegov fotografov ima ravno zaradi te težke opreme težave s hrbtom in tudi jaz. Zato je treba s telesno aktivnostjo redno jačati hrbet in ramena, da kostem vsaj malo podaljšaš življenjsko dobo, sicer pa telesna aktivnost na sploh koristi in prija, tako da mi to ni težko oziroma uživam v tem.

Si se kdaj na terenu ob fotografiranju znašel v kakšni ekstremni situaciji?

Načeloma se trudim biti pazljiv in se nekim nevarnim ekstremnim situacijam izogibam z dobrim načrtovanjem. Skušam ne iti z glavo skozi zid. Narava zna biti kar kruta, če jo preveč izzivamo. Čeprav se včasih pač zgodi, kljub vsem preventivnim ukrepom. Največ ekstremnih situacij sem verjetno doživel v zasneženih hribih, a na srečo nikoli nič dramatičnega.

Najverjetneje je tvoja najbolj znana prej omenjena fotografija črnokalskega viadukta. Kolikokrat si škljocnil, preden si dobil željen rezultat? Kakšen je sploh postopek, da posnameš takšno fotografijo?

Ta motiv je tisti, ki je tudi izven Slovenije požel največ pohval. Črnokalski viadukt sem fotografiral že pred več kot desetimi leti. Kot kader mi je bil vedno zanimiv. Čeprav so mi, če sem iskren, bližje pogledi, kjer je manj izražen poseg človeka v naravo oziroma okolico. Kot fotograf moraš redno spremljati vreme in vremenske pojave. Ni dovolj samo pogled na vremensko napoved na Iphonu. Pri tej fotografiji gre za razmeroma redke ugodne pogoje, ki se večinoma zgodijo v zimskem času. Megli, ki nastane v Padski nižini oziroma tam nekje na italijanski strani, uspe pripotovati preko morja vse do Kopra, dokler se ne zabije v naše hribe nad črnokalskim viaduktom. Ponavadi se ta megla zadržuje oziroma uhaja v naše kraje več dni in takrat iščeš srečo. Vsak dan greš na lokacijo in čakaš, da se ta megla postavi točno pod viadukt. Velika prednost je, da je Črni Kal oddaljen deset minut od mojega doma, torej lahko tja skočim praktično vsak dan, oziroma kadar se mi zazdi. V zadnjih letih je ta motiv postal tako popularen, da ko se začne pojavljati ta nevsakdanja megla, je na lokaciji deset do petnajst in več fotografov. Poznam fotografe, ki so se na lokacijo, v upanju na dober posnetek, pripeljali dve ali več ur vožnje in na koncu se pogoji niso ujeli.

Koliko so potem te fotke še obdelane?

Koliko časa porabiš za obdelavo?

Prav vsaka fotografije gre skozi obdelavo. Čeprav se mnogi zgražajo nad "Photoshopom", je retuširanje vedno obstajalo, tudi v času filma. Tudi sam izraz "retuširanje" je iz časov pred digitalno fotografijo, ko so ročno popravljali madeže oziroma poškodbe na fotografijah.

Seveda obstaja slaba in dobra obdelava, nežna, harmonična ali nasilna, pretirana. Sicer pa včasih fotografija ne potrebuje veliko obdelave, le nekaj deset minut. Lahko pa se z eno fotografijo ukvarjaš več ur. Vedno pa je, vsaj v moj primeru, namen ta, da prikažem čimbolje to, kar je ob fotografiranju videlo moje oko. Čeprav se tudi sam včasih predam ustvarjalnosti, nikoli ne bom nalepil neba, ki ga v resnici tam ni bilo, ali "sfotošopiral" snežnega leoparda z ene fotografije na zasneženo pokrajino na drugi fotografiji.

Ali po tvojem mnenju lahko dobro fotografijo narediš tudi s telefonom? Ali kdaj tudi ti fotkaš z njim?

Zagotovo lahko z mobilnim telefonom narediš dobro fotografijo. Telefon je dosti manjši in bolj priročen kot glomazen profesionalni fotoaparat. Industrija mobilnih telefonov ima pod palcem ogromno denarja za razvoj, verjetno veliko več kot industrija profesionalnih fotoaparatov, tudi zato je napredek v tem segmentu tako visok. Še zdaleč pa aparat na mobilnem telefonu ne dosega kakovosti in zmoglosti profesionalnega fotoaparata. Kaj bo prinesla prihodnost, pa bomo še videli.

Imaš med fotografi kakšnega vzornika? Morda tudi iz domačih vrst ... in zakaj?

Veliko je tujih, pa tudi domačih fotografov, ki jih cenim. Če se omejim na krajinske, so med domačimi Luka Esenko, Aleš Krivec, Jošt Gantar, Aleš Komovec, Dan Briški, Jure Kravanja, Piotr Skrzypiec, Peter Zajfrid, Iztok Medja ... pa še jih je. Vse te najdete na Instagramu ali Facebooku, tako da priporočam ogled njihovih foto izdelkov.

Lahko izbereš tri svoje najljubše fotografije in nam poveš zgodbo o njih?

Težko je izbrati tiste tri najboljše. Morda tiste najboljše niti nimajo neke zanimive zgodbe za seboj. Ampak, če že moram, izbrati prav samo tri...

Ena izmed teh je zagotovo fotografija zasneženega Bleda, ki je nastala februarja leta 2018 in mi je prinesla prva mednarodna priznanja, kot so uvrstitev v izbor 50 najlepših krajinskih fotografij leta 2018 po mnenju revije National Geographic in ne samo to, v prispevku je bila naslovna fotografija. Kmalu po tem priznanju so me izpostavili tudi domači mediji. Bil sem nominiran za ime tedna na Valu 202, pa za osebnost Primorske, uspeh so omenili tudi na TV dnevniku, ... Zakaj je ta fotografija tako posebna? Tisto jutro, ko je nastala, sem se zbudil sredi noči, nekje ob štirih zjutraj in se odpeljal na Bled, da bi ujel sončni vzhod z razgledne točke na Ojstrici. Pretekle dni je narava podarila obilno sneženje, ki je prekrilo večji del Slovenije vse do nižin in seveda tudi Bled. To je prva posebnost, saj je v zadnjih letih bolj redko sneg tako obilno pobelil nižine. Torej prvi pogoj je bil izpolnjen. Sneg. Če želiš ujet tisto pravilčno zasneženo pokrajino, se je potrebno odpraviti na željeno lokacijo takoj po sneženju metežu, saj sneg hitro popada z dreves, še posebno v nižinah, kjer je bolj toplo. Drugi pogoj je bil tudi izpolnjen, saj sem se pravočasno pripeljal na lokacijo takoj po snežnem metežu. Velikokrat se zgodi, da sneženju sledi oblačnost in se sonce skriva za oblaki, torej imamo lepo zasneženo pokrajino, a brez sonca, ki doda barvitosti. No, tu se je poklopil še tretji pogoj, ob prihodu na lokacijo se je izza oblakov pojavilo sonce. A le za dobrih pet minut! V teh nekaj minutah sem moral imeti pripravljen pravi kader, nastavitve in uživati ob barvah, ki so se prelivale ob pogledu na zasneženo Blejsko jezero. Tretji pogoj izpolnjen! Nastala je ena mojih najljubših fotografij. Druga, ki bi jo lahko uvrstil med najljubše, je fotografija Izole z italijanskimi Alpami v ozadju. Ta posebnost naših krajev, da z morja lahko tako

Eva Branc

lepo vidimo Alpe, je res edinstvena, da včasih še sami ne verjamemo, da je resnična. Fotografija je edinstva, ker mislim, da je ni pred mano posnel nihče, vsaj ne tega kadra. Optimalni pogoji, z res dobro vidljivostjo in seveda zasneženimi Alpami, se pojavijo v zimskem času, ob hladnih dnevih. Najboljše je, ko se po nekaj dnevih deževja ali sneženja, pojavi jasna in burja. Vedno, ko sem se peljal mimo Izole in so se v daljavi na drugi strani morja videle zasnežene Alpe, sem študiral, od kod bi moral to fotografirati, da bi ujel kader, kot sem si ga zamislil. Nekega dne sem doma v Google mapsih malo premeril in ocenil, kje bi lahko bila idealna lokacija, za tem pa sem se odpravil na teren in raziskoval. Nad Izolo je namreč veliko zasebnih parcel in prav vsaka lokacija ni dostopna brez dovoljenja lastnikov. Vseeno sem vztrajal

in našel primerno lokacijo, ki se nahaja na javni poti. Do tu vse brez večjih posebnosti. Kmalu za tem, ko je nastala fotografija, me je Vasilij Žbogar povabil na fešto, ki jo prirejal na svoji vikendici nad Izolo. Ko se pripeljem do lokacije ugotovim, da se njegova vikendica nahaja 50-100 m od te lokacije, kjer sem ustvaril to, meni ljubo fotografijo Izole. Ves navdušen nad naključjem mu pokažem fotografijo in rečem: "Ej, ti pa imaš lepo višto z vikendice! Poglej, ta fotka je nastala točno tu zraven!" Vasilij pogleda fotko in pribeje: "Ne ne, ni šans, to ni tu. Me hecaš!" Pogleda fotko, nato usmeri pogled v daljavo nad Izolo in spet v fotko in doda: "Ne ne, tako se ne vidi Izole!" Še tretja, ki jo lahko uvrstim med najljubše, je Debeli rtič ob izraziti zimski oseki. Še eden izmed foto motivov, ki se jih ne da ujeti prav vsak

dan. Pozimi, med novembrom in februarjem, se samo nekaj dni na mesec, ob polni ali prazni luni, pojavi izrazita oseka, ko se morje umakne tako nizko, da se lahko sprehajaš okoli Debelega rtiča skoraj do svetilnika, ki je sicer na morju od kopnega oddaljen dobrih 300 metrov. Hkrati pa se ta oseka pojavi tik pred sončnim zahodom, ko je seveda najlepše za fotografiranje. Da pride do "super oseke", mora poleg polne ali prazne lune biti jasen miren dan, brez padavin in brez južnega vetra, saj južni veter potiska morje proti celini. Nižji oseki pomaga rahla burja. Za tiste, ki bi si želeli ogledati in fotografirati ta pojav, bo naslednja "superoseka" 23. in 24. decembra in za tem 7. in 8. januarja, v popoldanskem času pred sončnim zahodom.

NOVA TOYOTA COROLLA CROSS

HITRA DOBAVA

OD
175 €
NA
MESEC

DO
10 LET
JAMSTVA
TOYOTA EASY
FINANCIRANJE

Povprečna poraba goriva za vozila Toyota Corolla Cross Hybrid: od 5 do 5,4 l/100 km in emisije CO₂: od 114 do 122 g/km. Emisijska stopnja EURO 6 AP. Emisije NOx: od 0,0039 g/km do 0,0059 g/km. Ogljikov dioksid (CO₂) je najpomembnejši toplogredni plin, ki povzroča globalno segrevanje. Emisije onesnaževal zunanega zraka iz prometa pomembno prispevajo k poslabšanju kakovosti zunanjega zraka. Prispevajo zlasti k čezmerno povišanim koncentracijam prizemnega ozona, delce PM₁₀ in PM_{2,5} ter dušikovih oksidov. 10 letno jamstvo hibridne baterije velja ob rednih testih hibridne baterije (HHC) na 1 leto ali 15.000 prevoženih km (kar nastopi prej) pri pooblaščenih prodajno-servisnih Toyota trgovskih mrežah. Po preteku tovarniške garancije vam ponujamo bresplačno vključitev v program jamstva Toyota Relax (vse do starosti 10 let ali 185.000 km). Corolla Cross 2,0 Luna FWD • vrsta financiranja: finančni leasing • predračunska vrednost predmeta financiranja: € 31.600 • lastna udeležba (polog): € 11.060,00 • znesek financiranja: € 20.540 • število obrokov: 60 • mesečno plačevanje: € 175 • obroki se v času trajanja pogodbe ne spreminjajo • zadnji obrok: € 15.463 • stroški odobritve: € 395 • skupni znesek za plačilo brez lastne udeležbe: € 26.381,4 • predvideno število kilometrov na leto 10.000 • letna obrestna mera: 5,5 % p.a. je fiksna • efektivna obrestna mera: 6,13 % na dan 5. 10. 2022 • stroški priprave niso vračunani v obrok. Slika je simbolična. Več na www.toyota.si. Toyota Adria d.o.o., Brnčičeva 51, Ljubljana.

AVTO CENTER JEREB 051/233-101, 051/682-666

OBAĽA V SRCU MOJCE FATUR SONČNA IZOLA NJENE MLADOSTI

Andreja Comino

Ena najbolj cenjenih in večkrat nagrajenih slovenskih igralk Mojca Fatur že nekaj let živi v Ljubljani, vendar se z nostalgijo spominja svojega prekrasnega in brezskrbnega otroštva, ki ga je preživela v domači Izoli. »Bila je moje okno v svet, mesto, ki mi je dalo prekrasno popotnico. Tako lepo otroštvo, kot smo ga imeli mi na ulicah in ob morju, bi privoščila vsakemu otroku,« pove Mojca, zdaj mama treh otrok in partnerica vsestranskega umetnika Klemen Slakonje. Vesela je vsakega prostega trenutka, ki ga izkoristi za obisk domačega mesta.

Izola in bližina italijanske meje je seveda vplivala na njen značaj. Dala ji je strast, vesel značaj in temperament, ki v solze in smeh spravlja njene najbližje. »Ko me spomin ponese v otroštvo, se mi usta takoj razlezejo v nasmech ob misli, kako divji smo bili in kaj vse smo ušpičili. Tisto so bili res krasni časi. Živeli smo v krasni sosedi vrstnih hiš, v katere smo se vsi sosedje – družine z otroki – preselili naenkrat. Bilo nas je veliko otrok, hitro smo se spoprijateljili med seboj. Starši so otrokom zaupali in jim dajali proste roke in veliko svobode. Ogromno smo se sprehajali in se pogovarjali. Kot v koloniji smo v coklah in z brisačo okoli vratu hodili skupaj na plažo. Tam smo se kopali in igrali cele dneve. Ob koncu počitnic sem imela temno rjavo polt in čisto pobeljene lase,« se spominja Mojca, ki je šla nato v »svet«, najprej v gimnazijo, nato na Akademijo za gledališče film in televizijo, nato pa je ravno v koprskem gledališču dobila službo in nanizala prekrasne vloge, ki so dobile odlične kritike in bučen aplavz občinstva.

BURJA, KI ZBISTRI VSE MISLI

V Izoli pa ji je bilo všeč čisto vse, tudi burja. »Piha tako močno, da imaš občutek, da ti je res razjasnila misli. Mnogi mi pravijo, da si ne predstavljajo živeti na morju pozimi. A ima v resnici vsak letni čas poseben čar. V hladnejših mesecih smo se s prijatelji ure in ure sprehajali ob morju. Ljudje so prijazni, življenje je bolj umirjeno in manj hektično kot v prestolnici, ko imaš veliko preveč vsega in se ves čas samo mudi, ti pa se bojiš, da ne boš česa zamudil,« pravi Mojca, ki se z družino rada vrača v svoje domače mesto. Žal ji je, da ji obveznosti ne dovoljujejo bolj pogostih obiskov tega prekrasnega mesta. Klemen ima kopico koncertov, dogodkov in drugih obveznosti, tudi sama je zaposlena tako v gledališču kot s sinhronizacijo risank, otroci pa so zasedeni s

Mojca Fatur je zelo navezana na prekrasno Izolo, od koder je šla v svet kot mlada dekle. V domače mesto se rada vrača.

šolo in še kakšno dejavnostjo, potem pa pridejo še kakšni rojstni dnevi in druga praznovanja, pa čas enostavno poleti. Čisto po tistem upa, da ko bodo njeni trije otroci Mila, Lev in Ruj še nekoliko zrastle, bo tudi več časa za pobege na morje ali pa bodo ostali v Ljubljani in bosta šla sama s Klemenom.

»Vesela sem, da se mesto spreminja in da so ga tako lepo uredili in polepšali. Od infrastrukture do prekrasno obnovljenih hiš. Prelepe so promenadne poti, pa nova knjižnica, lepi lokali ... Žal pa mi na ulicah in plažah manjka otroški vrvež. Včasih smo se tako družili, da je bila na plaži takšna gneča, da nisi imel kam postaviti brisače, zdaj pa mi še kako manjka ta otroški vrvež. Škoda je, da so doma na telefonih namesto, da bi se družili z vrstniki. Upam, da se bo to spremenilo in da bodo tudi otroci uživali tako, kot smo pred desetletji mi,« sklene Mojca.

Foto: Mediaspeed

Tudi partnerju, imenitnemu igralcu in glasbeniku Klemenu Slakonji je razkazala vse kottičke mesta. Letos poleti pa sta za Izolo posnela tudi spot.

VARNO SMUČANJE

Vsako leto se veliko ljudi poškoduje pri padcu med smučanjem ali deskanjem na snegu. Večina padcev bi se zaključila brez poškodb, če bi le bili na to čudovito aktivnost v naravi prej telesno pripravljeni in bi upoštevali FIS pravila! Tek ali druga kondicijska vadba, intervalni treningi, vaje za krepitev nog in trupa in tudi raztezanje so zelo koristni kot priprava na spuste po belih strminah. Močne mišice držijo sklepe stabilne, posledično imamo tudi močnejše vezi in kite, ne pademo zaradi utrujenosti in pomanjkanja moči in tako naprej. Ustvarite si načrt vadbe, ki vključuje vsaj tri do štirikratkrat tedenske vsaj pol do enourne vadbene enote. Predlagane vaje za pripravo na smučanje si lahko ogledate na moji spletni strani v razdelku "aktualno". V izogib poškodbam na smučišču pa je izredno pomembno tudi upoštevanje pravil, zato si zapomnite deset FIS pravil, ki jih je potrebno upoštevati na smučišču.

1. OBZIRNOST DO DRUGIH SMUČARJEV: Vsak smučar mora ravnati tako, da nikogar ne ogroža ali mu škoduje.
2. OBVLADOVANJE HITROSTI IN NAČINA VOŽNJE: Vsak smučar mora smučati tako, da se lahko pravočasno ustavi. Hitrost in način vožnje mora prilagoditi svojemu znanju, terenskim, snežnim in vremenskim razmeram ter gostoti prometa

na smučišču. Na nepreglednih mestih ali v gneči je treba smučati počasi, kar še posebno velja za smučanje ob robovih prog, na prelomnicah, v izteku prog ter na območju vlečnic in žičnic, kjer stojijo stebri ali naprave za umetno zasneževanje smučišč.

3. IZBIRASMERIVOŽNJE: Smučar, ki prihaja od zadaj, mora smer svojega smučanja izbrati tako, da ne ogroža smučarjev pred seboj. Smučar mora že ob startu izbrati smer svojega smučanja ali bolje rečeno svoj hodnik, v katerem krmari. Smučar pred njim ima prednost. Prečkanje smučarske proge ustvarja nevarne situacije in pomeni kršitev tega pravila.
4. PREHITEVANJE je dovoljeno od zgoraj in spodaj, z desne in leve, vendar le, če je razdalja dovolj velika, da prehitvanemu smučarju omogoča dovolj prostora za vsa njegova gibanja.
5. VKLUČEVANJE IN PONOVI SPUST: Vsak smučar, ki želi zapeljati na smučišče ali po zaustavitvi nanj vnovič zapeljati, se mora navzgor in navzdol prepričati, da to lahko stori brez nevarnosti zase ali za druge.
6. ZAUSTAVLJANJE: Vsak smučar se mora izogibati zaustavljanju na ozkih ali nepreglednih delih, če to ni nujno potrebno. Smučar, ki je tam padel, se mora

Sabrina Simonovich

čim hitreje umakniti oziroma opozoriti na svojo prisotnost.

7. VZPENJANJE IN SPUŠČANJE-SESTOPANJE: Smučar, ki se vzpenja ali spušča peš, mora to storiti na robu smučišča.
8. UPOŠTEVANJE ZNAKOV IN OZNAČB: Vsak smučar mora upoštevati oznake in signalizacijo. Proge so glede na stopnjo težavnosti označene s črno, rdečo, modro ali zeleno. Smučar lahko izbere svojemu znanju in telesni vzdržljivosti primerno progo.
9. POMOČ PRI NESREČI: Ob nezgodi je vsak smučar dolžan pomagati. Pomoč je, ne glede na zakonsko dolžnost, načelo športnega vedenja. Sem sodijo prva pomoč, obvestilo reševalne službe in zavarovanje kraja nezgode. FIS priporoča, naj bo pobeg po nezgodi obravnavan kot kaznivo dejanje tako kot v cestnem prometu.
10. DOLŽNOST LEGITIMIRANJA: Vsak smučar, če je udeleženec ali priča, odgovoren ali ne, se mora v primeru nezgode legitimirati.

Sabrina Simonovich, prof. športne vzgoje, trener fitnesa, učitelj joge, učitelj in trener alpskega smučanja, prehranski svetovalec
www.sabrinafit.eu

(ZA)ŽELIMO SI SREČO – KAKO JO POISKATI?

VSE ŽIVLJENJE ISČEMO OBČUTEK BLAŽENOSTI

Ta neustavljiva želja žene prav vsakega izmed nas in je postala izredno močna tržna niša, saj ljudje upajo, da bodo srečo in zadovoljstvo lahko kupili na policah trgovin, v avtosalonih, modnih hišah. Skoraj vsaka reklama vsebuje nekaj na temo sreče, užitka. Naša potrošniška družbena naravnost razumeva srečo kot blago, kot stvar, ki jo lahko dobimo zunaj sebe. Tako mnogi preživijo velik del svojega življenja v iskanju sreče na popolnoma napačnih mestih.

ENO OD NAJVEČJIH OVIR PREDSTAVLJA PREPRIČANJE, DA SREČA IZVIRA IZVEN NAS

Velikokrat slišimo stavke: »Srečen bom, ko bom več zaslužil, si lahko kupil dober avto in zgradil hišo.« A na koncu to ne deluje. Kdor se znajde v primežu takšnih misli, je večino časa nesrečen. Zahodni človek se je odtujil od sebe in posledično tudi od drugih. Lastne sreče namreč ne moremo najti nikjer drugje kot v svojem srcu. Tega ni mogoče kupiti ali doseči z 'instant tehnikami' v slogu »v 10 korakih do srečnega življenja«. Gre za

vseživljenjski proces, projekt iskanja pristnega sebe, ki zahteva iskreno odločitev in predanost ter vztrajanje. Ta pot je na trenutke tudi težka in se je marsikdo ustraši, zato spet zbeži v 'zunanost'. Do sreče ne pelje nobena bližnjica.

Če bomo kot družba želeli kaj spremeniti, bo nujno potrebno, da bi že v najzgodnejše šolske programe vnesli te tematike, povezane z notranjo rastjo, in privzgjajali odnos do 'notranje higiene'.

V TISOČLETJIH SMO SE NAUČILI, KAKO SE OBRNITI STRAN OD SEBE

Pozabili smo na lasten vir moči ter začeli razmišljati o sebi kot o bitjih materiala. Ko pa se začnemo obračati in iskati ta vir v sebi, lahko postanemo zavestni kreatorji svoje sreče. Takrat smo zmožni slediti svojemu kompasu ne glede na to, kaj se dogaja okrog nas. Takrat lahko doživljamo v sebi ta blaženi občutek sreče, ki je v bistvu zmožnost čutiti in ljubiti sebe in druge.

ODNOSI Z NAJBЛИŽJIMI SO IZREDNO POMEMBNI PRI DOŽIVLJANJU ZADOVOLJSTVA, SREČE

Zato se danes veliko ukvarjamo z 'zdravljenjem'

teh odnosov. Človek je v samem jedru bitje odnosov, zato celo življenje hrepeni in se zavzema za odnos z drugimi, za ljubezen, saj hoče biti ljubljen in želen. To je osnovna človekova potreba, ki je vrojena v nas.

Danes smo prezahtevni v iskanju sreče zunaj samih sebe in je ne zmoremo videti v nematerialnih, odnosnih dimenzijah, ki z vidika doživljanja sreče pomenijo največje bogastvo.

NE OBREDI PRAZNOVANJA NE DARILA NE BODO ŠTELI, ČE NE BODO 'ZAVITI' S PRISTNIMI ODNOSI

Ostali nam bodo zgolj lepi predmeti in okrasitve, vse ostalo pa bo boleče prazno. Prazniki nas zato lahko izpraznijo in bolijo. Po drugi strani pa nas lahko napolnijo in zdravijo, če seveda v to tudi nekaj vložimo, in to prav z odnosi. Pomembno je, da se odrasli notranje 'uredimo' in umirimo, da bomo pripravljeni v tem času nameniti pozornost sebi in najbližjim, sicer bodo to samo zunanji okviri praznikov z notranjo bolečino in nesrečo.

Mag. Katja Kozlovič, univ. dipl. ped., zakonska in družinska terapevtka in izvajalka igralne terapije za otroke

DOSTOPNOST DO OPERACIJ SIVE MRENE NA OBALI SE BO VENDARLE LAHKO IZBOLJŠALA

Pacientom z Obale ne bo več potrebno na operacijo sive mreke potovati v druge kraje Slovenije

V članku z naslovom »Ob rob skrajševanju čakalnih dob za operacijo sive mreke«, ki je izšel v prejšnji številki Obala Plus (<https://obalaplus.si/ob-rob-skrajsevanju-cakalnih-vrst-za-operacijo-sive-mrene/>) smo objavili odgovor Ministrstva za zdravje, ki nam, čeprav smo redno zaposleni nosilci koncesije, ni dovolilo opravljati dodatnega programa operacij sive mren, ker sva s partnerko, dr. Petro Schollmayer delno zaposlena tudi na Očesni kliniki UKC Ljubljana.

Nedavno pa je Ministrstvo odločilo, da to določbo spremeni in je podalo pojasnilo št. 0070-195/2022/44 v zvezi z izvajanjem storitev po 15. členu Zakona o nujnih ukrepih za zagotovitev stabilnosti zdravstvenega sistema (v nadaljnjem besedilu: ZNUZSZS) pri koncesionarjih z zaposlenimi v javnih zavodih.

Iz pojasnila ministrstva izhaja, da koncesionarji za namen izvajanja ukrepa iz 15. člena ZNUZSZS lahko vključijo svoje zaposlene, ki pri njih opravljajo redni program v okviru delovnega razmerja, četudi so v določenem odstotku zaposleni tudi v javnem zdravstvenem zavodu. Omejitev po pojasnilu ministrstva torej ne velja za že zaposlene pri koncesionarju (ki so sicer tudi v delovnem razmerju v določenem odstotku pri javnem zdravstvenem zavodu).

Ministrstvo je tudi poudarilo, da bi nenazadnje zaposlene, ki so v določenem odstotku zaposleni tudi v javnem zdravstvenem zavodu, z omejevanjem dela v okviru obstoječe pogodbe o zaposlitvi pri koncesionarju, v primerjavi z zaposlenimi v polnem obsegu v javnem zdravstvenem zavodu postavili v neenak položaj.

Zato bralcem sporočamo, da v našem centru lahko izvajamo posege odprave sive mreke v okviru koncesije brez omejitev in bomo, v kolikor ne bo prišlo do spremembe, v prihodnjih mesecih lahko postopoma odpravili čakalno dobo. To bo bistveno izboljšalo dostopnost do operacij sive mreke zlasti za paciente iz obalnih občin, ki so

sedaj zaradi sorazmerno majhnega programa odobrenih operacij in posledično dolgih čakalnih dob v južnoprimorski regiji na operacijo morali potovati v druge kraje Slovenije. S tem vzpodbudnim sporočilom želimo vsem našim sedanjim in bodočim pacientom lepe praznike in vse dobro v prihajajočem letu.

Prof. dr. Marko Hawlina, dr. med.

Okulistični Center Hawlina & Schollmayer
Obala 77a, Portorož
Tel +386 31 394 224
info@hawlina.eu
www.hawlina.eu

UMETNOST MEŠANJA PIJAČ

Praznično obdobje ob koncu leta spremljajo številna druženja, naj bodo poslovna ali zasebna, na katerih se tudi nazdravi. Kulturo uživanja alkoholnih pijač in z njo povezane smernice predstavlja simpatični barman Alen Gustinčič, ki se kljub mladosti ponaša s skoraj dvajsetletnimi izkušnjami v gostinstvu. Alen, ali D Bearded Bartender (Bradati bartender) na socialnih omrežjih, je svoje poslanstvo našel v umetnosti mešanja pijač oz. pripravljanju koktejllov, izkušnje je nabral v številnih uspešnih gostinskih projektih tako v slovenski Istri kot v sosednji Italiji, nedavno pa je s partnerji postal najemnik bara Circolo v Kopru.

”Pravili so mi, da imam nastopaško žilico, tako da sem se ob koncu osnovne šole odločil med gostinsko šolo in akademijo, izbral sem prvo in še danes sem v teh vodah. Nedavno sem bil skupaj s partnerji iz picerije Atrij uspešen na razpisu za najem gostinskega obrata Circolo, bara, ki je v naših krajih institucija, in se s tem ukvarjam kot glavno dejavnostjo. Tukaj imam proste roke glede ustvarjanja koktejllov, pripravo sendvičev, tramezzinov in toastov, razumem pa tudi posebnost tega kraja, saj je sedež koprške italijanske skupnosti in menim, da bomo odlično sodelovali. Poleg tega sem se lani podal na svoj največji odprti projekt doslej, kar je barmanstvo. Nudim profesionalne barmanske in barske storitve za zasebne in poslovne priložnosti, vodene degustacije, rojstnodnevne zabave, zabave ob rojstvu (baby showerje), kjer je poudarek na brezalkoholnih pijačah, gostinsko svetovanje in drugo. Take dejavnosti posebno primanjkuje v našem obmorskem prostoru, sam pa sem že od svojih začetkov v gostinstvu rad spoznaval, kaj stoji za vsakim izdelkom, ki ga prodajam. Vodim delavnice kot barman, poskušam širiti kulturo koktejllov in uživanja

alkoholnih pijač, hladnih poleti in toplih pozimi. Moj cilj pa je to početi preprosto, z degustacijo in razlago, kaj in kako se okuša”.

Ob koktejljih se vedno bolj pojavlja izraz miksologija, ki izvira in angleškega izraza mixology. Kaj zajema?

Miksologija je bolj ”moderna” zadeva, saj se naslanja na gastronomijo in se z njo spaja, kar pomeni, da se novejšje kuhinjske tehnike uporabljajo tudi pri mešanju koktejllov. Na sodobnih krožnikih vidimo razne penice, kroglice, pireje in omake. Podobno izkušnjo lahko gostu

ustvarimo v kozarcu s posebnimi alkoholnimi pripravki, na primer s sirupi, ki jih lahko naredimo sami.

Kultura uživanja alkoholnih pijač se spreminja, približujejo se tudi delu populacije, ki ne uživa alkohola iz različnih razlogov. Na tržišču je že nekaj časa nekaj ”žganih pijač brez alkohola”, ki so se nekako uveljavile.

Res je, dober primer je VirGin zero proizvajalca GinBrin. Kot barman se zadnja leta vedno bolj srečujem z ”Mocktail-i” ali Virgin koktejlji.

Poglejmo na primeru skupine ljudi, ki se odpravi v lokal. Eden bo najbrž vozil, bo pa lahko vseeno okusil gin tonic, ne da bi to vplivalo na njegove motorične sposobnosti.

Gin, sploh gin tonic, je v zadnjih letih ponovno postal zelo priljubljena mešana pijača in se razvil v mnogo različic, sploh pri pripravi koktejllov.

K nam pridejo nekoliko z zamudo iz Anglije, kjer je gin tonic vkoreninjen, ali Združenih držav. Trenutno je gin, še bolj gin tonic, pijača, ki ugaja tako mladim kot zrelejšim generacijam, ker je

osvežujoča, se ji lahko doda marsikaj (sveže sadje, zelenjava, sirupi itd.) in se obnese vse leto. Zadnja leta se je uveljavila tudi topla različica, kjer je pa potrebna pazljivost, alkohol namreč uničimo ob segrevanju, zato sam priporočam segrevanje osnove in dodajanje gina na koncu.

Katera bo naslednja žgana pijača v soju žarometov?

Potem, kar je opaziti po svetu, soto rumi in tequila, videli pa bomo, kako hitro bo to prišlo do nas in kdo bo slovenski ”trendmaker”. Sam stavim na tequila in drugo žgano pijačo iz agave, mezcal. Tekila je največkrat proizvedena v mehiški zvezni državi Jalisco, nekaj destilarn pa najdemo tudi v drugih okoliških delih centralne Mehike. Mezcal prevladuje v mehiški zvezni državi Oaxaca, kjer je proizvedeno okoli 85 odstotkov vsega mezcala. Verjamem, da ima marsikdo kakšen glavobol v spominu ob srečanju s tequila (smeh), ampak kot smo že omenili, govorimo o kulturi uživanja, torej o kakovosti v zmernih količinah. Glede opazovanje in spoznavanja smernic se veliko pogovarjam z dobavitelji, delujem na treh teritorijih (Slovenija, Italija in Hrvaška), moj cilj pa

je se čimbolj držati lokalnega.

Zima in sploh praznični čas pomenita tudi kuhano vino. Kako lahko iz preproste pijače naredimo nekaj več?

Osnova je zelo enostavna, torej vino, lahko rdeče ali belo, kakovostno, voda in začimbe. Sladkor lahko zamenjamo za med, še raje pa s kakšnim domačim sirupom, ki bo kuhanemu vinu dodalo tudi poseben okus. Z belim, na primer, paše bezgov sirup, za večji »kick« pa tudi ingverjev s svojim sladko pekočim okusom. Rdeče kuhano vino pa lahko oplemenitimo z malinovim ali jagodnim sirupom. Lahko pustimo prosto pot domišljiji in svojemu okusu, pomembno pa je, da dodatki ne prevladujejo, nekdo, ki bo naše kuhano vino okusil, se mora vprašati, na kaj ga kuhanček spominja.

Nasvet za praznična nazdravljanja oziroma primere, ko ga je bilo preveč?

Voda, prej, potem in vmes! Pri vsaki kavi popijemo kozarec vode, ker nas ta dehidrira, to je navada. Tudi alkohol dehidrira, zato naj postane navada kozarec vode ob vsaki pijači.

Fotografije: osebni arhiv

Novoletni gala koncert
Concerto di gala di Capodanno

Francoski poljub
Bacio alla francese

Orkester Slovenske filharmonije
Orchestra della Filarmonica slovena

30. 12. 2022
ob/alle 19.30

Avditorij Portorož – Portorose

50. let AVDITORIJ
PORTOROŽ - PORTOROSE

V NOVO LETO Z LADOM BIZOVIČARJEM
A CAPODANNO CON LADO BIZOVIČAR

31. 12. 2022
19.30

GAŠPER KONEC
LADO BIZOVIČAR
REŽIJA: REGIA
JURE KARAS

marjetica
KOPER

2023
SREČNO FELICE

Zate. *Z vami.* Za nas.
Per te. *Con voi.* Per noi.

IDEJE ZA PRAZNIČNA OBDAROVANJA

Prazniki so pred vrati, vi pa še nimate idej za praznična darila? Mogoče dobite navdih med spodnjimi predlogi.

Ideje za božično-novoletna obdarovanja so brezmejne. Mnogi so za nakupe prazničnih daril že izkoristili novembrski Black Friday oziroma črni petek ter številne druge akcije in popuste, ki smo jih bili deležni v zadnjem času. Drugi so si za pripravo na praznična obdarovanja vzeli dovolj časa in spekli praznične piškote, skuhali domače likerje in druge domače izdelke, s katerimi bodo razveselili najbližje, seveda pa so številni, ki tudi letos na nakupe prazničnih daril čakajo zadnji trenutek.

IN KATERA DARILA SO LETOS NAJBOLJ »IN«?

Med takojmenovanimi pametnimi izdelki so tudi letos še vedno v središču brezžične slušalke, bralniki e-knjig, pametne tehtnice, pametne ure

Brezžične slušalke so priročna in praktična ideja za praznično obdarovanje.

Smart Speaker (pametni zvočnik) je letos eno najbolj iskanih prazničnih daril.

in telefoni ter druge »pametne« naprave. Na vrhu lestvic po spletnih iskanjih božično-novoletnih daril pa so predvsem t.i. smart speakerji oziroma pametni zvočniki, ki omogočajo različne funkcije

glasovnega upravljanja, kot so predvajanje glasbe, odgovarjanje na vprašanja, pametno upravljanje doma in druge priročne funkcije, ki naj bi nam olajšale vsakdan.

Praznični piškoti in drugi domači izdelki so lahko pristno darilo.

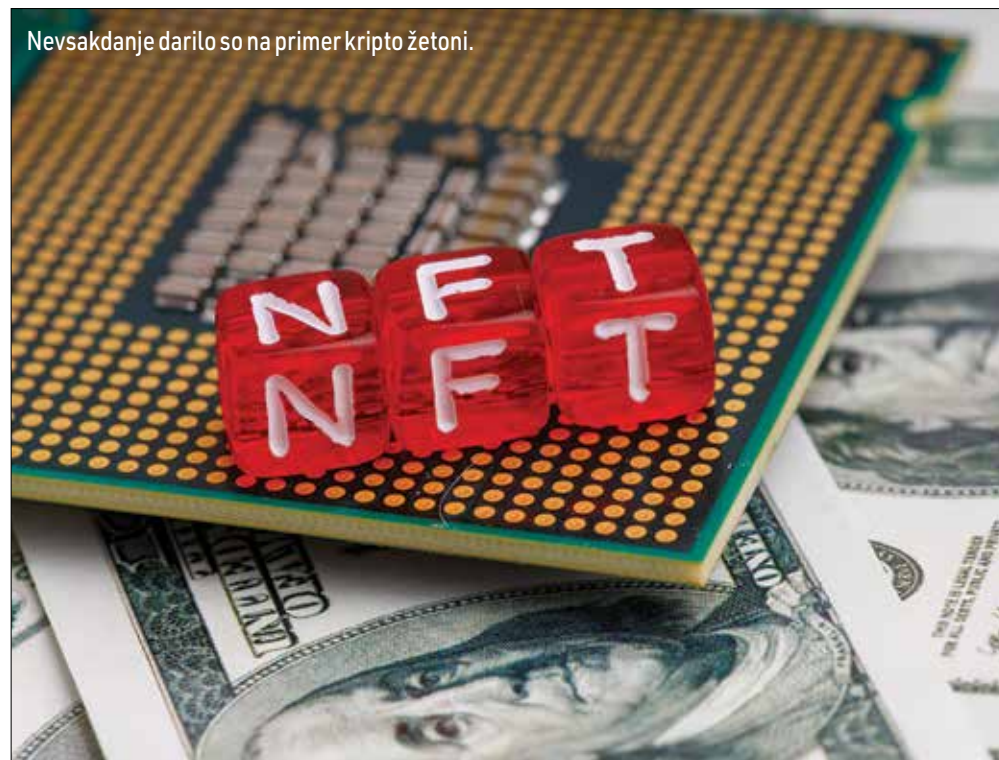
Med malimi gospodinjstvi aparati so na lestvici najbolj prodajanih izdelkov za letošnja božično-novoletna darila cvrtniki na vroči zrak (air fryer), različni aparati za kavo, opekači za vaflje, naprave za trajno odstranjevanje dlak, manjši masažni aparati in še zlasti masažne pištrole, pa tudi električne zobne ščetke in drugi električni izdelki za osebno nego.

NEVSAKDANJE IDEJE ZA DARILA

Kaj pa namigi za vse tiste, ki bi radi bili pri izbiri božično-novoletnih daril nekoliko bolj inovativni? Tudi za vas je idej veliko: od nakupov NFT-jev, do raznih dobrodelnih donacij, erotičnih igračk in drugih nevsakdanjih izdelkov. Eno najlepših daril, ki je okolju prijazno in najverjetneje eno izmed za marsikoga najbolj dragocenih pa je, da svojim najbližjim podarite svoj čas. Lahko si vzamete čas in svojim prijateljicam skuhate okusno večerjo, peljete babico v gledališče, sosedi za konec tedna pazite otroke, sestre zlikate perilo ... Možnosti je tako rekoč neskončno. Le čas si je treba vzeti, ta pa je zadnje čase najbolj dragocen. Pa srečno!

Slike (unsplash)

Nevsakdanje darilo so na primer kripto žetoni.

ZDI ZDRAVSTVENI DOM IZOLA
CASA DELLA SANITÀ ISOLA

Vesel božič in srečno,
predvsem pa zdravja
in prijaznosti polno novo leto 2023,
vam želi vaš Zdravstveni dom Izola.

Auguri di buon Natale
e felice anno nuovo 2023
dalla vista Casa della Sanità Isola.

€ - promocijsko sporočilo

ZAVAROVALICA GENERALI NAVDUŠUJE S PROJEKTOM POBARVAJTE SPOMINE

Gledanje fotografij sebe in bližnjih ter barvanje pobarvank pomagata pri krepitvi kognitivnih sposobnosti kot preventiva pri razvoju demence. V prazničnem času zažarijo najbolj nepozabni družinski spomini, ki jih s toplino v srcu obujemo še dolga leta. Zato je Zavarovalnica Generali, ki je že od prvega dne zavezana vseživljenjskem partnerstvu, s projektom Pobarvajte spomine osvetlila prevečkrat spregledano tematiko demence. Glavni namen je, da se poskrbi ne le za ozaveščanje, temveč za konkretne korake k širši družbeni diskusiji tega zelo razširjenega pojava pri nas.

Svojim bližnjim lahko za praznik podarite najbolj osebne pobarvanke. Na spletni strani generali.si so ustvarili podstran z aplikacijo, ki družinske fotografije spremeni v pobarvanke, te pa lahko nato v prazničnem času ljudje pobarvajo s svojimi bližnjimi in tako poskrbijo, da njihov spomin ne bo zbledel.

Matej Demšar iz zavarovalnice Generali, prejemnik naziva NAJ prostovoljec po globalnem izboru mreže ljudi za pomoč ljudem The Human Safety Net, je ob zastrašujočih napovedih in začetku projekta »Pobarvajte spomine«, dodal: »Skupaj s sodelavci verjamemo v moč

preprečevanju razvoja demence, ki je kronična in neozdravljiva bolezen možganov, ki prizadene možganske celice. Bolezen ne prizadene le oseb z demenco, ampak tudi njeno ožjo družino in skrbnike. Vizualni pripomočki – zlasti fotografije – lahko pomagajo spodbuditi spomine pri ljudeh z demenco, tako pri prepoznavi samega sebe, situacije, bližnjih, kot tudi pri prepoznavanju stvari iz vsakdanjega življenja. Ogledovanje fotografij iz preteklosti, posebno takih, s katerimi se osebe emocionalno povežejo, pomaga osebam z demenco pri stimulaciji njihovih možganov, priklicu spominov in upočasnjevanju izgube kognitivnih sposobnosti. Barvanje pobarvank je tudi zelo vključujoča aktivnost, tudi kot aktivnost za druženje različnih generacij.

»V zavarovalnici Generali smo ponosni, da že vrsto let podpiramo projekte, ki prepoznajo družbeno pomembne teme. Kot pravi vseživljenjski partner in nekdo, ki stoji ob strani v vsakem trenutku, se zavedamo, da je pozornost, ki jo namenimo bližnjim, največje darilo. V duhu konkretnih dejanj, ki jim je Generali zavezan vse od svojega prvega dne, smo se odločili za projekt Pobarvajte spomine. Z njim nagovarjamo vse družine, ki jih je tako ali drugače prizadela demenca in izgubljajo skupne spomine. S projektom želimo na pozitiven in topel način prispevati k osvetlitvi tako razširjene bolezni, kot je demenca ter jim vsaj za trenutek polepšati letošnje praznike,« je ob začetku projekta povedala **Svetlana Almaš**, direktorica marketinga in odnosov z javnostmi v zavarovalnici Generali.

KDO BO PREPEVAL ZA NOVO LETO?

Če razmišljate, da bi se udeležili silvestrovanja na prostem, so tu zbrani koncerti, ki vas bodo pospremili v novo leto, v Piranu, Izoli, Ankaranu in Kopru. Vsi se bodo pričeli ob 21.30.

Tudi slovenska Istra bo silvestrovo pričakala v polnem sijaju. V obalnih mestih so pripravili zanimive koncerte, na katerih bodo obiskovalci lahko zaplesali in z dobrim vzdušjem vstopili v

leto 2023.

V Piranu bo tako ob 21.30 na Tartinijevem trgu nastopila skupina **GeDoRe**, ki je na letošnji Popevki prejela veliko nagrado strokovne žirije za najboljšo skladbo v celoti. Nastopal bo tudi legendarni didžej **Adriano Roy**.

V Izoli bodo na Lonki nastopili **Bon Jovi tribute & Lisjaki**. Za vse obiskovalce Ledenega otoka je na parkirišču Argo zagotovljeno brezplačno

parkiranje.

Koper bo v novo leto vstopil skupaj s skupinama **Ne me jugat** in **Big Foot Mama**, ki bosta nastopili na Titovem trgu. Ob 17. uri bodo na Titovem trgu pripravili novoletno prireditev za najmlajše. V Ankaranu vabijo na silvestrski koncert osem članske glasbene zasedbe **Tulio Furlanič** in **Kamolomi** skupaj s skupino **The Peachkiss**.

KJE V ISTRI LAHKO DRSAMO?

Tudi kraji v Slovenski Istri v zimskih mesecih vabijo z drsališči, ki so namenjeni predvsem najmlajšim.

V **Ankaranu** je drsališče urejeno pod šotorom, v **Kopru** v Taverni, v **Izoli** v parku Pietro Coppo. V **Portorožu** pa bo namesto drsališča urejeno kotalkališče, ki se bo odprlo 16. Decembra. Drsališča obratujejo vsak dan. Ponujajo pa tudi

opcijo izposoje drsalk. Za največje navdušence nad drsanjem so letos v Izoli na voljo tudi sezonske vstopnice ali darilni boni, ki jih lahko kupite na vstopu na drsališče, povpraševanje pa lahko oddate tudi na TIC Izola ali v spletni trgovini. V koprski Taverni bo drsališče obratovalo od 26. 11. 2022 do 8. 1. 2023. Na drsališču so za izposajo na voljo drsalke in pripomočki za pomoč pri drsanju, kot so medvedki in pingvini. Cena za vstop na

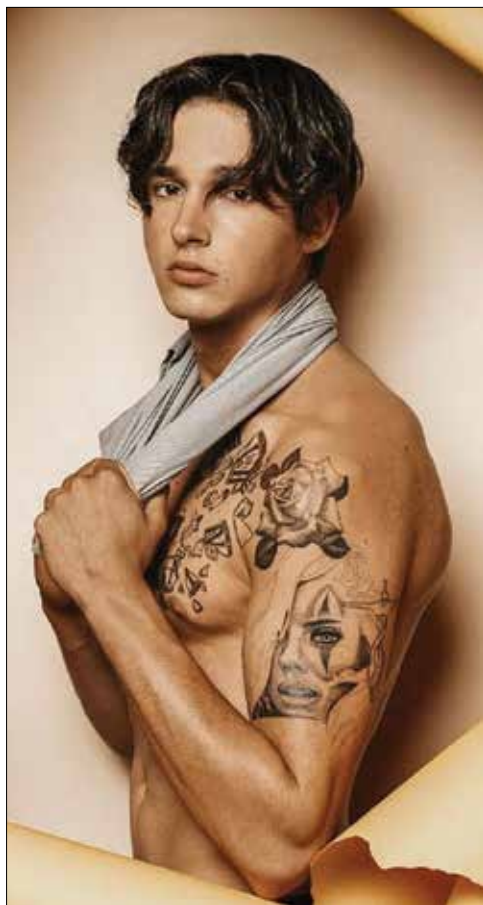
drsališče znaša 3€, 2€ je treba dodati za izposajo drsalk, izposoja pripomočkov za drsanje pa znaša 3€.

Otroško drsališče je v Ankaranu pričelo z obratovanjem v soboto, 4. decembra. Odprto bo vse dni v tednu, od ponedeljka do petka med 15. in 22. uro, v soboto in nedeljo pa med 10. in 22. uro. Med šolskimi počitnicami bo drsališče odprto dlje časa, predvidoma med 10. in 22. uro.

AL SIVKA, NOVI MISTER SLOVENIJE NAJLEPŠI SLOVENEK JE IZOLAN

Andreja Comino

Alu Sivki so nedavno nadelo lentu najlepšega Slovenca, v kratkem pa bo odpotoval na svetovni finale na Tajsko.

Nedavno je bilo v Šentjakobskem gledališču zelo slovesno, vendar v tem hramu kulture ni bila premiera kakšne predstave ali koncerta, kot je to običajno, temveč so se po odru sprehajali postavni mladeniči iz vse Slovenije in se predstavljali strogi žiriji in povablencem. S svojim glasom in stasom jih je najbolj prepričal temnolasi devetnajstletni Izolan Al Sivka, ki so mu nadelo lentu najlepšega Slovenca. Postavnega Primorca Ala že v kratkem čaka najpomembnejše potovanje v življenju – nastop na svetovnem izboru najlepšega Zemljana v tajskem mestu Chiang Mai. Mladenič se pustolovščine zelo veseli, obenem pa priznava, da ima nekoliko treme.

Al je dijak Srednje tehniške šole iz Kopra in je po naravi zelo radoveden. Telo si je izklesal s treningi in roketom, ki ga je treniral šest let. Šport ga je naučil discipline, tekmovalnega duha, sodelovanja v ekipi, okušanja zmaga in soočenja s porazi, kar je tudi sicer zelo dobrodošla večina v življenju in ravno v športniku je našel svojega idola. »Moj velik navdih je maneken in odličen športnik Alen Kobilica, saj je človek z veliko optimizma in motivacije. Čeprav ga je življenje postavilo v težko in nepredstavljivo situacijo, ni obupal, zbral je moč in znova zaživel. Posvečam se stvarjem, ki me veselijo in pomagam ljudem s podobnimi težavami,« pove Al, ki je tudi sam prestopal marsikatero življenjsko preizkušnjo. Zagotovo je bilo najhuje, ko mu je pri enem letu

umrla mama in je odraščal z očetom in babico, na katera je zelo navezan.

ENOSTAVNO TAKO PRIJETEN, DA GA ČLOVEK MORA IMETI RAD

Mladenič se predstavi kot človek, ki se rad preizkusi v mnogo stvareh. Težko reče, kaj je njegov največji talent, sta pa v ospredju zagotovo modeling in igranje. V slednjem se preizkuša zadnje čase, zato ni čudno, da si je želel preizkusiti še kot kandidat za najlepšega Slovenca. Z izklesano postavo ni imel težav, čeprav obožuje pico margerito, njegovo najljubšo jed. Zgovorni in klepetavi mladenič je izjemno odprt, zato tudi ni imel prevelike treme na fotografiranjih in predizborih, ravno tako ne na tekmovanju samem in obveznostih do organizatorjev in sponzorjev

Kljub mladosti ima že kar nekaj izkušenj na modnih brveh, fotografiranju in celo nastopih v videospotih.

Postavni mladenič uživa pred fotoaparatom in kamero, vendar za zdaj še ne ve, če se bo odločil tudi za študij na AGRFT.

po osvojenem naslovu. Veselo je odgovarjal na vprašanja novinarjev in med drugim zaupal tudi, da obožuje svojo družino, ki ga podpira na njegovi poti. Veliko lepih trenutkov pa preživi na sprehodih in med crkljanjem kučka Rockyja, pasme ameriški stafford, ki ga že več kot eno leto spremlja v dobrem in slabem. Ravno tako je vesel podpore svojih bližnjih prijateljev, s katerimi so tudi marsikatero ušpičili.

Čeprav je Al čez noč postal prepoznaven po vsej Sloveniji, mu je naslov prinesel tudi kopico oboževalk, pa tudi poslovnih priložnosti za delo manekena in fotomodela, mladenič ostaja samski in skromen, posvečen predvsem svojim sanjam in konjičkom. »Že v osnovni šoli sem naravnost oboževal likovni pouk, saj zelo rad rišem in

gledam umetniške slike. Kadar le utegnem, vzamem v roke čopič ali barvice, risanje je še vedno ena najljubših oblik moje sprostitve,« pove Al, ki si želi v prihodnosti zapluti v igralske vode. Trenutno še ni razmišljal o prvem koraku, morda bo poskusil s gledališkim tečajem. Ima pa že kar nekaj izkušenj pred kamero – nastopil je v nekaj video spotih in ta zanimiva izkušnja, je tudi povečala željo po igranju. Nepozabne spomine ima na minulo poletje, ko je bil v Piranu statist na snemanju filma z glavnima zvezdnikoma Markom Wahlbergom in Halle Berry. »Za zdaj še nisem čisto prepričan, če se bom odločil za študij na AGRFT. Najprej si želim končati srednjo šolo, nato pa bom videl, kam bom šel naprej,« pravi mladenič, ki si želi izkusiti sanjsko dogodivščino,

ko bi se samo usedel v avto in in odšel neznano kam, čisto odvisno od trenutka. »Moji najlepši trenutki so se vedno zgodili spontano. Rad spoznavam nove ljudi, najraje tujce, saj me zanimajo njihove navade, kultura, pogled na svet. Zelo pa sem navezan tudi na svojo Izolo. Všeč mi je, da je manjše mesto, v katerem se ljudje poznajo, so med seboj povezani in se med sabo podpirajo. Všeč mi je tudi, da mesto živi čez vse leto, da se vedno nekaj dogaja (tudi pozimi), sedaj ko je okrašena, pa je sploh čarobna. Zelo rad zahajam na razgledne točke, največkrat se tam podružim s svojimi prijatelji ob lepem razgledu na Izolo,« je razkril, kje ga boste najpogosteje srečali.

Foto: osebni arhiv Ala Sivke

30let GGS

GEODETSKE STORITVE

GGS d.o.o., Koper, Vojkovo nabrežje 23

tel.: 05 627 83 00 • GSM: 041 638 364 • e-mail: info@ggs.si • www.ggs.si

- ureditev meje
- parcelacija
- izdelava geodetskega načrta
- izdelava etažnega načrta z vknjižbo
- izravnavna meje
- zakoličenje objektov
- evidentiranje stavbe
- vpis stavbe v kataster stavb

- nadzori in legalizacija objektov
- pridobivanje gradbenih in uporabnih dovoljenj
- pridobivanje hišne številke
- komparacija
- pravno svetovanje
- cenitve nepremičnin

**Srečno
2023!**

isBE d.o.o.

Liminjanska cesta 96
6320 Portorož
T: +386 5 677 86 22
F: +386 5 677 06 22
E: isbedoo@gmail.com

PODARITE ISTRO!

Iz Istre prihajajo darila najbolj čutnih arom in izjemnih okusov. Združena v izjemne kombinacije naših najboljših vin in kulinaričnih zakladov Istre vam jih ponujamo v darilnem programu Vinakoper.

Izberite najboljše iz srca Istre!

Esencia Istre vsako leto lahko postreže z novimi okusi, novimi kombinacijami, ki so poklon letu, ki je za nami, našim sodelavcem, partnerjem in tradiciji naše izjemne gastronomije.

Tomaž Kavčič, chef,
Gostilna pri Lojzetu,
dvorec Zemono

VINAKOPER
www.vinakoper.si

Minister za zdravje opozarja: Uživanje alkohola lahko škoduje zdravju!

SLADICE KAVARNE CAFÈ CENTRAL

Kdaj ste na zadnje poskusili sladico, ki vas je povsem prevzela? Če se ne spomnite, je vaš naslednji obisk Portoroža idealen izgovor, da se ustavite v kavarni Cafè Central. Tu boste imeli možnost preizkusiti sladice, ki jih boste želeli odnesti domov, saj nagrajeni in spretni slaščičarji uresničujejo vse možne sladke sanje.

V vitrini se že bohotijo prav posebne, praznično obarvane sladice. V njih kraljujejo spekulas piškoti, maline, čokolada, cimet, triple sec, pomarančna marmelada in številni drugi okusi. Izbirali boste med:

- Monoporcijsko Božičkova kapa
- Prazničnim eklerjem
- Torto SantaClass
- Vegan Sacher
- Makroni slana karamela
- Snežnimi cake pops
- Piškoti Gospe Božiček

Sladice je v decembru navdihnili Božična pravljica, ki v decembrskem času krasno kavarno in prevzame marsikaterega radovednega obiskovalca, ki snežno deželo ujame v telefonski objektivi.

SLADICE, KI JIH IZBIRAJO VPLIVNEŽI

Ponudba kavarne je v vsakem letnem času dopolnjena in tudi letošnjo zimo niso razočarali. Pod spretnimi rokami izkušenih slaščičarjev nastajajo prave mojstrovine, ki pa so poleg pregrešnega okusa tudi prava paša za oči. Tudi zato so sladice kavarne Cafè Central že odkrili slovenski vplivneži.

V tortah Cafè Centrala sta že uživala tudi Katja & Aljaž iz priljubljenega profila z idejami za kvalitetno preživljanje časa @v.dvoje ter primorska vplivnica Katja Jugovič.

Festival Grando vabi v Portorož!

Predpraznična zabava in druženje pod največjo streho v Istri

Od 16. decembra 2022 do 1. januarja 2023 bo v nekdanjem skladišču soli Grando na sporedu veliko novoletno obarvanih dogodkov. S skupnim naslovom Festival Grando Portorož-Portorose se bodo zvrstili koncerti ter otroške in gledališke predstave. Božični bazar bo dogajanje nadgradil z bogato kulinarično ponudbo. Najmlajšim in nasploh mladim po srcu bosta namenjena veliko kotalkališče in čisto pravi disco bar. Nastopali bodo: Koala Voice, Benjamin Shock, Robert Vatovec Big Band, 3 Big Band, Matjaž Javšnik, Boris Kobal, Sten Vilar in Damjana Golavšek, Claudia Hercog, učenci Glasbene šole Koper – podružnice Piran, Dedek Mraz, Božiček in drugi. Vabljeni na Festival Grando Portorož-Portorose

FESTIVAL GRANDO

PORTOROŽ/PORTOROSE, 16. 12. 2022 - 1. 1. 2023

ESKO BARS • VALENTINO KANZIANI • DIRE STRAITS PROJECT • FREE THE MOUSE • SDJF • IAN F. • EMILY • KOALA VOICE • ALESSIO BOLTSMANN • POWER PUFF GIRLS • MALINOVC • HUDIZZ • BENJAMIN SHOCK BLACK FRIDAYS • ADABEAT • CONA 40 LIQUID • GASOLINE • TEO ORLANDO CONA 40 • DORMOTTI • HEAVENIX • TEDDY BEARS • 3 BIG BAND • ROBERT VATOVEC BIG BAND

MATJAŽ JAVŠNIK • BORIS KOBAL • BUTALCI
KOTALKALIŠČE • DISCO BAR
PISTA DI PATTINAGGIO A ROTELLE
OTROŠKI PROGRAM
PROGRAMMA PER BAMBINI
BOŽIČNI BAZAR
BAZAR DI NATALE

SILVESTROVANJE
FESTA DI CAPODANNO
TARTINJEV TRG/PIAZZA TARTINI

Specialisti
Specialisti+

Poslušajte svoje telo.

Hitreje do specialista
v vaši bližini.

triglavzdravje

Vaš partner za zdravje.
triglavzdravje.si

IZJEMNA ZGODBA ALIDE KLEMENČIČ JE NAVDIH

Udarec usode, ki ga ni moč izbrisati

Bila je prekrasna majska sobota. »Nenadoma, nepričakovano, iznenada, nekaj, česar nisem nikoli pričakovala ali bila na to pripravljena v najlepših letih. Samostojni, neodvisni, ustvarjalni, podjetni, samozavestni, uspešni ženski, mami, podjetnici, ki je skrbela za zdrav način življenja, bila polna življenjske in ustvarjalne energije, z glavo, polno idej in zamisli. Velikokrat se mi je zdelo, da bi lahko gore premikala in da je ni stvari, ki je ne bi zmogla premagati. Zadelo me je kot strela z jasnega in mi v trenutku postavilo življenje na glavo. Ne samo meni, ampak tudi moji družini. Utrpela sem hudo poškodbo glave – poškodbo možganov. Prizadelo mi je tisto, od česar sem bila odvisna, moja glavo, moj motor, moje gonilo, prostor, kjer so nastajale vse ideje, zamisli in vir preživetja,« pripoveduje 61-letna Alida, ki je prestala dolgo, a navdihujoče okrevanje. Ker se zaveda, da se take stvari dogajajo tudi drugim in se o tem premalo govori, je o svoji izkušnji napisala knjigo.

Drobni žarki napredka

»Sredi sobotnega sončnega dne, nič hudega sluteč, mi je med delom v podjetju izpod delovnega stroja, ki kosi travo, v desno stran glave priletel košček kovine in me poškodoval tako hudo, da so me s helikopterjem prepeljali na UKC Ljubljana, kjer me je čakala skupina strokovnjakov za operacijo poškodovane glave in možganov. Nato je sledila koma, borba za življenje, dolgotrajno zdravljenje v bolnišnici na travmatološkem oddelku, rehabilitacija na URI Soča, ponovno učenje osnovnih korakov in funkcij, soočanje z delno invalidnostjo zaradi paralize levega dela telesa in nato dolga pot navajanja na spremembe, na popolnoma nove okoliščine zame in mojo družino, popolnoma nepripravljene na novo življenjsko obdobje,« svojo pripoved začne Alida. Ko se v družini zgodi tako huda nesreča, s poškodbo glave – možganov, si na začetku svojci najbolj želijo, da poškodovana oseba preživi. Nihče pa se običajno

Alidi je nesreča povsem spremenila življenje.

ne zaveda, kakšne težave nastopijo, ko se oseba prebudi iz kome in se začne vračati v življenje. Vsak primer je zgodba zase, posledice pa so zelo različne. Tako kot za prizadeto osebo je to hud udarec in sprememba za vso družino. Nihče ne ve, kaj ga čaka. Izidi so zelo različni. Nekateri si bolje opomorejo, nekateri ostanejo trajno težki invalidi, popolnoma gibalno ovirani in duševno močno prizadeti, povsem odvisni od tuje pomoči. Možgani so motor telesa, v njih so vsi centri, ki vodijo gibalne funkcije, v možganih je središče za spomin, um, čutila in čustva. Ne glede na končni izid rehabilitacije je pri hudo prizadetih možganih potek zdravljenja in rehabilitacije dolgotrajen, mučen in naporen...

»Res je tudi, da so posledice poškodb različne in pustijo različne oblike prizadetosti. Za prizadete osebe je različno poskrbljeno v času zdravljenja in med rehabilitacijo. Največkrat se zgodi, da je po odpustu iz bolnišnične oskrbe najmanj poskrbljeno za take, ki ostanemo nekje na pol, kot sem bila jaz, ki si telesno dokaj hitro opomoremo,

ostanejo pa nam druge posledice, ki niso tako vidne, so pa prisotne in težke. Spominjam se, kako sem iskala koga, ki bi imel podobno izkušnjo in mi bi lahko pomagal, povedal, kako se je prebijal skozi spremembo in čas ter težave, s katerimi se je dnevno soočal. Ko so me po dveipolmesečni rehabilitaciji v Soči odpustili domov, v domačo oskrbo, sem bila ravno nekje na polovici. Telesno sem bila dokaj samostojna, saj sem skoraj vse funkcije opravljala sama. Samostojno sem že hodila, sicer še s težavo zaradi paralize levega dela telesa, leva roka se je tudi dokaj zadovoljivo odzivala, sama sem lahko opravljala fiziološke potrebe, pri umivanju so mi otroci še morali pomagati, govor se je tudi že popravljal. Bilo pa je veliko drugih težav, s katerimi se je bilo treba dnevno spopadati in soočati in jih premagovati. Problem ni bil samo moj, bil je hud udarec tudi za družino in bližnje, saj nihče ni vedel, kaj jih čaka, kakšna sprememba je za tako osebo, da ta Alida, ki so jo nekoč poznali, sploh ni več taka, ampak je čisto druga osebnost, otrok v odraslem telesu. Nihče od mojih najžjih domačih ni bil pripravljen na tako spremembo; stvari se sicer uredijo, ampak treba je veliko potrpljenja in časa in to veliko časa, kar nekaj let. V nekem obdobju, ko sem bila že doma in sem iskala razne rešitve in možnosti za svoj napredek, sem šla na društvo Vita, takrat so imeli delavnice v Ankaranu. To je društvo, namenjeno ravno osebam po poškodbi glave. Tam so bili poškodovanci z veliko težjimi poškodbami in posledicami, v glavnem na invalidskih vozičkih in s težjimi mentalnimi motnjami. Tam se nisem dobro počutila, tako da sem kar zbežala, nisem čutila, da spadam v tako sredino, ni se mi zdelo spodbudno okolje zame v tistem trenutku,« pripoveduje Alida, ki je bila dolga leta lastnica in direktorica podjetja, ki se je ukvarjalo z vrtnarstvom in cvetličarstvom. Potem pa je sledila še dolga pot okrevanja.

Črne misli, obup in nemoč

Alida je bila pred poškodbo zelo aktivna, veliko je hodila v naravo, k jogi, plesnim vajam, smučala, plavala in ko se je po rehabilitaciji v Soči vrnila domov, je bilo to zelo zahtevno. Sprva je mislila,

da se bo s svojo trmo, delavnostjo in pogumom hitro vrnila na stara pota. Ko pa ni šlo tako, kot si je zamislila, je obupovala tako zelo, da se ji ni zdelo več vredno živeti. Pomagali so ji v Idriji, kasneje pa je obiskovala tudi psihiatrično pomoč v Kopru. »Poleg poškodb same in okrevanja je velika težava tudi sprememba osebnosti, ki jo doživimo skoraj vsi prizadeti, nasilje, depresije, zavračanje, zanikanje, samomorilne misli, sram in še veliko drugih čustvenih stanj. Rehabilitacija po hudi poškodbi glave je proces, ki zahteva ogromno časa in potrpljenja, izid pa je vedno nepredvidljiv, saj je odvisen od mnogih dejavnikov. Ker vem, da nisem edina, sem s svojo zgodbo hotela pomagati tudi drugim, zato sem se lotila pisanja knjige. V njej kronološko opisujem potek svojega zdravljenja – rehabilitacije kot običajno poteka v našem zdravstvenem sistemu in kako je, ko si po vrnitvi v domače okolje, prepuščen samemu sebi. S knjigo pa sem želela tudi ozavestiti ljudi, saj se o tej problematiki ne govori javno, pa tudi razbijati tabuje in stigme, ki so še vedno prisotne. Ko sem pisala knjigo, sem veliko raziskovala o možganih. Ugotovila sem, da je knjig s podobno tematiko v našem prostoru zelo malo. Ko je prisotna tako močna travma, je prizadetim osebam zelo težko govoriti o tem, najraje bi kar pozabili, da se jim je zgodilo kaj takega. Dejstvo je tudi, da vsak tega po taki poškodbi niti ne zmore. »Sprememba življenja po poškodbi sama po sebi in sprememba osebnosti sta običajno tako zelo siloviti in prisotni, da se z njo težko sooča prizadeta oseba in vsa družina. Prizadeti si v svoji spremembi želi biti razumljen od svojih najbližjih, pa tudi od širše okolice, običajno naleti na težave, ko se postopoma vrača v delovno okolje, šolo, družbo. V knjigi odkrito pripovedujem o svojih travmah, strahovih, psihični bolečini, soočanjem z depresijo, posledično tudi poskusom samomora, pristanku v psihiatrični ustanovi, soočanjem z novim življenjem, ko sem morala opustiti svojo dejavnost, svoje podjetje, ki mi je poleg finančne neodvisnosti pomenilo tudi strast in način življenja. Se ponovno osmisliti, iskati rešitve in se integrirati v družbo kot samostojna

oseba, ki se lahko samostojno preživlja, neodvisno od svoje družine in družbe. (Vedno smo soodvisni tako ali drugače od svoje družine in tudi družbe). Če eni osebi, če eni družini s svojo izkušnjo vsaj malo pomagam in olajšam na poti, ki jo mora prehoditi po hudi poškodbi glave – možgano, podobne težave imajo tudi osebe po možganski kapi, sem naredila veliko delo, zato se mi zdi pomembno, da se javno govori tudi o teh zadevah,« je pogumna Alida, ki se je poskušala v staro življenje vrniti kljub, kot pravi sama, mnogim omejitvam in težavam. Vseeno ji ni bilo lahko sprejeti dejstva, da so jo razvrstili v III. kategorijo invalidnosti zaradi poškodbe na delu in ji določili, da nastopi delo direktorja s polovičnim delovnim časom. Nastopila je delo v drugem življenjskem obdobju, v drugačnih okoliščinah. Veselila se je ponovne vrnitve na delo, poleg tega se je bala, ali bo zmogla opravljati delo, ki se zahteva od odgovorne osebe. Čeprav so se njeni sodelavci zelo trudili, bili predani, vestni in zanesljivi pri svojem delu, se je njena dolgotrajna odsotnost poznala. Delala je, kar je zmogla, tudi na računalniku v svoji pisarni, pomagala sodelavcem z nasveti, se po zmožnostih lotevala tudi raznih lažjih fizičnih del. Bili so dnevi, ko je brez posebnih težav naredila kar nekaj dela, bili

pa so dnevi, ko ni mogla skoraj ničesar pametnega spraviti iz sebe. Močno jo je prizadelo dejstvo, da je ostala delni invalid in nikoli več ne bo mogla opravljati svojega dela kot pred poškodbo. Podjetje je šlo na koncu v stečaj, Alida pa se je morala privaditi novim okoliščinam in načinu življenja. Nastopilo je obdobje za integracijo v družbo, borba za finančno preživetje. Zbrala je pogum, se odprla novim okoliščinam in izzivom, kljub strahu, da ne bo zmogla, se je odločila za nova izobraževanja, jih uspešno opravila in se ponovno podala na samostojno poslovno pot. »Veliko stvari sem morala prevrednotiti, marsikatero prepričanje ovreči. Ugotovila sem, da je za radostno življenje v resnici potrebno tako malo. Že sam pogled v nebo, opazovanje spreminjanja oblakov, vonj pokošene trave, vonj mokrega gozda, pogled v iskrene otroške oči. Veselje, ki ga pokaže kuža, ko se vrnem domov, mačka pod nogami, ko me opazuje pri delu na vrtu, vsaka rastlina, taka, kot je v svoji naravni lepoti – čudež narave. Po dolgi poti okrevanja je danes hvaležna za vsak nov dan, za vsako lepo stvar, ki jo doživi in to svojo neizmerno širino vsega predajam naprej,« je sklenila.

Foto: osebni arhiv Alide Klemenčič

Vnuki so ji veliko veselje in podpora.

AM-SATUS d.o.o.
inženiring | instalacije | trgovina

KAMEN KOCIPER
Since 1972
Kamen Kociper d.o.o., dobava in montaža naravnega kamna

Zoblje
Zobje+

**Poslušajte
svoje telo.**

Povračilo stroškov pri
vašem zobozdravniku.

triglavzdravje

Vaš partner za zdravje.
triglavzdravje.si

ZIMSKA AKCIJA!

POSEBNA PONUDBA STORITEV V MARINI PORTOROŽ
Od 01. Januarja 2023 do 31. Marca 2023

PAKET UGODNOSTI vključuje:

- 1x dvig plovila,
- 1x pranje podvodnega dela plovila,
- 1x ležarino na kopnem do 5 dni,
- 1x spust plovila,
- parkiranje enega osebnega avtomobila za čas hrambe plovila.

~~240,00€~~

150,00€

☎ 051-300-301

✉ servis@marinap.si

“ZIMSKA AKCIJA” velja za plovila do dolžine 6,00m

Želimo vam obilo lepih trenutkov
v objemu vašega doma.

www.darsen.si

05 640 13 33

darsen@siol.net

Sprejemati in spoštovati mnenje drugega ter se povezati ni enostavno, je pa vrlina, ki nas bogati in riše lepšo prihodnost.
Mirne praznike in srečno 2023!

Accettare e rispettare l'opinione degli altri come anche stare vicino al prossimo, non è facile, ma è una virtù che ci arricchisce e crea un futuro migliore.
Buone feste e felice 2023!

*Kolektiv Komunale Izola d.o.o.
Personale dell'azienda Komunala Isola S.r.l.*

komunala
izola - isola

POMORSKA LOGISTIKA

KOPENSKA LOGISTIKA

- železniški promet
- cestni promet

ZRAČNA LOGISTIKA

CARINSKE STORITVE

TERMINALSKE STORITVE

<https://fersped.si/>

€ - promocijsko sporočilo Branko Lončar

KAKO TO ZIMO PRIHRANITI PRI RAČUNU ZA ELEKTRIKO?

Letošnja visoka podražitev energentov je postala pomembna tema te zime. Pripravili smo nekaj nasvetov, da podražitve ne bi tako močno občutili, saj boste z njihovo pomočjo zmanjšali porabo električne energije tudi do dvajset odstotkov, tako stanovalci hiš kot stanovanj.

Preden pričnete s spremembami, morate vedeti, koliko energije sploh porabite. Predlagamo, da na spletu poiščete aplikacije, ki vam pomagajo pri izračunu energetske porabe. Ko boste dobili to informacijo, je naslednji korak pregled cene pri konkurenci. To je eden izmed lažjih načinov prihranka, zato se le lotite podrobne analize cen električnih ponudnikov ter izberite najcenejšega.

Ko si zagotovite dobrega ponudnika, lahko pričnete s spremembami, s katerimi boste dodatno prihranili. Nasvet, ki so nam ga dale že naše babice ter starši, »Ugašaj luč«. Mogoče je slišati precej enostavno in nepomembno, vendar je zelo učinkovit. Obstoječe sijalke zamenjajte

z energetske bolj učinkovitimi, saj je je njihova življenjska doba do petnajstkrat daljša. Poleg rednega ugašanja luči je pomembno ugašati tudi električne naprave. Zavedajte se, da je tudi stanje pripravljenosti porabnik elektrike.

Pomembno je tudi primerno ravnanje z vodo. Ne samo, da lahko veliko prihranite pri ogrevanju tople vode, temveč postanete tudi ekološko bolj osveščeni, če sledite priporočilom, da skrajšate čas tuširanja. Poznalo se vam bo pri računu za elektriko in vodo. Strokovnjaki svetujejo, da vodo pri električnem ogrevanju segrejete na šestdeset stopinj, kar povsem zadostuje za tuširanje.

Nenazadnje pa svetujemo tudi uporabo pametnega termostata za ogrevanje, na katerem znižajte temperaturo za dve stopinji. Račun je lahko nižji kar za pet odstotkov. Obstajajo še drugi nasveti za prihranek pri električni energiji, kot je pri pranju oblačil in pomivanju posode v času nižje tarife in pri optimiziranju temperature hladilnika in zmrzovalnika. Z nekaterimi ukrepi lahko pričnete že danes in tako pomembno vplivate na znižanje porabe električne energije.

Ob koncu leta pa vam želimo lepe božične praznike ter veliko zdravja in sreče v prihajajočem letu!

Obala nepremičnine d.o.o.

Obala 16, 6320 Portorož

Tel: 05 674 1030

Mob: 041 3522 00

E: info@obala-nepremicnine.si

W: www.obala-nepremicnine.si

Naj vas ogreje
pooblaščen monter

PROTERM.IG
INŠTALACIJE & SERVIS

Čurin Igor s.p.
041/637-727
www.protermic.si

MideaGroup
humanizing technology

CLIVET
Home

Ustvarite si
svoje podnebje
s toplotnimi
črpalkami **Clivet**.

- ✓ Split toplotne črpalke z integriranim bojlerjem sanitarne vode
- ✓ Split toplotne črpalke s stensko enoto
- ✓ Monoblock toplotne črpalke

Sphera EVO
2.0

SUBVENCIJE
EKO SKLADA

TOP SYSTEM EFFICIENCY
ErP 55°C A++
L A+

PRAVLJIČNA SEDMA DOBRODELNA AKCIJA RADIA CAPRIS

€ - promocijsko sporočilo

Vsi voditelji Radia Capris v dobrodelni hiški v Fantazimi v Kopru (foto: Dean Grgurica).

Caprisovci letos dobrine za najranljivejše zbirajo v Kopru, Izoli in vseh trgovinah Eurospin. Dobrodelni studio bo odprt tudi med prihajajočimi božičnimi prazniki.

Radio Capris v decembru tradicionalno pripravlja največjo dobrodelno akcijo v regiji, Hladilnik toplega srca. Ta je namenjena otrokom iz družin v slovenski Istri, ki živijo v največjem pomanjkanju. Lanska akcija je bila rekordna, saj so Caprisovci s pomočjo poslušalcev zbrali 10 ton različnih dobrin za socialno ogrožene in dodatno še 47.000 evrov za pomoč družinam skozi vse letošnje leto. Do sedaj je akcija Hladilnik toplega srca

pomagala prek 1.200 družinam, samo lani pa je bilo ogromnih prazničnih paketov deležnih kar 560 otrok iz regije.

»Draginja je vplivala tudi na dobrodelnost, ljudje so pri darovanju nekoliko bolj zadržani. V prvih dveh tednih nam je zelo konkretno pomagalo tudi deževno vreme. Zato je bil obisk našega dobrodelnega studia pri koprski kapitaniji v primerjavi z lanskim letom nekoliko skromnejši. Smo pa optimistični, saj je v zadnjih dneh obisk spet odličen,« pravi Mitja Čehovin, odgovorni urednik Radia Capris. Množično se na akcijo tudi letos odzivajo podjetja s finančnimi donacijami, športni klubi, vrtci, šole, zdravstvene

Pomagati je mogoče na sledeče načine:

- Z darovanjem prazničnih dobrin, nepokvarljivih živil in izdelkov za osebno nego v Hladilnik toplega srca v Caprisovem studiu v koprski Fantazimi ali na Ledenem otoku v Izoli ter v zbiralne košare v trgovinah Eurospin v Kopru, Izoli, Luciji, Ilirski Bistrici, Sežani in na Kozini.
- S poslanim sms sporočilom na 1919, z uporabo ključne besede OBALA5 ali OBALA10.
- S skeniranjem QR kode na spletni strani Radia Capris in donacijo poljubnega zneska.

Dobrodelni studio je obiskal tudi nov piranski župan Andrej Korenika (foto: Jaka Ivančič)

Vse več uglednih lokalnih podjetij se odloča finančno podpreti akcijo (foto: Jaka Ivančič)

Številni v Hladilnik toplega srca prinašajo polne avtomobile dobrin (foto: Jaka Ivančič)

PREVERJAMO URBANE MITE

Negujmo jo ...

Z decembrom in decembrskimi prazniki smo vstopili v najbolj mrzel letni čas – zimo. Kljub temu da imamo veliko srečo, ker živimo v delu Slovenije, kjer so zime mile, temperature prijetne in zasnežena jutra vidimo samo prek televizijskih ekranov, pa imamo drugo težavo. Primorsko burjo, ki je posebej problematična za našo kožo, če zanj ne znamo prav poskrbeti. Naši koži škodi tudi suh zrak v zaprtih in centralno ogrevanih prostorih, na drugi strani pa tudi sonce. Vsi poznamo občutek, ko nas koža srbi in se kar ne moremo prisiliti, da bi se nehali praskati. Ali po ko nas ustnice zaradi razpokane kože tako pečejo, da nam ne pomaga niti balzam. O suhi koži govorimo, kadar v njeni zgornji plasti primanjkuje vode. V lažjih primerih se koža lušči, v hujših pa se lahko pojavijo tudi rdeča žarišča, ki jih imenujemo zimski ekcem. Zdaj si pa le pozorno preberite naslednje mite in resnice o negi kože. Mogoče med njimi najdete tudi kakšen uporaben nasvet.

1. Pozimi sonce ni tako nevarno za kožo kot poleti. Ni res. Kljub temu da sonce pozimi ni tako močno kot poleti, pa se moramo pred njim vseeno zaščititi, saj nam lahko prevelika izpostavljenost tudi v hladnih mesecih dodatno izsuši kožo. Velik del telesa imamo pozimi pokritega z oblačili. Izpostavljene so predvsem roke in obraz. Zato moramo, preden se odpravimo v lov na vitamin D, na kožo nanesti mastno kremo (vsebuje naj karitejevo maslo, jojobo ...), ki bo našo kožo navlažila in nahranila in tudi sončno kremo, ki jo večinoma povezujemo z morjem in poletjem in nanjo pozimi večkrat pozabimo.

2. Suh zrak v prostorih še dodatno škoduje koži. Res je. Kot smo že omenili, ogrevanje prostorov privede do tega, da je zrak še bolj suh kot ponavadi, kar se odraža tudi na naši koži, ki je največji organ našega telesa in zato ji moramo nameniti še posebej veliko pozornosti. Na to, da zrak v prostorih, v katerih se zadržujemo pozimi, ni suh, lahko vplivamo na različne načine: na radiator lahko položimo mokro brisačo ali posodo z vodo, za vlaženje zraka uporabimo temu namenjene vlažilnike. Pomembno je tudi, da se izognemo penečim

kopelim in pri umivanju ne uporabljamo vroče vode, ampak mlačno in pri tem uporabljamo oljne gele, ki so namenjeni umivanju suhe kože in je čezmerno ne izsušijo. Po tem pa ne pozabimo na kremo, ki vsebuje velik delež olj ali maščob in le manjši delež vode. Tak pripravek ustvari na površini kože tanek maščobni sloj, ki vodi prepreči izhlapevanje in jo tako zadrži v koži. Koristno je, da kreme vsebujejo tudi naravne vlažilce, kot sta urea ali glicerol.

3. Znojenje pozitivno vpliva na kožo. Res je. Večina strupenih snovi se iz telesa izloča prek jeter in ledvic ter skozi izločala. Znoj je sestavljen iz 99 odstotkov vode. Telesna vadba spodbuja pretok krvi, zmanjšuje stres in zagotavlja boljši spanec in vse to se odraža na koži. Tako da tudi če vas bolj privlači ideja, da bi mrzle zimske večere z veliko skledo kokic preživel na kavču pred televizijo, pa le ne pozabite na dovolj telesne aktivnosti, ki ni dobra samo za kožo, ampak tudi za splošno zdravje in dobro počutje.

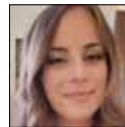
4. Premalo tekočine slabo vpliva na kožo. Res je. S kremami in kozmetičnimi pripravki kožo

navlažimo od zunaj, od znotraj pa lahko to storimo tako, da poskrbimo za dovolj velik vnos tekočine. Pozimi se pogosto zgodi, da preprosto pozabimo piti, ker se ne potimo toliko kot poleti. To pa še ne pomeni, da naše telo tekočine ne potrebuje oz. da je potrebuje manj. Če ne morete piti navadne vode, so odlična alternativa nesladkani čaji, juhe, Veliko tekočine vsebujejo tudi zimski sadeži (mandarine, pomaranče ...). Vse to pa pripomore, da je tudi naša koža bolj sijoča, navlažena in posledično manj suha.

5. V zimskih mesecih imamo več mozoljev. Na žalost tudi ta trditev drži. Koža na obrazu je v neposrednem stiku z okolico in razmerami v zraku. Mrzel veter, nizke temperature, sneg ali dež vplivajo na kožo, ki je pri takšnih spremembah pod stresom in težje vzdržuje naravni lipidni sloj in ravnovesje. Zato se pozimi večkrat pojavijo razpoke, suha koža, rdečica in tudi akne. Bolj kot je suho ozračje, več maščobe bo proizvajala koža in s tem bo tudi naraščala verjetnost za pojav mozoljev.

Manca Hribovšek

VRT V JANUARJU

Končalo se je še eno vrtnarsko leto, v katerem smo se morali precej potruditi. Suša je bila neprizanesljiva do vseh. Z namakanjem smo si lahko pomagali, da je bilo pridelkov dovolj za lastno porabo. Januar je obdobje mirovanja.

Na gredicah je dela zelo malo. Vzamemo si čas in razmislimo, kako smo bili zadovoljni s sortami, katere bomo še gojili, katere zamenjali, katerih sadik smo imeli preveč in katerih premalo. Čas je primeren tudi, da nabrusimo orodja, popravimo ročaje, da bo orodje pripravljeno za začetek nove sezone. Zelenjavne gredice nas še vedno obdarjajo z radiči, motovilcem, endivijo, porom, ohrovtom. Če pride do močnejšega mraza, je gredice dobro pokriti s kopreno za zaščito zelenjave, da ji podaljša uporabo. Glede na vremenske razmere lahko posadimo na gredice beli čebulček in česen. Gredice tudi počistimo vseh ostankov rastlin iz prejšnjega obdobja. Če nam vreme dovoljuje, lahko gredice tudi prekoplamo.

Tudi zeliščni vrt miruje. Rastline so zaključile z vegetacijo, zato jih je potrebno pregledati, odstraniti bolne, poškodovane ali posušene. V tem obdobju je primerno dodajanje organskega gnojila v obliki komposta. Če smo imeli možnost in pridelali doma kakovosten kompost, dodamo tega ali ga nabavimo v specializiranih trgovinah. S tem dodamo rastlinam primerno hrano in poskrbimo, da se razvijajo mikroorganizmi. Dobro je treba premisliti, s katerimi rastlinami smo bili zadovoljni in katere bi lahko še dodali v zeliščnem vrtu.

Sadovnjak je v tem obdobju zelo dolgočasen, vendar je vseeno potrebno postoriti precej del. Začnemo z obrezovanjem sadnega drevja, ki je zelo pomembno opravilo v rastnem ciklusu dreves. Spodbuja razvoj močnega, vitalnega rodnega lesa, vzdržujemo zračnost in osvetlitev

krošnje, kar je osnova za zdravo drevje. Dobro je tudi preveriti, da koli ob drevju niso polomljeni ali poškodovani. V vinogradih je tudi obrezovanje v polnem teku, potrebno pa je tudi preveriti, kakšno je stanje kolov in napetost žic. V kolikor nam vremenske razmere dovoljujejo, lahko izkoplamo sadilne jame, predvidene za nove zasaditve.

Tudi v okrasnem vrtu večina rastlin miruje. Imamo pa tudi izjeme, ki nam nakazujejo nekakšno prebujanje. O tem nas opozarjajo cvetovi okrasne kutine, sarkokoke, goli jasmin nas tudi bogato obdarja s svojimi slapovi rumenega cvetja. Tudi mahonije nas opozarjajo s svojimi rumenimi cvetovi, da prihaja sončno obdobje. Pomembno je, da odstranimo odpadlo listje in poškodovane ali bolne dele rastlin. V tem dokaj hladnem in turobnem mesecu nam lahko naš okrasni vrt popestrijo divje ptice. Pripravimo jim zanimive krmilnice, ki jih napolnimo z mešanimi semeni, po ograjah ali na drevesne veje lahko obesimo lojne pogače.

Travne površine so tudi v zimskem spanju. Problem je le listje, ki odpada, ker se pod njim aktivirajo procesi gnitja, kar lahko povzroči uničenje travnate površine.

Sašo Mejak

GEODETSKE STORITVE d.o.o. PORTOROŽ

VBS d.o.o. Portorož
Obala 125, 6320 Portorož
tel.: 05/677-85-80
GSM: 031/637-176
e-mail: bogdan@vbs.si

ELEKTROCENTER

Za vaš hitrejši nakup sedaj z novim načinom samopostrežbe • Vabljeni v prenovljeno specializirano trgovino z elektrotehničnim materialom!

Salon svetil in največja ponudba elektromateriala
Vanganeljska c. 6, Koper • www.elektro-center.si
Tel.: 05/ 612 1500 • GSM: 041 283 385

TAKE YOUR
MOMENT

NAD OBALO
SE JASNI
VEČ KOT POGOVORNI VEČERI

PRAZNIČNI RECEPT: FRANCOSKA SOLATA

Manca Hribovšek

Pred nami je za marsikoga najlepší čas v letu, čas božično-novoletnih praznikov, ki niso samo v znamenju dobrih mož in daril, ki jih prinašata, ampak tudi hrane, družine, ljubezni in nepozabnih spominov ustvarjenih z osebami, ki jih imamo najraje.

Ena izmed nepogrešljivih jedi oziroma prilog na predbožični večerji in zagotovo tudi na silvestrovo je, poleg tatarskega in bakalaja, doma narejena francoska solata. Ne veste, kako jo narediti? Z vami bom delila recept svoje none, ki jo je znala pripraviti kot nihče drug.

- Sestavine:**
- 1 kg kislh kumaric,
 - 8 krompirjev,
 - 5 korenčkov,
 - 5 jajc,
 - pol kg kuhanega graha (lahko iz konzerve),
 - 250 g majoneze,
 - gorčica,
 - sol, poper,
 - sok ene limone,
 - kisla smetana.

Postopek:

Krompir in korenčke olupimo, operemo in v osoljeni vodi skuhamo do mehkega (vendar pazimo, da jih ne razkuhamo). V drugem loncu skuhamo jajca. Korenček, jajca, krompir in kumarice zrežemo na kocke in v posodo dodamo še grah. Preliv pripravimo posebej: zmešamo majonezo, gorčico, sol, poper, sok ene limone in

kislo smetano (vse naštete sestavine dodamo po okusu). Če je preliv premalo kisel, mu lahko dodamo nekaj vode, kjer so bile vložene kisle kumarice. Preliv polijemo čez solato in dobro

premešamo (mešamo počasi, da ne razdrobimo korenčka in krompirja).

Še nekaj nasvetov:

1. Francoski solati lahko po želji dodate tudi na koščke narezan sir, šunko ali kakšno drugo poljubno sestavino.
 2. Nekateri prelivu dodajo tudi belo vino.
 3. Če ne marate jajc, jih lahko preprosto spustite.
 4. Majonezo lahko zamenjamo s kislom smetano in solati, da ji vseeno dodamo nekaj maščobe, primešamo olivno olje.
 5. Solato lahko pripravimo en dan prej in jo nato pustimo, da v hladilniku »počiva« in da se povežejo vsi okusi. Naslednji dan je še boljša!
- Za praznike pa sploh ni važno, kaj je na mizi, ampak so pomembni ljudje, ki sedijo okrog mize. Zato objemite svoje najbližje, povejte jim, da jih imate radi in imejte lepe, mirne, predvsem pa zdrave praznike.

**DOMAČE ISTRSKE JEDI
KUHA NE PO NAROČILU**

DOSTAVA: Ankaran, Izola, Koper in Piran
vsak dan med 11. in 19. uro

Naročila do 17. ure dostavimo naslednji dan!

časopis in portal
s pogledom na morje

KDOR SE POKLICNO UKVARJA Z IZDELAVO IN POPRAVILOM SODOV	ZDRAVILIŠČE V BELGIJI	ESTONSKI ŠAHIST LEMBIT	POČELO DAOIZMA	NAPAD, NASKOK, NAVAL	EGIPČANSKI BOG SONCA	AZIJSKA SVETLORJAVNA GAZELA, TIBETANSKA GAZELA	JAPONSKI PROIZVAJAL AVTOMOBILOV	DELOVNO PODROČJE, NPR. MINISTRA	RUMENO RIJAV BARVA	TEŽA EMBALAŽE, OVOJNICE
PLOŠČA (POG.)						FRANCOSKI IGRALEC CLAUDE				
AGAVI PODOBNA RASTLINA					SLOVENSKI PESNIK KAREL KRŠČANSKA MUČENICA	UPADANJE MORSKE VODE KIT. IGRALKA CORA				
14 ČRKA ABECED	KAR KAJ POLEPŠA, OKRASI, DEKOR	HLAČE. KAVBOJKE (POG.)	PASMA JAPONSKIH PSOV ORODJE (LJUDSKO)			PREHOD IZ NOČI V DAN MATERIA, SNOV (KNIŽ.)				
								TEK DO JEDI	NEKDANJA DENARNA ENOTA V NEMCIJI	
NOVOZE- LANDSKA PAPIGA, NESTORČEK				PODZEMNI HODNIK ŽELJKA OGRESTA			MANJŠA VOJAŠKA ENOTA	STANE MANCINI KOVINSKI DEL SODA		
POTOVANJE (STAR.)						MESTO NA SICILIJU PREBIVALEC ŠVEDSKE				
BOJNO OROŽJE FRANKOV					SLOVAŠKI POLITIK VAVRO HRVAŠKO LETOVIŠČE					
STANE SEVER			STRAH PRED JAVNIM NASTOPOM	SREČKO VATOVEC MESTO V ŠPANJI		OKRASEK V GLASBI KRATEK POZIREK				
KEMIJSKI ZNAK ZA JOD	FRANCOSKA PISATELJICA ANNE	GRŠKI FILOZOF NEVESTA V ČRNI GORI				NOVINARKA ŠIRCA ROŠ RIMSKA BOGINJA JEZE			REKA V FRANCJI	KANADSKI ATLET GEORGE
POSLOPIJE ZA KONCERTE, GLEDALIŠKE PREDSTAVE						KAREL RAKOVEC IME PESNICE FATUR		LUDVIK OLAS PREDEL BLEDA		
LEPILO, KLEJ (POG.)				OLGA LONČARIČ MESTO V UKRAJINI		RIMSKI BOG LJUBEZNI RIMSKI BOG SMRTI				
KAR JE OVALNE OBLIKE					EVGEN OGRINC ŽAREČ DELEC SNOVI		OBLIKA SOCVETJA			
KEMIJSKI ZNAK ZA NATRIJ			REKA V ŠPANJI KRICAJE, VPITJE (STAR.)			MEDNARODNA ORGANIZACIJA ZA BEGUNCE VZDEVEK H. BRATOŽA				
NOETOVA BARKA	IGRALEC NA STARO POUČILNO GLASBILLO	DEL KITOVH UST SREČKO SKOK			SCHWARZE- NEGERJEV FILM (CONAN) ZNAMENJE BOŽJASTI					
						KAREL OŠTIR BRAZILSKI PLES		VELIKO AFRIŠKO JEZERO	SUMERSKA BOGINJA PLODNOSTI	
SESTAVIL Boris K.	REKA V AFRIKI (SHARI)	DRSENJE ZEMLJE PO STRMEM POBOČJU	ŠVICARSKI GORSKI KOLESAR ALBERT	IZGUBA ČISTE TEŽE. UNESEK	DANSKI JEZIKOSLOVEC RASMUS KRISTIAN			HELENA IVANUŠIČ ZVITEK, NAVITEK (POG.)		
SLOVENSKE VESLAČ LUKA					KARL JOEL	ŠVICARSKI POLITIK ADOLF	ABRAHAMOVA ŽENA (ST) NIZOZEMSKA TOVARNA KAMIONOV	PANIČNI DVIG BANČNIH VLOG BOŽJA PRAVICA		
REKA IN FJORD NA NORVEŠKEM					POZITIVNA ELEKTRODA IGOR SAMOBOR			ANTIČNI GLINASTI VRC ALENKA TOVORNIK		
ITALIJANSKI GLASBENI PISEK VITO					HČI TEBANSKEGA KRALJA KADMA			NAPIHLJIVA IGRAČA		
ZNESEK, VSOTA					MUSLIMAN. MOŠKO IME			POLOŽAJ TELESA V JOGI		

KAI: jap. psi CAJG: orodje AFRA: mučenica GIROT: fr. igralec GOLON: fr. pisateljica RIFAT: muslim. ime MIAO: kit. igralka ODIVA: nevesta VIAR: šp. reka

AVTOPLUS

*Vesele praznike in srečno
v novem letu 2023*